Największy dziennik polski na Wychodźtwie — — Le plus grand journal et le plus fort tirage quotidien de tous les journaux polonais publiés en France

Cena | We Francji - en France | 50 ct.
Prix | W Belgji - en Belgique

Przedstawicielstwa — Agences
Na Paryż i Okręg Paryski: Pour Paris et la Région Parisienne: St. KROTKIEWSKI, 68, Bd. de Strasbourg PARIS (X) — Tel.: Botzaris 69-28.
Na środkową Francję: — Pour le Centre: A. CHELMINSKA 38, rue de la République MONTCEAU-LES-MINES.
Na Wschodnią Francję: — Pour l'Est: W. TEODORCZYK — 63, rue de Verdun HAYANGE (Moselle).
Na Belgję: — Pour la Belgique: J. HAUPTMAN — 71, rue Faider BRUXELLES — Tel. 37-54-14.
Imprimerie, Rédaction et Administration: 101, rue Emile Zola — LENS (P. de C.) — Tél.: 227.

Narodowiec

Niezależny dziennik demokratyczny dla obrony socjalnych i kulturalnych interesów Wychodźtwa.
Quotidien démocrate pour la défense des intérêts sociaux et culturels de l' immigration polonaise.
Journal d'information indépendant

Zaloż. w r. 1909. „Niech żywi nie tracą nadziei i przed Narodem niosą oświaty kaganiec". (Juljusz Słowacki) Fondé en 1909.

Wydawca i założyciel - Directeur-Fondateur: Michał KWIATKOWSKI.
Redaktor główny: Florjan Młodziński. | Redaktorzy: J. Stacherski, A. Małaty, St. Kozłowska, J. Dutkiewicz, Cz. Mondrzyk. | Kierownicy techniczni: J. Fojcik i St. Gryc.

Wszelkie listy do Redakcji, Administracji lub Drukarni adresować należy: „NARODOWIEC" Lens (P. de C.) rue Emile Zola 101.
„NARODOWIEC" wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.
LE „NARODOWIEC" parait tous les jours sauf les dimanches et les fêtes

BIBLIOTHÈQUE POLONAISE
6, Quai d'Orléans, Paris-4e

„Musimy tu podkreślić, że żaden spis nie zmniejszy faktycznej liczby Polaków w Niemczech. Jest to prawda oczywista. Nie zdołają jej przekreślić ani naciski administracji, ani terror wobec ludności polskiej, ani uczone wywody niemieckich specjalistów „statystyki".

Dlatego z góry trzeba odmówić temu spisowi — w odniesieniu do grup narodowościowych w Niemczech — wszelkiej obiektywnej wartości."

„GAZETA POLSKA".

Rok XXXI. Sobota, 20 maja 1939 r. — LENS (P. de C.) — Samedi, 20 Mai 1939. Nr. 118.

Francja czuwa!

(Korespondencja własna „Narodowca")

Paryż, w maju.

Parlamentarna Francja ma teraz właściwie rząd dyktatorski. Izby wyposażyły bowiem rząd Daladiera w bardzo daleko idące pełnomocnictwa. I nikt nie obawia się, mimo to jakiegoś zamachu na podstawowe prawa republikańskie. Nie ma też najmniejszego powodu ku temu. Rząd Daladiera korzysta bowiem z pełnomocnictw wyłącznie w celu

zwiększenia stanu obronności kraju,

co jednak nie znaczy, że dekretowanie ogranicza się do zagadnień ściśle wojskowych. — Ustawodawstwem dekretowym objęte zostało bowiem również życie gospodarcze i społeczne.

Wspaniałym dowodem czujności Francji było pokrycie w ciągu kilku godzin 6 miliardów pożyczki na obronę narodową. — Na zdjęciu publiczność przed jedną z kas.

Stanowisko lewicy wobec rządu jest skomplikowane. Partia socjalistyczna w zasadzie popiera poczynania rządu, jeśli chodzi o zapewnienie bezpieczeństwa; na odcinku polityki zagranicznej — po zbankrutowaniu polityki Monachium — nie ma również żadnych zastrzeżeń. Natomiast polityka finansowa oraz częściowo społeczna spotyka się z sprzeciwem związków zawodowych, a więc i partii socjalistycznej i komunistycznej. W obliczu sytuacji opozycja ogranicza się jednak do przedstawiania swoich zastrzeżeń.

W tych warunkach **pozycja rządu jest bardzo silna.** Nastawienie społeczeństwa, jeśli chodzi o najważniejsze zagadnienia, cechuje zupełna jednolitość. Nie ma właściwie różnic w poglądach. Ograniczają się one do metod i środków, jakie należy stosować przy organizowaniu obrony kraju. Jeśli podczas pamiętnych dni wrześniowych ubiegłego roku mieliśmy do czynienia we Francji z pewnego rodzaju psychozą na tle rzekomego niedostatecznego przygotowania do obrony, a w związku z tym z gotowością do rozmów, to obecnie

Francuzi są przekonani o swojej przewadze nad ewentualnym przeciwnikiem!

Byłoby nieprawdą, gdyby ktoś twierdził, iż we wrześniu 1938 roku dominował np. strach lub brak gotowości do walki. Nie. Nawet najwięksi przeciwnicy Francji, m. in. również i Niemcy, stwierdzali, że częściowa mobilizacja przeprowadzona została doskonale, że akt ten nie pociągnął za sobą żadnych trudności itd. A czasokres dzielący od września został przez rząd znakomicie wykorzystany. Zawrzała gorączkowa praca na wszystkich odcinkach, zmierzających do **wzmocnienia pogotowia obronnego Republiki.** I praca ta dała znakomite wyniki.

Ludność cywilna została należycie wyćwiczona w obronie przeciwlotniczej Wie się, że istnieją odpowiednie zapasy żywnościowe, a więc na odcinku aprowizacyjnym nie grożą żadne niespodzianki. Pomyślano również o planie

ewentualnej ewakuacji Paryża;

jest on przygotowany aż do najdrobniejszych szczegółów. Te fakty wpłynęły doskonale na samopoczucie mas. Rząd sięgnął również i do innych środków, a mianowicie do propagandy. — Aby osłabić nastroje defetyzmu, — rząd francuski polecił nakręcić film, który obrazuje **stan pogotowia.** Film ten, cieszący się olbrzymim powodzeniem, oddał duże usługi. Każdy obywatel mógł się przekonać, czym jest właściwie linia Maginota, jaką siłę reprezentuje Francja w powietrzu, itd.

Bodajże najwięcej zdziałała nie propaganda i nawet nie pogotowie, ile

świadomość obywateli, że teraz Francja ma przyjaciół, którzy dzielić będą jej los, którzy podejmą każdy bój.

Znikły obawy o Anglię, które mimo wszystko istniały. Nastawienie społeczeństwa francuskiego do Polski nie uległo żadnej zmianie. Polska **zawsze uchodziła we Francji za naród rycerski, za naród, który gotów jest bronić do ostatniej kropli krwi swojej wolności.** Obecnie filmy o wojsku polskim są przez publiczność witane entuzjastycznie. Nasze stanowisko znalazło nie tylko powszechne zrozumienie, ale aplauz.

Rozwój wypadków politycznych wzmocnił ducha Francuzów. Wiara w zwycięstwo w razie konfliktu jest powszechna. Wszyscy doskonale rozumieją, że jeśli Hitler nie postawił jeszcze na porządku dziennym swojego programu rewindykacyjnego Alzacji i Lotaryngii, to uczynił to nie z miłości do Francuzów, ale ze względów taktycznych. Wszyscy wiedzą, że

zagadnienie Gdańska to nie jest bynajmniej jakaś drugorzędna sprawa, ale kwestia europejska.

Społeczeństwo francuskie pracuje dalej w spokoju. Pragnie pokoju, ale nie za wszelką cenę. Bacznie obserwuje się tutaj posunięcia niemieckie i włoskie. Jednakże wszyscy są przygotowani. O żadnych niespodziankach nie ma mowy. Przemówienia prezydenta Lebruna i Daladiera zostały przyjęte dobrze właśnie dlatego. Są one wyrazem opinii ogółu.

Francja nie chce cudzego, ale nie ma też nic do ofiarowania komukolwiek.

Nie da się przez nikogo zastraszyć. Francja czuwa!

Z. M.

Gdy przemawia Mussolini...

Oryginalna trybuna, z której Mussolini przemawiał w Turynie do 50 tys. robotników wielkich zakładów samochodowych „Fiat."

Ciano przybywa do Berlina celem podpisania sojuszu.

Rzym, 19. 5. — W sobotę min. spr. zagr. Ciano wyjeżdża do Berlina, gdzie nastąpi uroczyste podpisanie sojuszu włosko-niemieckiego.

Masowe rozstrzeliwania w Hiszpanii.

Madryt, 19. 5. Na mocy wyroków sądowych codziennie rozstrzeliwuje się w Hiszpanii po kilka osób. W środę rozstrzelano w Madrycie prezesa związku adwokatów i b. podsekretarza stanu. W czwartek rano rozstrzelano 8 członków związku młodzieży socjalistycznej. W Alikante aresztowano szereg wybitnych przywódców republikańskich.

Wśród brutalnego teroru bojówek niemieckich odbył się spis ludności w Niemczech

Na Śląsku Opolskim grożono Polakom śmiercią!

KATOWICE, 19. 5. — Spis ludności w Niemczech, jak przewidywano odbył się wśród niebywałego nacisku na mniejszości narodowe, a głównie na Polaków. W dzień spisu bojówki hitlerowskie rozpętały niebywały teror w okręgach zamieszkałych przez ludność polską, nie cofając się przed żadnym gwałtem. W wielu miejscowościach dokonano masowych aresztowań wśród Polaków.

Na Śląsku i w Prusach Wschodnich dopuścili się bojówkarze licznych aktów gwałtu.

Na Śląsku Opolskim partia hitlerowska rozrzuciła wśród ludności polskiej ulotki, w których grożono śmiercią wszystkim tym, którzy podczas spisu podadzą swe pochodzenie polskie. Polacy, którzy wzywali rodaków do podawania narodowości polskiej, zostali aresztowani i nie mogli brać udziału w spisie ludności.

Systematyczne zakazywanie nabożeństw polskich.

Katowice, 19. 5. — Władze niemieckie wydaliły ze Śląska Opolskiego 12 Polaków, obywateli niemieckich, którym pozostawiono 24 godziny do przeniesienia się w głąb Niemiec. Wydalonymi są przeważnie mali rolnicy, nauczyciele i kierownicy spółdzielni polskich.

W Stawnicy pod Piłą, banda 40 osobników napadła na szkołę polską, zmuszając dziatwę do opuszczenia klas. Następnie bojówkarze splądrowali urządzenie szkoły.

W dziesięciu parafiach polskich zabroniono odprawiania nabożeństw w języku polskim.

Uroczystości francusko-polskie na Uniwersytecie w Montpellier

Montpellier, 19. 5. Na Uniwersytecie w Montpellier zakończyły się dwudniowe uroczystości francusko-polskie. Podczas uroczystości wręczono p. prof. Zaleskiemu dyplom doktora honorowego. Ambasadora Łukasiewicza zastępował p. radca Frankowski, który wygłosił przemówienie.

Witos objął kierownictwo Stronnictwa Ludowego.

Warszawa, 19. 5. Po ukończeniu kuracji w Rabce, Witos przybył na posiedzenie rady naczelnej Stronnictwa Ludowego. Na posiedzeniu p. o. przewodniczącego, stronnictwa, b. marsz. Rataj, przekazał kierownictwo partii Witosowi.

WARSZAWA. — Dnia 22 maja wszystkie przedsiębiorstwa żydowskie w Polsce będą zamknięte na znak protestu przeciw angielskiej białej księdze w sprawie Palestyny.

Ekspres Warszawa — Gdynia wykoleił się na dworcu w Gdańsku.

WARSZAWA, 19. 5. — **Ekspres Warszawa — Gdynia, przejeżdżając przez teren Gdańska, wykoleił się w pobliżu wjazdu na dworzec gdański. Lokomotywa i sześć wagonów wywróciły się. Palacz i maszynista są bardzo ciężko ranni. Podróżni wyszli z katastrofy naogół bez szwanku dzięki faktowi, że pociąg składał się ze stalowych wagonów. W chwili katastrofy pociąg jechał stosunkowo wolno.**

Na miejsce katastrofy wyjechała z Warszawy komisja śledcza. W kołach polskich dopuszczają, że katastrofa została spowodowana na skutek sabotażu.

Opinia publiczna w Polsce świadoma grożących niebezpieczeństw.

Cała polityka Niemiec zwraca się przeciw Polsce.

Demonstracyjna podróż Hitlera wzdłuż linii Zygfryda znaczy, że w razie wojny ofensywa niemiecka poszłaby na Polskę. Na całej Słowiańszczyźnie na Litwie, w państwach bałtyckich i północnych wzmaga się jednak opór przeciw zaborczości niemieckiej.

Opinia publiczna w Polsce zdaje sobie sprawę z grożących w Polsce niebezpieczeństw i śmiało patrzy mu w oczy.

Jakkolwiek 15 maja zapowiadany jako dzień krytyczny, minął względnie spokojnie, to jednak, jak o tem pisze „Polonia", przygotowania do napadu na Gdańsk trwają bez przerwy, podobnie zresztą jak polskie przygotowania militarne do obrony wszelkich naszych praw. **Byłoby lekkomyślnie przypuszczać, że spokój potrwa z całą pewnością aż do żniw** — stwierdza „Polonia".

Polska jest teraz, jak wynika z antypolskiej kampanii pism niemieckich, głównym przeciwnikiem i celem zamierzonej napaści. Ale Rzesza nie lubi napadać wprost i sama jedna. Woli najpierw okrążać i stawiać przeciwnika w położenie tak trudne, by się zdecydował kapitulować. Udało się to jej z Czechosłowacją. Zagrożona z kilku stron, mając jedynie wąski skrawek całkiem bezpiecznej granicy z Rumunią, Czechosłowacja uległa. Polska nawet w tak trudnych warunkach nie złożyłaby broni. To pierwsza ważna różnica. Druga polega na tym, że nic nie wskazuje na to, by jeszcze jeden minister słowiańskiego państwa miał choćby na krótko zaufać Hitlerowi. Potemkin jest bardzo ostrożny. Przeciwko Polsce wspólnie z Rzeszą nie wystąpi.

Co więcej, dużo przemawia za tym, że nareszcie Słowianie zrozumieją, wspólne niebezpieczeństwo i nie będą współdziałać z Niemcami. Naśladować polityków słowackich, którzy prosili Hitlera o protektorat, nie zamierzają ani **politycy chorwaccy ani działacze ukraińscy na emigracji.** Ponadto w samych Czechach, łupionych i niszczonych przez okupantów, znikają wszelkie skłonności do współdziałania z Niemcami.

Choć więc podróż Hitlera wzdłuż linii Zygfryda przypomina, że w razie wojny Niemcy nad Renem będą w defensywie, a olbrzymią większość swej armii rzucą na wschód, to jednak Niemcy nie zastaną nikogo nieprzygotowanego, a w całej Słowiańszczyźnie wytwarza się nastrój, jaki zapanował kiedyś przed bitwą pod Grunwaldem.

Artykuł „Gazety Polskiej" w sprawie Gdańska.

Warszawa, 19. 5. Półurzędowa „Gazeta Polska" zamieściła artykuł wstępny poświęcony sprawie gdańskiej. — Autor artykułu odrzuca argumenty Goebbelsa w sprawie Gdańska, ogłoszone onegdaj w „Voelkischer Beobachter" i oświadcza, że Gdańsk ma całkowitą autonomię. Pismo oświadcza, że wszelkie nowe umowy do jakich mogłoby dojść w sprawie Gdańska muszą koniecznie uwzględniać interesy polskie i w żadnym wypadku nie mogą przekreślać niepodległości Gdańska.

Kanada witała króla Jerzego po francusku.

Król Jerzy i królowa Elżbieta, sfotografowani na statku podczas podróż do Kanady.

Quebec, 19. 5. Króla Jerzego VI i królową Elżbietę powitano tu bardzo uroczyście, w obecności ogromnych tłumów. Ponieważ większość ludności miasta jest pochodzenia francuskiego, przeto powitanie odbywało się w języku francuskim. Po francusku przemawiał mer miasta, po francusku witał senator okręgu i po francusku śpiewał chór kilku tysięcy dzieci.

Król odpowiedział na powitanie również w języku francuskim.

Rząd ogłosił bilans ostatnich 5 miesięcy,

świadczący o wielkiej poprawie finansowej i gospodarczej we Francji.

Paryż, 19. 5. Rząd ogłosił sprawozdanie wręczone Prezyd. Lebrun'owi z wysiłków gospodarczych i finansowych dokonanych w ostatnich pięciu miesiącach.

Fundusz obrony waluty posiadał:

w październiku 1938: 2 miliardy 67.369.049 fr.;

w styczniu 1939: — 14 miliardów 321.098.485.

Państwowa kasa oszczędności

od października 1938 do marca 1939 wzrost wkładów o 4 miliardy 280 milionów, zamiast 640 milionów 600 tys. poprzedniej zimy.

Praca i bezrobocie.

Liczba robotników pracujących ponad 40 godzin wzrosła od 1-go XI-go 1938 do 1. III. 1939 z 11,7% do 22%.

Przeciętna długość czasu pracy

wynosi 43 godzin zamiast 39.

Wskaźnik bezrobocia

zmniejszył się z 156 w październiku 38 do 147 w marcu 1939 r.

Wytwórczość:

Wzrost o 13 i pół procent.

Wskaźnik kosztów żywności:

Wskaźnik cen detalicznych (34 artykuły) w Paryżu, wzrósł o 1,76 procent od października 38 do marca 39. W tym samym okresie 37 — 38 wskaźnik ten wzrósł o 3,92 procent, a w okresie 36 — 37 o 7,87 procent.

Dalej podnosi sprawozdanie wzrost kursu francuskich papierów państwowych, potanienie pieniądza i wzmocnienie się kursu waluty. Wyniki takie osiągnięto mimo ustawicznie napiętego położenia międzynarodowego.

• • •

Prasa finansowa całego świata z uznaniem podnosi podpisanie 6 miliardów pożyczki w ciągu kilku godzin. Dalsza część pożyczki rozpisanej winna być pokryta bonami obrony narodowej.

Ojciec św. objął biskupstwo rzymskie.

Watykan, 19. 5. Ojciec św. Pius XII który jest równocześnie biskupem Rzymu, objął wczoraj uroczyście katedrę św. Jana Laterańskiego. W uroczystości brały udział setki tysięcy wiernych, które z niezwykłym entuzjazmem witały Ojca św.

Po ogłoszeniu angielskiej „białej księgi."

Protest Żydów i Arabów przeciw przyszłemu ustrojowi Palestyny.

Za lat 10 Palestyna miałaby się stać państwem niepodległym.

Londyn, 19. V. — Rząd angielski ogłosił t. zw. „białą księgę" w sprawie Palestyny. W księdze tej oświadcza rząd, że zamierza za lat 10 ogłosić Palestynę krajem niepodległym, w którym Żydzi i Arabowie dzieliliby się rządami. Specjalny układ Palestyny z Anglią przewidywałby ochronę gospodarczych i strategicznych interesów kraju. W ciągu najbliższych 5-ciu lat mogłoby do Palestyny przybyć 75 tys. Żydów, przyczym pierwszeństwo mieliby dzieci i krewni osiadłych już w Palestynie osób.

• • •

Jerozolima 19. 5. — Przeciw projektowi rządu angielskiego w sprawie przyszłego ustroju Palestyny wystąpili zarówno Żydzi jak i Arabowie. Z powodu przecięcia przewodów, łączących studio nadawcze z radiostacją miejscową, odczytywanie białej księgi uległo przerwie o przeszło godzinę.

Żydzi protestują szczególnie gwałtownie przeciw podziałowi rządów między Żydami i Arabami, a Arabowie, również z tego niezadowoleni głównie są oburzeni projektem do[puszczenia] dalszych 75 tys. Żydów do [Pale]styny.

Żydzi rozpoczęli tygodniowy strejk generalny w czasie którego [w] ciągu dnia będą pościć. W Tel-Awiwie o wielkiej manifestacji żydowskiej podpalono gmachy publiczne. Pożary zdołano ugasić. W czasie zajść 25 osób odniosło rany.

W Haifie odbył się również wielki pochód żydowski, w czasie którego domagano się spełnienia przyrzeczeń lorda Balfoura danego Żydom podczas wojny, oraz wołano: precz z białą księgą. — W Jerozolimie, po pochodzie manifestacyjnym rzucono kilka bomb zapalnych na gmach urzędu emigracyjnego, w którym wybuchł pożar.

Oczekuje się ze strony Arabów wzmożenia akcji terorystycznej — Wszystkie wojska angielskie na terenie Palestyny znajdują się w stanie pogotowia.

W południowej Francji trzęsła się ziemia

W Decazeville kilka domów jest uszkodzonych.

Rodez, 19. 5. — W departamencie Aveyron i Lot odczuto wczoraj w godzinach porannych trzęsienie ziemi. W wielu domach na skutek wstrząsów spadły obrazy ze ścian. Meble zostały poprzesuwane. — Ofiar w ludziach na szczęście nie było. — Szczególnie silne trzęsienie ziemi odczuto w miejscowości górniczej Decazeville i okolicy. — Prawie we wszystkich domach w Decazeville podczas wstrząsów ziemi zostały powywracane urządzenia wewnętrzne. Kilka domów jest uszkodzonych. W wielu domach woda pozalewała piwnice. Szkody w ogrodach są znaczne.

★

Oberwanie się chmury w północnej Francji.

Lens, 19. 5. W czwartek popołudniu nad Pas de Calais przeszła niezmiernie gwałtowna ulewa, która szczególnie dała się we znaki ludności miast Bully, Grenay i okolicy gdzie nastąpiło oberwanie się chmury Ulice przez pewien czas zamienione były w potoki.

★

7 artylerzystów zabitych na skutek rozsadzenia działa.

Londyn, 19. 5. W arsenale Wolwich podczas ćwiczeń artyleryjskich, pękło działo, przy czym 7-miu artylerzystów poniosło śmierć. Kilku żołnierzy zostało rannych. — Dodać należy, że jest to drugi wybuch w arsenale Woolwich w ciągu 48 godzin. W pierwszym wypadku 1 osoba poniosła śmierć i trzy zostały ranne.

BERLIN. — W Niemczech rozpoczęto wielką kampanię przeciwszpiegowską. Kampania ta daje pretekst do licznych aresztowań ludzi niewygodnych.

GDAŃSK — Szosa z Gdańska do Elbląga została zamknięta dla ruchu cywilnego.

MADRYT. — Dziś w piątek ma odbyć się wielka defilada wojsk. Do Madrytu przybyło blisko 400.000 osób z prowincji.

Wiadomości z Polski

Rząd Składkowskiego rekordowy w Europie

W związku z upływem 3-ch lat od objęcia kierownictwa rządu przez gen. Sławoj-Składkowskiego prasa zaznacza, że premier Składkowski co do długości rządzenia ustanowił nietylko rekord polski lecz także rekord europejski. O ile bowiem w niektórych państwach były rządy, które podobnie długo się utrzymały, nie było jednak rządu, któryby całe 3 lata przetrwał w tym samym składzie, w jakim został stworzony. — W rządzie gen. Składkowskiego w ciągu 3 lat trwania nie zaszły bowiem żadne zmiany i wszyscy ministrowie, którzy zostali mianowani w maju 1936 r. trwają do dziś na stanowiskach.

Polski charakter kresowego Wołynia.

Na Wołyniu odbyły się wybory do rad miejskich. Wyniki wyborów wykazują, że Wołyń przybiera coraz bardziej charakter polski, który usiłowano usunąć podczas niewoli. Według wyników, jakie nadeszły z 12 miast, Polacy zyskali nowych 21 mandatów czyli 9 proc., Żydzi stracili 16 mandatów czyli 7 procent, a Ukraińcy stracili 9 mandatów czyli 3 proc.

W Zdołbunowie Polacy uzyskali 18 mandatów, Rusini 4, Żydzi 1 i Czesi 1. — W Ostrogu wybrano 13 Polaków, 4 Żydów i 1 Rosjanina. — W Równem 25 Polaków (poprzednio 20), 3 Rusinów (6) i 12 Żydów (12).

Polska przoduje w lotnictwie szybowcowym.

W Warszawie rozpoczął się zjazd międzynarodowej komisji badań nad lotem bezsilnikowym. W zjeździe biorą udział Belgia, Francja, Anglia, Finlandia, Jugosławia, Litwa, Szwajcaria i Polska. Niemcy, którzy obok Polski zajmują czołowe miejsce w lotnictwie szybowcowym, nie przybyli.

Przewodniczący zjazdu inż. Massenet (Francja) w zagajeniu podkreślił, że Polska przoduje w lotnictwie szybowcowym.

Nowy polski statek motorowy.

Pierwszy rejs inauguracyjny statku motorowego „Sobieski", który będzie utrzymywał stałą komunikację między Gdynią a portami Ameryki Południowej, rozpocznie się w dniu 17 czerwca br.

Wkrótce Raszyn będzie jedną z najsilniejszych stacyj na świecie.

Warszawa. — Roboty przy powiększaniu radiostacji Raszyn (Warszawa I) prowadzone są w gorączkowym pośpiechu. Mniej więcej za miesiąc przystąpi się do montowania nowych maszyn.

Przyszła stacja Raszyn będzie jedną z najsilniejszych w Europie, gdyż będzie posiadać w antenie siłę 300 kilowatów wobec obecnie 50. W przyszłości w całej prawie Polsce Raszyn będzie można słuchać na detektor.

Wizyta oficerów węgierskich

Warszawa. — W Polsce bawi obecnie wycieczka 14 oficerów akademii wojskowej w Budapeszcie z płk. Lengyelem na czele. Celem wycieczki jest poznanie pól bitew z czasów wojny światowej, w której wojska węgierskie brały udział.

Wiceminister Arciszewski wyjedzie do Moskwy.

Warszawa. — Wiceminister spr. zagr. p. Arciszewski ma w najbliższym czasie wyjechać do Moskwy w celu dalszego prowadzenia rokowań z rządem sowieckim, które to rokowania nawiązał Potemkin, podczas swego pobytu w Warszawie. Rokowania te, jak wiadomo, mają na celu rozszerzenie współpracy gospodarczej i politycznej między Polską a Sowietami.

Roboty publiczne w Zagłębiu Dąbrowskim.

Sosnowiec. — Przy robotach publicznych, prowadzonych przez Fundusz Pracy, zatrudnionych jest obecnie w Zagłębiu Dąbrowskim około 2.600 robotników, z czego na Sosnowiec przypada 1.500, na Będzin 200, na Dąbrowę 360 i na powiat będziński około 600. — Robotnicy ci pracują przy regulacji rzeki Przemszy i rzeki Pogorii oraz przy budowie dróg. Około 450 robotników z Zagłębia Dąbrowskiego wysłano do Sandomierza do prac około obwałowania Wisły.

Kopalnie śląskie zwiększają zatrudnienie.

Katowice. — Z powodu pomyślnej sytuacji w górnictwie kopalnie przyjmują do pracy nowych ludzi. Do pracy w kopalni św. Barbary powróciło około 880 robotników, kopalnia „Wyzwolenie" przyjęła 100 robotników, kopalnia „Prezydent Mościcki" dała zatrudnienie 100 dalszym robotnikom.

Śmierć 2 górników.

Katowice. — W katastrofie na kop. „Wujek" stracili życie górnicy Józef Loska z Ochojca i Alojzy Mrowiec z Załęskiej Hałdy.

600-lecie Lwowa.

Lwów. — W 1940 r. przypada jubileusz 600-lecia Lwowa. Jubileusz ten będzie obchodzony nader uroczyście.

Już obecnie rozpoczęto nakręcanie jubileuszowego filmu z historii Lwowa.

Hojny dar ziemianina na F.O.N.

Lwów. — Ziemianin w Mostach koło Komarna, pow. Rudki, p. Edward Trojanowski ofiarował jako dar na FON ośrodek rolny, składający się ze 100 hektarów łąki, budynku mieszkalnego i zabudowań gospodarczych, wartości 150.000 zł.

WIADOMOŚCI KRÓTKIE Z CAŁEJ POLSKI

★ **Warszawa.** — Gazeciarze warszawscy wręczyli armii 3 ręczne karabiny maszynowe i granatnik, ufundowane z dobrowolnych ofiar.

★ **Skierniewice.** — Po zabawie w majątku Nowy-Dwór wynikła bójka między Władysławem Bobińskim, Marianem Kowalczykiem i Janem Kłosem. Bobiński zadał szereg ciosów przeciwnikom, w wyniku czego Kłos poniósł śmierć na miejscu, a Kowalczyka w stanie ciężkim przewieziono do szpitala.

★ **Sosnowiec.** — 30-letnia Stanisława Czesak, napiła się odwaru z kwiatów i przewieziona została w stanie ciężkim do szpitala.

★ **Tuchola.** — W Okiersku na Pomorzu zmarł Stanisław Korabik, liczący 103 lata. Pochodzi on z Małopolski, a na Pomorze przybył w r. 1920.

★ **Kraków.** — Krakowska dyrekcja kolejowa przyjęła z powrotem do pracy b. więźnia brzeskiego i b. posła Mastka. B. poseł Mastek złożył podanie o przyjęcie do służby na ręce p. premiera gen. Składkowskiego.

★ **Przemyśl.** — Przed Sądem Okręgowym stanął wieśniak, Karol Żydonik, oskarżony o zabójstwo sąsiada swego, Szczepanowicza, z którego żoną nawiązał stosunek. Po przeprowadzonej rozprawie Żydonik skazany został na 15 lat więzienia.

★ **Lwów.** — Nad Sokolnikami w wojew. lwowskim przeszła burza z piorunami. Piorun poraził dwie kobiety, które mimo pomocy lekarskiej zmarły.

★ **Sambor.** — Przed Sądem Okręgowym stanął ks. Tatomir, paroch grecko-katolickiego kościoła z Łużka-Górnego, oskarżony o ruszczenie nazwisk parafian. Został on skazany na 10 miesięcy bezwzględnego więzienia.

★ **Lublin.** — Ks. Biskup Marian Leon Fulman, ordynarius diecezji lubelskiej obchodzi 50-lecie swego kapłaństwa.

Śpiewki na czasie.

Majowe gruchania... ..osi".

Europa na sojusz
Wcale się nie złości:
Traktuje go jako
„Majowe... czułości"! —

Europa wie przecież,
Że w miesiącu maju
najczulej do siebie
Gołąbki gruchają!

Niech gruchają tedy
W cienistej altanie —
Maj — miesiąc „miłości" —
Przystoi... „gruchanie"!

Chyba, gdy ta miłość
Zywszywszy „ogniem" buchnie —
Wtedy oczywiście
I Europa... „gruchnie"! —

Grabiec (Kur. Poznański).

Manifestacje na cześć armii polskiej w Jugosławii.

Białogród. — W jednym z największych kin Białogrodu wyświetlany jest filmowy tygodnik aktualności, zawierający m. in. zdjęcia z defilady w Warszawie z okazji święta 3-go maja.

Widok wspaniale prezentującego się wojska polskiego wywołuje żywiołową manifestację publiczności.

„Protektorzy" . . .

Już brak prawdziwego mydła w Pradze!

Praga. — Na rynku w Pradze pojawiły się pierwsze partie mydła namiastkowego według wzorów niemieckich. Mydła sprzedawanego dotychczas, zupełnie brak.

Niemcy ograbili Czechów z zapasów radu.

Praga. — Do Niemiec wywiezione zostały wszystkie zapasy radu znajdujące się w szpitalach i instytucjach naukowych czeskich.

Skutki prowokacji niemieckiej w Tomaszowie.

Łódź. — W Tómaszowie odbyło się zebranie robotnicze, na którym wyrażono wolę warstw pracujących obrony kraju. Gdy robotnicy wracali z zebrania zamieszkali w mieście Niemcy zaczęli kpić z podjętych uchwał. Doszło do starć, w czasie których Niemcy Schmiegel, ojciec i syn, ponieśli śmierć, a kilku innych Niemców zostało rannych. W obawie przed dalszymi skutkami swej prowokacji niektórzy Niemcy uciekli do Łodzi.

Dyplomaci podróżują . . .

150 tys. km. na lądzie, wodzie i w powietrzu

przebyli w ciągu 6 tygodni dyplomaci „osi" i państw demokratycznych

Rekord ustanowił min. rumuński Gafencu, który w jednej podróży przebył 6.500 km. — W „osi" rekordzistą jest Goering.

Każdy z nas zapewne w latach młodzieńczych czytał fantastyczną powieść Juliusza Verne'a pod tytułem: „40.000 klm. łodzią podwodną". Dziś możnaby napisać gruby tom pod tytułem „150.000 klm. na lądzie, wodzie i w powietrzu". Różnica zasadnicza w temacie polegałaby na tym, że bohaterowie Verne'a przebyli 40.000 klm. w pogoni za przygodami, współcześni zaś **dyplomaci i członkowie misji wojskowych przejechali w okresie od zajęcia Klajpedy (22 marca) do dnia dzisiejszego 150 tys. klm. w pogoni... za europejskim pokojem.**

Przyjmując za podstawę średnią szybkość pociągu pośpiesznego (jako, że większość podróży odbyto tym środkiem lokomocji) na ok. 80 km/godz. uzyskamy razem 1.875 godzin, czyli bite 78 dni, zużyte w okresie... 50 dni na podróże o charakterze polityczno-militarnym.

Z kolei możemy przystąpić do bardziej szczegółowej analizy owych 150.000 klm. Otóż ok. 27.000 klm. przestrzeni zużyła sama tylko

Do podróży dyplomatycznych ostatnich dni należy również zaliczyć wizytę regenta jugosłowiańskiego ks. Pawła, którego widzimy w chwili odjazdu z Rzymu żegnanego przez włoską parę królewską.

„osi" Berlin—Rzym. Jeśli dodamy do tego liczne podróże innych mężów stanu, inspirowane i będące wynikiem starań dwóch państw: Niemiec i Włoch, otrzymamy w sumie blisko 67.000 klm. przebytych w ramach akcji dyplomatycznej państw „osi". Jak wynika z tego obliczenia, działalność natomiast państw, zgrupowanych po drugiej stronie, wymagała podróży na przestrzeni ok. 83.000 klm. Pod względem „kilometrażu" „osi" została pobita o 14.000 klm...

Niemniej interesujące jest zestawienie najdłuższych podróży, odbytych przez poszczególnych dyplomatów europejskich. Okazuje się, że pierwsze miejsce przypada rumuńskiemu ministrowi spraw zagranicznych

Gafencu, który w czasie swojej ostatniej podróży na około Europy (Bukareszt - Kraków - Berlin - Bruksela - Londyn - Paryż - Rzym - Belgrad - Bukareszt) przebył ok. 6.500 klm!

Na drugim miejscu znajduje się podróż komisarza Potiomkina na łącznej trasie ok. 6.200 klm. (Moskwa - Ankara - Bukareszt - Warszawa - Moskwa), na trzecim gen. Weygand, ok. 5.600 klm. (Paryż - Tunis - Ankara - Bukareszt - Paryż) itd. — Wśród przedstawicieli państw „osi" najruchliwszym był marsz. Goering, który w trzech łącznych podróżach w uwzględnionym przez nas okresie przebył ok. 10 tys. klm.!

Ogólna liczba miast docelowych, t. zn. tych, w których prowadzono rozmowy o charakterze dyplomatyczno - wojskowym, wyraża się cyfrą 25. — Najczęściej odwiedzano: Berlin 8 razy, Paryż 7, Warszawę i Rzym po 6, Ankarę 5, Londyn 4.

Najbardziej uczęszczanym w czasie tych podróży odcinkiem był

kanał La Manche, przebyty w jednym i drugim kierunku razem 21 razy.

Dalej idą odcinki: Rzym-Padwa 16 razy, Berlin-Monachium 14, Berlin-Bruksela 11, Lodnyn-Paryż 11 — i Warszawa-Białystok 11 razy. Naturalnie, że w tych obliczeniach możemy brać pod uwagę podróże, których nie okryto mgłą tajemnicy.

Ogółem odbyto 55 podróży docelowych, licząc zaś i drogę powrotną (dyplomaci zazwyczaj wracają!) ok. 100. Tak więc pogoń za pokojem europejskim (przyjąwszy, że u wszystkich!) kosztowała w ciągu 50 ostatnich dni 150.000 klm. przebytych w 100 podróżach przez nie więcej, jak 50 osób, które straciły na to łącznie... 78 dni!

Cyfry niemniej fantastyczne, jak i 40.000 klm. w łodzi podwodnej za czasów Verne'a. Jedyna dla nas dzisiaj zagadka to pytanie,

co nas po przebyciu owych 150 tysięcy klm. czeka?

Na to pytanie niech sobie już sami Czytelnicy poszukają odpowiedzi!

Czesi, których wieziono do Prus Wschodnich, manifestowali na cześć Polski.

Warszawa. — Przez Chojnice przejeżdżał niemiecki pociąg tranzytowy, którym wieziono około 700 Czechów z rodzinami, a więc z żonami i dziećmi na roboty do Prus Wschodnich.

Podczas postoju pociągu na stacji Czesi wznosili okrzyki na cześć Polski, wołając entuzjastycznie: „Niech żyje Polska".

Ludność miejscowa odnosiła się do nich serdecznie i ze współczuciem, wyrażając zdumienie, że Niemcy przewożą ludzi, jak bydło, ponieważ cały transport wieziony był w wagonach towarowych.

W ostatnich dniach był to już drugi wielki transport Czechów wywożonych na roboty do Prus Wschodnich.

Turcy wolą kupować u Anglików niż u Niemców.

Ankara. — Rząd turecki zamówił w Anglii materiał kolejowy za sumę pół miliona funtów. Jednocześnie zerwano rokowania, prowadzone z grupą niemiecką w sprawie dostarczenia materiału kolejowego na sumę 2 i pół miliona funtów.

Niemcom szkoda mężczyzn na kelnerów...

Berlin. — Władze hitlerowskie wydały odezwę do wszystkich właścicieli lokali restauracyjnych i kawiarń, by w jak najbliższym czasie zredukowali wszystkich kelnerów-mężczyzn i zastąpili ich siłami żeńskimi. W odezwie tej hitlerowcy twierdzą, że „stan kelnerski roztrwania siły męskie", które daleko lepiej mogą być użyte w przemyśle i na roli. Do pracy w kawiarni lub restauracji nie potrzeba, zdaniem hitlerowców, kwalifikowanych sił. Wystarczą niemieckie kobiety i dziewczęta, które, zdaniem hitlerowców, „lepiej i wdzięczniej wywiążą się z zadania".

Niemców w Nowym Jorku aresztują...

Nowy Jork. — Burmistrz La Guardia zwrócił się do sekretarza stanu Hulla z wnioskiem o nieudzielenie paszportów na wyjazd przywódcy „German American Bund": F. Kuhnowi i jego zastępcom: F. Schweringowi i G. W. Kuzowi przed ukończeniem dochodzenia, prowadzonego obecnie w sprawie działalności finansowej wspomnianej organizacji.

...i do Palestyny nie puszczają.

Jerozolima. — Władze odmówiły zezwolenia na pobyt w Palestynie korespondentowi „Voelkischer Beobachter", dr. Schmitzowi, który przybył samolotem z Egiptu, skąd został wydalony.

Wydarzenia dnia w ilustracjach.

Z lewej: Gen. Gamelin (w ciemnym kapeluszu) w towarzystwie gen. Kasprzyckiego przed jedną z restauracyj paryskich, w której szef sztabu armii francuskiej wydał obiad na cześć gościa. — W środku: Otwarcie wystawy ogrodniczej w Paryżu dokonał Prezydent Republiki. Na wystawie umieszczono plakat propagandowy na rzecz upiększenia kwiatami „linii Maginota". — Zprawej: Komisarzem gen. pawilonu francuskiego na wystawie w Nowego Jorku, który widzimy w chwili odjazdu do Nowego Jorku.

WACŁAW GĄSIOROWSKI

PANI WALEWSKA

POWIEŚĆ HISTORYCZNA Z EPOKI NAPOLEOŃSKIEJ

89) (Ciąg dalszy)

Pani Walewska zadrżała, oczy jej zabłysły ogniem.

— Nigdy! Słyszysz pani?! Milszą mi ta pustka, to opuszczenie, ta głusza! Nie pozwolę się wplątać w żadną intrygę! Wiem teraz — godzicie na mnie — tak, i ty także! Chcecie oszolomić, chcecie pchnąć w przepaść, lecz ja nie zezwolę, wszystkich sił użyję, nie poddam się! Miałam panią za przyjaciółkę, teraz, kiedyś przemówiła do mnie, jak mój wróg, jak nieprzyjaciel, jak najzaciętszy przeciwnik, wiem, co cię ku mnie pociągnęło! I ty, i marszałek, i księżna, i wy wszyscy do jednego zmierzacie celu, do rzucenia mnie na ofiarę swoich rachub! Ale i ja nareszcie bronić się potrafię. Przywodzicie mnie do ostateczności; pamiętajcie, byście nie żałowali! Jeżeli mnie Anastazy nie osłoni, wiem, co mam czynić! Na pierwszem zebraniu, na pierwszem przyjęciu, na paradzie wojskowej do nóg mu padnę i głośno, wobec wszystkich, wyznam całą prawdę! A on wówczas, mimo wszelkie intencje, będzie musiał uszanować własny majestat!...

— Ależ to szaleństwo!

— Doprowadzacie mnie do niego!

— Więc nie znasz Bonapartego!

— Jest za wielkim, żeby być nikczemnym! Tak się stanie! A gdyby... to jeszcze pozostaje mi inna droga...

Głos szambelanowej złamał się i przeszedł w spazmatyczny płacz.

Pani de Vauban szarpała nerwowo pióra wachlarza, wreszcie, siląc się na spokój, rzekła zimno.

— Myślałam, że jesteś już kobietą, a widzę, żeś jeszcze dzieckiem i to kapryśnem, nierozumiejącem własnego dobra.

— Bo mnie nauczono jedną mieć nazwę dla hańby!

Hrabina roześmiała się szyderczo.

— Za daleko się posuwasz, za daleko dajesz się unosić swej wyobraźni.

— Patrzę teraz jaśniej na rzeczy niż kiedykolwiek!

— Zdaje ci się. Nie masz źdźbła wyobrażenia o życiu dworskiem, — nie znasz ani jego zwyczajów, ani ducha.

— Tych kilka dni wystarczyło mi!

— Nie mogę uwierzyć!

— Bo nie wiesz, czego żądał ode mnie cesarz!

— Prawdopodobnie schadzki?

— I pani znajdujesz to naturalnem, godziwem!?

— To zależy, jak kto schadzkę pojmuje!

Pani Walewska podniosła ze zdziwieniem oczy na hrabinę.

— Zależy, jak kto schadzkę pojmuje! — powtórzyła z naciskiem pani de Vauban. — Ja, naprzykład nie widzę w niej nic złego, zgoła nic. Kobieta jest zawsze panią sytuacji, kobieta umie nadać i właściwy ton rozmowie, i utrzymać wydzenie w granicach dystynkcji i tonu, od kobiety zależy wszystko. — Czyż możesz zaprzeczyć? Zastanawia cię żądanie cesarza?! Więc nie rozumiesz tego, iż jemu nie wolno na zebraniach ani wyróżniać cię nadto, ani własne upodobanie rozmawiania z tobą zadowolnić? Więc jeszcze nie spostrzegasz, iż na jego barkach spoczywa cały ciężar ceremonjału? Że jemu nie wolno być mężczyzną, chcącym znaleźć rozrywkę w niewinnej konwersacji z osobą mu sympatyczną? Że dopiero schadzka uwalnia go od świty, łowiącej chciwie każdy wyraz, od uszu i oczu, śledzących go, aby każde drgnięcie powiek rozgłosić po świecie? A przecież to takie proste.

Szambelanowa nic nie odrzekła.

Pani de Vauban uczuła swą przewagę.

— Dziwi cię moje współdziałanie, moja radość z twego sukcesu?! — Czyż nie mam do niej powodu, czyż mało, iż posiąść możesz wpływ na cesarza, że możesz nie jedno dobrodziejstwo wyświadczyć, że nie jedną łaskę możesz uzyskać i to bez żadnych złych dla siebie następstw! Patrz, iż co najprzedniejsi o jedno jego skinienie zabiegają, a ty dla wyrafinowanych skrupułów odpychasz nawet wyciągniętą ku sobie rękę! Czy masz prawo?! Sądzisz, że co innego odważy ci się powiedzieć twój własny mąż!?

Pani Walewska podniosła się z fotela i jęła pospiesznie składać porzucony szal.

— Dla czego nie stawiasz zarzutów? Mów!

— Jadę, wracam do domu! — odparła krótko szambelanowa.

— Nie śmiem zatrzymywać! Pozwól, każę zaprząc i odwiozę cię!

— Dziękuję.

— Samej puścić cię nie mogę. Lecz jeżeli moje towarzystwo ci niemiłe, uproszę Czosnowską.

— Dobrze — byle zaraz, natychmiast!

Pani de Vauban zagryzła do krwi wargi i zadzwoniła na służebną.

— Prosić panią Czosnowską.

— Pani Czosnowska zajęta gośćmi, właśnie przed chwilą pan Talleyrand de Perigord... i pan Filip de Segur!...

Hrabina dała znak służebnej aby odeszła — zaczem zwróciła się do pani Walewskiej.

— Marie! Daj sobie wyperswadować! Ci panowie dla ciebie tu przyjechali — tylko dla ciebie! Powinnaś się okazać łaskawą, mogą bardzo wiele u cesarza!

— Prosiłam o karetę!

Pani de Vauban wyprostowała się dumnie.

— Będzie ją miała — zakonkludowała wyniośle i wyszła za służebną.

Upłynęła długa, męcząca chwila oczekiwania.

Szambelanowa podeszła do okna, oparła rozpaloną głowę o mrozem porosłą szybę i wsłuchiwała się ma chinalnie w idący z ulicy rozgwar. Panią Walewską ogarnęło jakieś odrętwienie myśl, znieczulenie nagłe. Całą uwagę skupiła na wesołym brzęk janczarów, na skrzypienie stężałych na mrozie osi, na bezładny tupot kopyt końskich i rażne nawoływanie woźniców, a hukanie z batów.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Maj
20
Sobota

Dziś: Bernardyna   Jutro: Wiktora
Pojutrze: Heleny.

Z wierszy Czytelników.

Życie.

Znowu mnie pędzi smutny los
Na nowe drogi i zawody...
Na skroni srebrzy się już włos,
A byłem przecież kiedyś młody...

A śniłem ongiś cudne sny
O szczęściu jasnym i o sławie,
A dziś mi cicho płyną łzy
I nie poznaję siebie prawie...

Gdzie młodość ma? Więc przeszła już,
a cóż mi dziś z niej pozostało?...
Powiędłe płatki sennych róż
i chore serce, chore ciało...

Cóż jednak mi pomoże żal,
Co szarpie mnie w tej schyłku dobie?
Lata są po to, by szły w dal
A człek — by kiedyś spoczął w grobie...

Więc choć włos siwy zdobi skroń,
A śmierć chichocze we mnie skrycie,
Wyciągam do Ojczyzny dłoń,
Ofiarę składam dziś na F. O. N.
A gdy zażądasz — złożę życie!..

Andrzej Suchorski, Mauchamp (Aisne)

Echa Dnia

★ Wielka 6-miliardowa pożyczka francuska na cele obrony narodowej Francji została pokryta w ciągu kilku godzin!

Oto wiadomość, która w tych dniach obiegła cały świat, wszędzie budząc wielki podziw dla Francji. Przyjaciele Francji wiadomość o wspaniałym sukcesie pożyczki przyjęli z głębokim zadowoleniem, wrogowie zaś z nieukrywaną wściekłością, gdyż Francja wykazała, że jest znów dawnym silnym i zwartym mocarstwem, grającym pierwsze skrzypce w koncercie europejskim.

Naród francuski przez masowe pośpieszenie do kas oddał ogromną usługę pokojowi. Gdyby bowiem okazało się, że Francuzi ogarnięci są nastrojami panicznymi, że skąpią pomocy państwu, wrogowie widzieliby w tym zachętę do sprowokowania wojny.

Francuzi raz jeszcze jednak — jak już tyle razy w historii — stanęli na wysokości zadania. Nie bacząc na niepewną sytuację, na swoje własne trudne położenie gospodarcze, w ciągu kilku godzin złożyli na obronę narodową ogromną sumę 6 miliardów fr. — Naród francuski podkreślił tym wspaniałym gestem, że dla obrony wolności i niepodległości nie ma za wielkich ofiar.

My Polacy, zarówno tu na Wychodztwie jak i w Kraju — radujemy się szczerze, że takim właśnie jest naród francuski. Wiemy bowiem, że takich narodów jak francuski i polski, ofiarnych zawsze gdy chodzi o losy Ojczyzny, nie zmoże żadna siła!

Wychodztwo na F.O.N.

W dalszym ciągu wpłacili do administracji „Narodowca" na FON:

Członkowie Tow. Kult. Ośw. im. J. Piłsudskiego z Vesines - Chalette (Loiret) — przekazał p. prezes **A. Tejs** 950,—

Ofiarodawcy: Wł. Ptaszyński 500 fr., L. Werno 100 fr., z kasy Tow. 50 fr., P. Wołoszyn i Denisiuk Garus po 50 fr., ks. Pogorzelski, A. Tejs i Zofia Tejs po 25 fr., B. Grabowska i Helena Wiskut po 20 fr., J. Łonak, Julek Łonak (syn), K. Budkiewicz, A. Kłosowska, Maria Glazynoff, W. Kargalska, J. Haliman i Maria Czupryna po 10 fr. St. Łukasik 5 fr.

Członkowie Koła śpiewu „Chopin" i Sekcji Teatralnej z Auby - Asturies (Nord) — przekazał p. prezes **W. Witkowski** . . . . . 501,—

Piszą: **„Gdy chodzi o obronę Ojczyzny, jesteśmy gotowi z pieśnią na ustach iść i bronić Jej granic"!**

Ofiarodawcy: W. Stępniak z żoną 100 fr., A. Ban...zak z żoną 50 fr., Wł. Witkowski 40 fr., P. Jasik z żoną i F. Poterała po 30 fr., J. Aleksandrowicz 25 fr., J. Lewandowski z żoną i J. Matuszek po 20 fr., S. Rosiński, J. Kamratowski, S. Adler, F. Herczuks, W. Musielski, S. Owczarek, J. Lewandowski (syn), S. Felisiak po 10 fr., E. Kuliberda 7 fr., Helena Ignaszak i J. Jakób po 5 fr., na imprezie K .Sp. 4. 4. br. zebrano 74 fr.

Dziatwa z przedszkola i szkoły w Bethune — przekazała p. Ciemniakowska 140,25
(Lista ofiarodawców ukaże się w „Przyjacielu Dziatwy").

Kamilia Gniewińska i Irena Stokowska z Opieki Polskiej w Paryżu po 100 fr. . . . . 200,—

Rodacy z Noissy le Roi (S. et O.) — przekazała p. **Z. Sikorówna** 55,—
Ofiarodawcy: Sikorówna, S. Sikora, J. Gołąbczyk i S. Jabłonowski po 10 fr., J. Kabała, W. Kowalczyk i Z. Czajczyński po 5 fr.

Maroszek z St. Boennet (Allier) **100,—**

Na obchodzie **Konstytucji 3 Maja** w dniu 14. 5. w **Harnes** — przekazał p. **A. Grobelny**, prezes KTM. **130,50**

Rodacy z Marches i Balatre (Somme) przekazał p. **Waks Szlama** **50.—**
Ofiarodawcy: M. Bielski, P. Garncarz, W. Nowak, Kaczmarek i W. Kaleta po 10 fr.

Do Agencji „Narodowca" w Paryżu wpłacili: **Michalina Skołysz** z Paryża 50 fr., i **Jan Furtak** z St. Denis 30 fr. — razem . . . . 80,—

A. Niedźwiedź, T. Konik i B. Sojka — wszyscy z **Sallaumines** po 10 fr 30,—

Jan Owca z Lens, Ch. Manot . 30,—

Mutówna z Roubaix (Nord) . 30,—

Jan Mirowski z Acy en Multien (Oise) 25,—

Stefania Kamińska z Nanteuil le Haudouin (Oise) . . . . . 10,—

J. Białkowski z Nanteuil le Haudouin (Oise) . . . . . 10,—

J. Janowski z Roisel (Somme) 10,—

Poprzednio pokwitowano **216.181,60**

Ponieważ w nr. 71 p. Machelowi z Crevecoeur (Oise) pokwitowano zadużo o 10 fr., które przysłał na abonament — powinno być **216.171.60**

Dotychczas razem **218.523.35**

. . .

Wszystkim wyżej wymienionym ofiarodawcom serdecznie dziękujemy w imieniu armii polskiej, która z bronią u nogi pełni ciężki obowiązek na zagrożonej granicy.

★

Wyjaśnienie.

W nr. 81 pokwitowano: **Jan Machel z Magnelay (Oise) 60 fr.** — powinno być: **J. Machel, J. Mielczarek, S. Rudziński, K. Gołas i M. Wójcicki** — wszyscy z **Crevecoeur le Petit** (Oise) — po 10 fr. — razem 50 fr.; 10 fr. Jan Machel przesłał na opłatę abonamentu, o które to 10 fr. zmniejszamy ogólną sumę na FON.

★

Polonia amerykańska na dozbrojenie Armii.

Polacy w Ameryce w okręgu konsularnym New York 310.000 dolarów, w okręgu konsularnym Chicago: 145.000 dolarów, w okręgu konsularnym Pittsbourgu — 100.000 dolarów.

15-lecie Stow. Młodzieży Katolickiej w Houdain.

— „Cały Związek Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej we Francji obchodzi dziś jubileusz 15-tej rocznicy Stowarzyszenia Katol. Młodzieży Męskiej w Houdain. To najstarsze Stowarzyszenie było bowiem tym dobrym ziarnem, z którego wyrosło olbrzymie drzewo, jakim dziś jest Związek KSMP. we Francji".

Takimi to słowami wyraził ks. dyrektor **Plutowski** w przemówieniu swoim na akademii urządzonej w niedzielę 14-go bm. z okazji 15-tej rocznicy K. S.M.P. w Houdain w sali „Cercle" w Bruay en Artois, radość i zadowolenie całego Związku z powodu tego jubileuszu, oraz uznanie dla założycieli Stowarzyszenia M.P.M. pod opieką **św. Stanisława Kostki w Houdain.**

Dobitnym podkreśleniem tych słów ks. dyrektora Plutowskiego był liczny udział w uroczystości niedzielnej nie tylko miejscowej Polonii, ale również bratnich stowarzyszeń męskich i żeńskich, które przybyły z bliskiej i dalszej okolicy.

Omówmy jednak święto jubileuszowe Stow. Katol. Młodzieży męskiej pod opieką św. Stanisława Kostki według jego przebiegu.

Rano o godz. 9-tej w kaplicy Najśw. Serca Jezusowego odbyło się uroczyste nabożeństwo na intencję Stowarzyszenia, podczas którego wszyscy druhowie przystąpili gremialnie do Stołu Pańskiego. Podniosłe okolicznościowe kazanie wygłosił patron Stowarzyszenia ks. **Skwerens.**

Po południu liczne rzesze rodaków z Houdain i Bruay oraz, jak już wspomnieliśmy wyżej, poważna liczba bratnich stowarzyszeń zebrały się w sali „Cercle" w Bruay na uroczystą akademię. Kiedy około godz. 5-tej prezes Stowarzyszenia, druh Przybylski zagaił uroczystość sala była po brzegi przepełniona. Obok prezesa przy stole prezydialnym zajęli miejsca liczni zaproszeni goście. Zauważyliśmy m. in. p. **Lis-Kowackiego,** wizytatora szkolnego Konsulatu R.P. w Lille, — prezesa Związku Polaków we Francji **p. Szymanowskiego,** ks. dziekana **Szewczyka,** ks. **Plutowskiego,** dyrektora Zw. K. S. M. P., druha **Ambrożego,** prezesa Związku K.S.M.P., ks. patrona **Skwerensa,** p. **Witkowską,** prezeskę Związku Bractw Różańca Żyw., p. **Srodeckiego,** prezesa Okr. Związku Tow. Mężów katol., p. **Maćkowiaka,** prezesa Komitetu Tow. w Houdain, założycieli Stowarzyszenia **pp. Marciniaka i Rakowskiego** itd. Wydawcę „Narodowca" p. M. Kwiatkowskiego, reprezentował p. Szybowicz.

Gdy druh prezes Przybylski zapoznał obecnych z programem uroczystości — podniosła się kurtyna i Koło śpiewu „Kościuszko" odśpiewało pieśń powitalną i kilka innych pod dyrekcją p. Calińskiego. Po występie koła śpiewu, odśpiewano wspólnie hymn KSMP. po czym druh Przybylski powitał przybyłych rodaków i gości i wygłosił wstępne przemówienie. Z pięknego tego przemówienia, często przerywanego hucznymi oklaskami, podajemy poniżej kilka najważniejszych wyjątków:

„W 15-tą rocznicę istnienia naszego Towarzystwa niesiemy w darze Bogu i Polsce największy skarb, jaki posiadamy. Serce bogate w łaskę uświęcającą, pełne wielkiej miłości tego, który zapalą nas do apostolskiego czynu, św. Stanisława Kostki — Patrona naszego Towarzystwa. Zdajemy sobie dobrze sprawę, że trud niezmierny nas czeka. Pole ugorne oczekuje na robotników. Organizację naszą hierarchia kościelna podniosła do godności Akcji Katolickiej. Mamy zatem w naszych szeregach wychowywać się na ludzi gorącego zapału i apostolskiego czynu. Współodpowiedzialni za losy Kościoła, troszczyć się mamy o Królestwo Chrystusowe w rodzinie, w życiu społecznym i narodowym. Spadły na nas obowiązki wielkie, bo to, co wyznajemy, ma stać się wiarą wszystkich nas Polaków, rozrzuconych po całej Francji. **My chcemy należeć do tych pierwszych Polaków, których celem jest „budować Polskę Chrystusową na Wychodztwie"! My chcemy na wszelkich odcinkach życia przeciwstawić się temu, co wynaturza duszę polską. Człowiek z Chrystusem związany, katolik żyjący pełnią życia nadprzyrodzonego. — Oto nasz ideał!**

„...Gdybyśmy byli organizacją, która ma za zadanie rzeźbienie duszy człowieka zdala od zgiełku świata ,może poprzestalibyśmy na tym. Ale przecież jako członkowie Akcji Katolickiej mamy obracać się właśnie w świecie w środku bieżącego życia, bo dla świata jesteśmy potrzebni! Stąd też wypływa nasza twórcza praca oświatowa, kulturalna i społeczna.

..Jako organizacja Akcji Katolickiej mamy z woli Namiestnika Chrystusowego pełnić doniosłe apostolstwo, które streszczamy w haśle „Budujemy Polskę Chrystusową na Wychodztwie". Z tym hasłem, które się zrodziło z gorącego umiłowania Boga i Polski obchodzimy dziś swą 15-tą rocznicę. Chcemy być gorliwymi katolikami w służbie dla Boga, ale i nie mniej gorliwymi patriotami w służbie dla Polski. Ostatnio przez duszę wszystkich Polaków przeszedł wielki szlachetny wstrząs — zjednoczyliśmy się wszyscy duchowo i myślowo; samorzutnie w wielkim porywie ofiarności mienia i krwi na rzecz ojczyzny, gdyby zaszła do tego potrzeba. Gdy my młodzież myślimy o tym, wyobrażamy sobie Naród, jako zwartą bryłę granitową i biada temu, kto ośmieli się Ją tknąć, ciężar tej bryły przygniecie go swą potęgą.

Piękne przemówienie młodego prezesa Przybylskiego obecni gorąco oklaskiwali. Po druhu Przybylskim przemawiali kolejno: ks. dyrektor Plutowski, p. Lis-Kowacki, który złożył równocześnie życzenia w imieniu p. Konsula gen. R. P. w Lille, ks. dziekan Szewczyk, p. prezes Szymanowski, drh. prezes Ambroży, p. Witkowska, p. Srodecki, p. Maćkowiak, p. Marciniak, założyciel Towarzystwa i honorowy prezes, przedstawiciel „Narodowca" i p. Uszpolewicz.

Po przemówieniach nastąpiło wręczenie dyplomów honorowych założycielom Towarzystwa, pp. Marciniakowi i Rakowskiemu oraz wbijanie gwoździ pamiątkowych do drzewca sztandaru.

Deklamacje wygłoszone przez druhów **Czerniaka i Reszla** pod tyt.: „Na podbój świata" i „Przysięga" oraz przedstawienie teatralne wyprowadzone przez zespół amatorów z K. S. M. P. M. z Haillicourt II. uzupełniły program pięknej tej uroczystości, którą zamknięto wspólnym odśpiewaniem „My chcemy Boga."

Resztę wieczoru młodzi i starzy spędzili godnie na wesołej zabawie tanecznej.

SPORT

Marcelak mistrzem kolarskim emigracji.

Zawody eliminacyjne odbyły się w bardzo ciężkich warunkach atmosferycznych.

W Wniebowstąpienie, odbyły się w Bully emigracyjne zawody eliminacyjne o wyłonienie reprezentacji Emigracji na Igrzyska Polaków z Zagranicy. Zawody te zgromadziły na starcie 23 najlepszych kolarzy polskich z całej Francji.

Trasa biegu, która wynosiła 102 kilometry, polegała na sześciu okrążeniach następujących miejscowości: — Bully, Lievin, Aix, Sains, Mazingarbe.

Krótko po godz. 14-tej nastąpił start 23 kolarzy. Pierwsze cztery okrążenia, wśród względnej pogody, odbyły się przy bardzo zaciętej walce kolarzy emigracyjnych. — Kolarze w zasadzie trzymali się razem, ale walczyli zaciącie, tworząc 3 kolejne grupy. Podczas piątego i szóstego okrążenia, spadł ulewny deszcz, równający się oberwaniu chmury. Z powodu ulewy, jezdnie były zalane miejscami na wysokość pół metra. Ponadto kolarzom dokuczył grad, który padał przez kilka minut oraz gwałtowna burza. W ostatnich okrążeniach prowadzenie przejął Marcelak, który też sam wpadł na metę. Ciężki ten bieg ukończyło tylko 11 kolarzy, w następującym porządku:

1) **Marcelak Czesław,** który przebył trasę 102 km. w czasie 2 godz. 43 min., zdobywając tytuł mistrza emigracji. Minutę i 45 sek. później wpadła na metę grupa z 4 kolarzy, na sprincie drugie miejsce zdobył **Wittek Ant.,** 3) **Polaszek Jan,** 4) **Majorczyk** i 5) **Klabiński.** Pięć minut po Marcelaku przybyli **Skrzypczak** i **Rajkowski;** 8). **Michałowski** (10 min. po Marcelaku); 9) **Szablewski** (13 m.); (10 min.) po Marcelaku); 9) **Szablewski** (13 m.); 10) **Frąckowiak** (16 min.); Ostatni ukończył bieg **Mocz.**

Mimo niepogody biegowi przyglądało się wiele publiczności. Po zakończeniu biegu w sali p. Pawlaka urządzono przyjęcie na cześć kolarzy polskich. W przyjęciu brała bardzo liczny udział kolonia polska z orkiestrą „Harmonii" na czele.

Francja — Belgia 3-1 (1-0).

Bruksela, 19, 5. Na wielkim stadionie Heysel odbyło się wczoraj doroczne spotkanie piłkarskie Francja — Belgia, wobec wielkiej liczby widzów.

Obydwie drużyny były naogół w ciągu całej gry równorzędnymi przeciwnikami. Chwilowej przewadze w pierwszej połowie Francja zawdzięcza zwycięstwo, — uzyskując 1 bramkę przez kierownika napadu, Koranyl z Sete, który wyróżnił się również w drugiej połowie. Po przerwie drugą bramkę zdobyli Francuzi przez Perez (RC. Paris). Następnie Belgowie zdobyli punkt honorowy, a Koranyi dla Francji 3-cią bramkę.

Mimo, że Francja wygrała trzy razy z rzędu (wraz z wczorajszym zwycięstwem), w ogólnej tabeli spotkań Francja — Belgia prowadzą nadal Belgowie, mając 16 zwycięstw wobec 13 zwycięstw francuskich. Belgia prowadzi również liczbą zdobytych bramek: 58 na 62.

★

W II lidze bez zmian.

Czwartkowe spotkania nie przyniosły żadnej zmiany u czoła tabeli ligowej, ponieważ spotkania swoje wygrały zarówno prowadzący Red Star jak i idący za nim Rennes. Podkreślić należy wielką ilość bramek, jakie padły w wczorajszych spotkaniach.

Wyniki:

Red Star Ol. — R. C. Arras	3—1
Stade Rennes — Ol. Dunkerque	6—2
R .S. Colmar — F. C. Toulouse	2—0
Girondins Bordeaux — F. C. Nancy	3—1
F. C. Mulhouse — A. S. Troyes	6—0
O. G. C. Nice — U. S. Valenciennes	3—2
F. C. O. Charleville — S. O. Montpellier	3—1
C. A. Paris — Ol. Ales	5—3
S. C. Nimes — U. S. Boulogne	6—2
U. S. B. Longwy — A. S. Hautmont	6—3

Czoło tabeli:

1) **Red Star 69 p.,** — 2) Rennes (o jedną grę mniej) 66 p., 3) Reims i Tuluza po 53 p., — 5) Nancy i Kołmar po 52 pkt.

★

Kolarstwo.

Francuz Laurent zwycięzcą w biegu Bordeaux — Paris.

W dniu wczorajszym odbył się wielki bieg kolarski za prowadzeniem przez motory, na trasie 572 kilometry między Paryżem a Bordeaux. W biegu brało udział 18 najlepszych kolarzy Francji, Belgii, Luksemburga i Włoch. Zawodnicy wyruszyli z Bordeaux o 1-ej w nocy i przybyli do Paryża w czwartek popołudniu.

Zwycięzcą biegu został Francuz **Marcel Laurent,** który przebiegł 572 kilometry w czasie 15 godzin 15 minut i 1 sekunda. Rekord jest pobity. Drugie miejsce zdobył Belg **Rene Walschot** (czyt. Walskot), trzecie **Jan Majerus,** Luksemburczyk, czwarty **Juliusz Rossi,** Włoch, piąty **Marcel Kint,** Belg itd... Ostatni kolarz przybył na metę z godzinnym opóźnieniem.

Powieść tygodniową p. t.:

„Przez dziki Kurdystan"

zamieścimy dopiero w numerze jutrzejszym, z powodu dużej ilości materiału pilnego, który zamieścić musieliśmy w dzisiejszym numerze „Narodowca".

Tajną stację nadawczą wykryto w domu górnika w Vieux Conde.

Valenciennes, 19, 5. Władze bezpieczeństwa po dłuższym śledztwie wykryły w domu górnika nazwiskiem Bourse tajną radiową stację nadawczą. Bourse nadawał programy pod znakiem wywoławczym F. 8. A. B., który to znak należał do prywatnej stacji nadawczej w Nicei, działającej za zezwoleniem rządu.

Bourse zdołał nawiązać liczne kontakty z radio-amatorami różnych krajów. Górnika, który w wolnych chwilach trudnił się także sprzedażą radioodbiorników, pociągnięto do odpowiedzialności pod zarzutem posiadania tajnej stacji nadawczej i nielegalnego uprawiania zawodu radiotelegrafisty. — Poza tym odpowie on za posługiwanie się znakiem wywoławczym stacji, który to znak nie był jego własnością. — Dodać należy, że Bourse zbudował sobie sam stację nadawczą, według planu zamieszczonegow jednym z pism fachowych.

Zgon biskupa Kartaginy i prymasa Afryki.

Tunis, 19. 5. Donoszą o zgonie ks. Lemaitre, arcybiskupa Kartaginy i prymasa Afryki.

Dar p. Prezydenta dla biednych Paryża.

P. Prezydent Republiki z okazji ponownego objęcia urzędu na dalsze 7 lat przesłał na ręce prefekta dep. Sekwany kwotę 20.000 franków, przeznaczoną dla biednych Paryża.

Uzupełnienie systemu ubezpieczeń górniczych

na wypadek choroby, macierzyństwa, inwalidztwa i starości.

W tych dniach, jak o tym donosiliśmy, rząd wydał dekret wprowadzający pewne zmiany do systemu ubezpieczeń górniczych na wypadek choroby, macierzyństwa, niezdolności do pracy i starości. Zmiany wprowadzone przez dekret rządowy, dotyczą przede wszystkim tych robotników, **którzy zmieniali pracę i przenosili się kolejno bądź to z kopalń do fabryk, bądź to z fabryk do kopalń,** a tym samym podlegali różnym systemom ubezpieczeń społecznych.

Świadczenia na wypadek choroby, macierzyństwa i pomoc inwalidom.

Na mocy nowego dekretu, statuty górniczych kas chorych powinny przewidywać **conajmniej te same świadczenia** na wypadek choroby członka ubezpieczeń i jego rodziny, na wypadek macierzyństwa lub pomocy inwalidom, z jakich korzystają członkowie ubezpieczeń społecznych. W żadnym wypadku jednak dekret **nie może spowodować obniżenia wysokości istniejących świadczeń.**

Z powyższego postanowienia wynika, że **pomoc kas chorych dla chorych górników i ich rodzin w wielu wypadkach będzie zwiększoną** i podniesioną do poziomu świadczeń, istniejących w ubezpieczeniach społecznych. Szczególnie odbije się to w udzielaniu pomocy na wypadek macierzyństwa i udzielaniu pomocy chorym inwalidom, korzystającym z rent, a których stan zdrowia wymaga leczenia. W razie gdy kasy chorych wypłacają wsparcia wyższe aniżeli ubezpieczenia społeczne, nie wolno tych wyższych świadczeń obniżać z powodu wejścia w życie dekretu.

Przejście z jednego systemu ubezpieczeniowego do drugiego.

Dekret wprowadza szczególnie wiele ułatwień dla robotników, którzy pracowali kolejno w kopalniach a potem przenieśli się do fabryk lub na rolę i przeciwnie. Jakkolwiek zmiana systemu ubezpieczeń przez robotnika z powodu zmiany pracy była uregulowana, już przed kilku laty, obecny dekret wprowadza **jeszcze lepsze niż dotychczas uzgodnienie obu systemów ubezpieczeniowych,** skutkiem czego robotnik, który przeszedł z jednego systemu na drugi **nic nie traci.** Dekret bowiem wprowadza pewnego rodzaju giętkość w dziedzinie udzielania świadczeń i ustala wyraźnie, kto ma wypłacać te świadczenia.

Jeżeli na przykład górnik opuści kopalnię i będzie pracował w fabryce, górnicza kasa chorych jest zobowiązana płacić mu świadczenia na wypadek choroby przed upływem dwóch kwartałów po odejściu z kopalni. Jeśli chodzi o świadczenia na wypadek macierzyństwa, górnicza kasa chorych musi w powyższym wypadku wypłacać świadczenia w okresie czterech kwartałów. Szczególnie ważnym jest postanowienie dotyczące inwalidztwa (stałej niezdolności do pracy ponad 66 i trzy czwarte procent). W razie gdy górnik opuści kopalnię i przeniesie się do fabryki lub do rolnictwa, **górnicza kasa chorych jest odpowiedzialna za inwalidztwo w ciągu 8 kwartałów.**

Renty starości.

Na mocy nowego dekretu, górnicze renty starości będą obliczane według systemu obowiązującego w ubezpieczeniach społecznych tylko wtedy, gdy górnik należał do ubezpieczeń przed 30 rokiem życia i gdy skończył 60 lat oraz gdy ma przepracowane conajmniej 15 lat.

Dekret w tej dziedzinie również wprowadza wiele uproszczeń zwłaszcza dla tych, którzy opłacali **składki do różnych kas starości.** — Dla górników, którzy nie zmieniali zawodu, dekret nie wnosi nic nowego.

GLISTY

osłabiają szybko nawet dorosłych. — Proszek

Poudre du Dr. Fernand

usuwa glisty, przywraca siły i powiększa żywotność organizmu. Pudełko 5.50 fr. Do nabycia we wszystkich aptekach, lub jeżeli go niema na składzie, piszcie do Laboratoires Dégrugillier w Auchel (P. de C.).

Sunlight
Savon

(Patrz ogłoszenie na ostatniej stronie).

Jedyne źródło
zakupu ZŁOTYCH
PO NAJLEPSZYM KURSIE DNIA
Zwracajcie się z zaufaniem do:
BANKU Polskiego
BIURA PODRÓŻY **„LUBIN"**
listownie lub osobiście
po wymianę franków na złote.
Na życzenie wysyłamy Złote do Polski
listami wartościowymi
Piszcie lub zgłaszajcie się osobiście:
LUBIN 36, Bld. Haussmann **PARIS**
LUBIN 50, rue des Ponts-de-Comines LILLE
EUROPA 46, r. de Rivoli PARIS

CO PISAŁ

„Narodowiec" przed 25 laty?

19 maja 1914 r.

Strach przed Polakami. — Tak zatytułowany jest dzisiejszy artykuł wstępny „Narodowca", który omawia wystąpienie niejakiego dr. Kremera na łamach „Rheinisch Westfl. Zeitung". Hakatysta ten straszy władze niemieckie przed Polakami na Wychodztwie i wzywa do takiego ich rozdzielenia, aby zmniejszyć niebezpieczeństwo. — „Narodowiec" odpowiada m. in. tak:

— „...strach hakatystów może być większy wówczas, gdy robotnicy polscy w tej ilości będą się znajdować we Francji, w Belgii lub w Holandii".

Ofiarność na cele narodowe. — Zmarły w Warszawie Władysław Gawroński, były radca tow. Kredytowego, zapisał na cele społeczne 90 tys. rubli, m. in. na upiększenie Wawelu 15 tys. rubli.

Głównym wrogiem Słowian jest Berlin — pisze w jednym z pism rosyjskich przywódca czeski dr. Kramarz. Wzywa on Rosję do wypowiedzenia Niemcom wojny, aby czemprędzej zniszczyć środowisko antysłowiańskie jakim jest Berlin.

Wysyłka używanych rzeczy do Polski.

Pan W. S. w Mostaing. — Każda wysyłka używanych rzeczy do Polski jest wolna od cła. Przed tym jednak powinien Panu brat przysłać świadectwo ubóstwa gminy swego zamieszkania. Następnie spis rzeczy wraz z świadectwem ubóstwa dać zalegalizować w Konsulacie. Władze dopuszczają wysyłkę paczek do 20 kg. Wysłać jako „colis postal international". (1464).

Urlopy płatne.

Pan E. W. Frélin (Nord). — Urlopy płatne weszły w życie w roku 1936. Obowiązują wszystkich robotników, taksamo na roli. Za rok 14 dni, za pół roku tydzień. Zasadą jednak jest, że w czasie urlopu płatnego nie wolno zarobkować. Chodzi o Bruay en Artois. Podatek od zarobku płaci się od sumy powyżej 10.000 fr., jeśli chodzi o samotnego. (1465).

Jak odnaleźć znajomego.

Pan J. J. w Avilly St. Leonard (Oise). — Tylko przez ogłoszenie. Z ściągnięciem pieniędzy będzie gorzej o ile Pan pożyczył bez weksla lub świadków. Z chwilą otrzymania aktu nadania obywatelstwa francuskiego jest się obywatelem francuskim. Na wyjazd zagranicę otrzymuje się wówczas paszhaśle „Budujemy Polskę Chrystusową na przyjechać odsłużyć swą powinność wojskową tak jak to obowiązuje każdego obywatela. (1466).

Ile należy się urlopu płatnego za przepracowany rok.

Pan M. J. Thivam (S. et O.). — Należy się Panu jeszcze po tygodniu za rok 1937 i 1938. Za obecny będzie się należało 15 dni. Najlepiej porozumieć się z pracodawcą co do okresu, w którym by Pan chciał wyjechać na wakacje do kraju. (1468).

Kto ponosi koszta przyjazdu przy sprowadzaniu robotnika.

Pan L. S. — Koszta przejazdu jak również opłatę za kartę tożsamości płaci się samemu. (1469).

Sprawa „Assurances Sociales".

Nr. 1. (Aisne). — O ile mąż i żona pracują, tak jedno jak i drugie, podlega obowiązkowi przynależenia do Assurances Sociales. Nie podał Pan o jaki podatek chodzi. Podatek od zarobku płaci się od sumy powyżej 10.000 fr. Podatek nadzwyczajny ustalony w tym roku od zarobku za rok ubiegły obowiązuje przy podanym przez Pana zarobku miesięcznym 2 franki miesięcznie. ((1470).

W sprawie naturalicji.

P. F. B. Roubaix. — Przypuszczamy, że to kwestia dni. O ile jednak miałoby się przeciągnąć, należy poczynić starania o odnowienie karty. Lepiej przestrzegać przepisy, niż potem ponosić niemiłe konsekwencje. Skoro Pan już wniósł opłatę, nadanie obywatelstwa, należy uznać ze pewne. — (1471).

Jak uregulować odszkodowanie.

Pani M. M. — Najlepiej pieniądze złożyć u notariusza względnie adwokata z prośbą, by je przekazał danej osobie. Adwokat wystawi Pani wówczas zaświadczenie złożenia powyższych pieniędzy, zawiadamiając równocześnie daną osobę, że ma do odebrania u niego pieniądze jej przyznane. — (1472).

O Konsulat amerykański.

Czytelnik z Montry. — Należy Pan do obwodu paryskiego. Konsulat Gen. Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej mieści się w Paryżu przy rue des Italiens 1, Paris 9-e.

Pisać Consulat des Etats Unis d'Amerique du Nord. Rue des Italiens 1, Paris 9-e. — (1473).

Kąpiele błotne.

Czytelniczka z Lievin. — Źródła ziemne, znajdują się w St. Amand les Eauex. Najlepiej zasięgnąć porady lekarskiej, gdyż nie każda kąpiel źródlana działa na każdą chorobę. — (1474).

Rejestracja wojskowa.

Czytelnik z Chatillon - Coligny (Loiret). — Sprawę powinien Pan załatwić w konsulacie generalnym w Paryżu, rue Jean Goujon, 31, Paris 8. — (1475).

ZŁOTE POLSKIE

kupujcie tylko w BANKU

a otrzymacie je po najtańszej cenie. Po zakup złotych po najkorzystniejszym kursie zwracajcie się, lub piszcie po polsku tylko do **Banque M. ROY**

31, Rue de Lille — LENS (P. de C.)

:—: Na życzenie wysyła się złote :—:
:—: w listach wartościowych do Polski. :—:

Wiadomosci miejscowe z różnych stron

Wezwanie do Zarządów organizacji polskich oraz do Komitetów Tow. Miejscowych.

W związku z wielkim świętem narodowym, jakim dla ogółu wychodztwa polskiego z Północnej Francji będzie przyjazd Pana Ambasadora **w dniu 29 maja br.** do Lens, gdzie powita Go młodzież oraz przedstawiciele i poczty sztandarowe wszystkich kolonii polskich, zgromadzonych z obu departamentów północnych oraz władze francuskie, Komitet Zlotu wzywa zarządy wszystkich organizacji oraz Komitety Towarzystw Miejscowych do **nieurządzania** w tym dniu (II. dzień Zielonych Świąt) żadnych uroczystości, zebrań, zabaw lub imprez lokalnych.

Jednocześnie Komitet Zlotu zwraca się do zarządów organizacji ogólnych i lokalnych oraz do wszystkich ludzi dobrej woli, rozumiejących konieczność masowego udziału młodzieży w powitaniu Pana Ambasadora, aby zdobyły się na największy wysiłek i pomoc w wysłaniu Młodzieży na Zlot.

Za Zarząd Zlotu:
Teofil Szybowicz, przewodniczący.

Z reorganizacyjnego zebrania K.T.M. w Fouquieres.

W dniu 7-ym maja odbyło się zebranie reorganizacyjne K.T.M. w świetlicy strzeleckiej w Fouquieres. Udział w zebraniu brało 12 delegatów z towarzystw miejscowych.

Po sprawozdaniu starego zarządu Komitetu, przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli:

Prezes: Gawior Władysław, Rue Chalon nr. 6, Fouquieres les Lens; Sekretarz: Borzymowski Ignacy, Rue Bois 12, Fouquieres les Lens; Skarbnik: Pacholski Józef; Zastępcy: Dopierała Antoni, Petrykowski Adolf i Dopierała J.; Komisja rewizyjna: Gawroń Jan i Dymarski Stanisław; Komisja rozjemcza: Olszewski G., Faberski M. i Kita St.

Nowy zarząd postanowił zabrać się do pracy i obudzić towarzystwa z letargu i wprowadzić życie społeczne w tutejszej kolonii. Za Zarząd Komitetu:

Borzymowski Ign., sekretarz.

CALONNE - LIEVIN.

— **Komitet Tow. Miejscowych** — podaje Szan. Rodakom do wiadomości, iż obchód święta narodowego odbędzie się w niedzielę dnia 21 maja w sali p. Hochmanna. Prosimy Szan. Polonię o jak najliczniejsze przybycie na uroczystość, aby przez to zamanifestować swe głębokie przywiązanie do naszej Ojczyzny. Początek uroczystości o godzinie 4 po południu.

BREBIS-MAZINGARBE.

— **Tow. Polek im. Królowej Wandy** urządza w niedzielę, dnia 21 maja w sali p. Quiret uroczystość „Dnia Matki". — O godz. 6 wspólna fotografia członkiń. — Otwarcie uroczystości o godz. 7-ej.

Program bardzo obszerny. — Deklamacje, inscenizacje wykonane przez dzieci, występ członkiń ze sztuką „Dwanaście mężatek i jedna wdowa" oraz różne niespodzianki. Na zakończenie zabawa taneczna do godz. 2-iej w nocy.

MONTIGNY en GOHELLE.

— **Oddział Zw. Strzeleckiego im. król. Jana Sobieskiego** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 21 maja w świetlicy Oddziału o godzinie 4-tej po południu.

MAZINGARBE 7.

— **Stowarzyszenie Rezerwistów i b. Wojsk.** urządza zebranie w niedzielę, dnia 21-go maja o godzinie 15-tej w sali p. Matusińskiego Po zebraniu Koło bierze udział w rocznicy miejscowego Koła Śpiewu.

CALONNE - LIEVIN.

— **Sekcja Polska C. G. T.** podaje, że dukas w Calonne - Lievin odbędzie się w niedzielę, i w poniedziałek dnia 28 i 29 maja w obydwa dni Zielonych Świąt. Rodacy, którzy mają zamiar otrzymać bezpłatnie miejsce postoju proszeni są o zgłoszenie się do p. **Bigot Fr.** lub do p. **Galimer Ernesta,** przy rue Jules Ferry w Lievin.

„Les Bureaux Artesiens"

24, Place Jean-Jaurès — LENS (P. de C.) Tel. 680

SPRZEDAJE ZAWSZE ZŁOTE po najniższym kursie. Zwracajcie się z całym zaufaniem lub piszcie po polsku, podając żądaną sumę.

Na życzenie wysyłka ZŁOTYCH do Polski. Jako wyłączny przedstawiciel w LENS Polskiego Biura Podróży LUBIN sprzedaje bilety do Polski po najtańszej cenie.

LENS i okolica

Kto zabił Carona?

Jak donosiliśmy, sąd przysięgłych w ostatniej chwili odroczył proces młodego Franciszka Stillera z Lens, oskarżonego o zabójstwo niejakiego Carona z Loos en Gohelle. Powodem odroczenia procesu był fakt, że prokurator otrzymał list od pewnej niewiasty, w którym to liście oskarża ona własnego męża o zabicie Carona. Do wyjaśnienia sprawy Stiller pozostanie jednak w więzieniu. Stiller ,który podczas całego śledztwa nie przyznawał się do winy był poważnie obciążany przez różne poszlaki natury materialnej. Szczególnie przemawiał przeciw niemu fakt, że nazajutrz po wykryciu zabójstwa, znaleziono ślady krwi na ubraniu Stillera.

Sprawa Carona wymaga zatem ostatecznego wyjaśnienia.

LENS.

— **Komitet Towarzystw Miejscowych** odbędzie zebranie w niedzielę, 21 bm. o 3 popoł. u p. Zapłaty. Wszystkie towarzystwa proszone są o wysłanie swych delegatów. Ważne sprawy oraz sprawa dzieci, przystępujących do 1-ej Komunii św.

LENS, szyb 11.

— **Sekcja Polska przy C. G. T.** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 12-go maja o godzinie 10-tej rano i nadzwyczajne zebranie Kasy Samopomocy w lokalu p. Raczkowskiego, rue Chemin Manot. Bardzo ważne sprawy.

LENS, szyb 4-ty.

— **Komitet Towarzystw Miejscowych** podaje do wiadomości kolonii, iż w niedzielę, dnia 21-go maja odbędzie się uroczystość obchodu Konstytucji 3-go Maja punktualnie o godzinie 5-tej po poł. w sali p. Marchewki.

Zarząd Komitetu uprzejmie uprasza Towarzystwa, wchodzące w skład Komitetu oraz wszystkich rodaków o wzięcie udziału.

Program uroczystości będzie ogłoszony w sali. Po ukończeniu uroczystości zabawa taneczna.

Maj, miesiąc depresyj.

Źle sypiacie. Wasz apetyt zmniejsza się. Najmniejszy wysiłek Was męczy. Jest Wam potrzebny, tak jak każdemu w tym okresie, środek wzmacniający. Lepszego od Quintoniny nie znajdziecie. Wlejcie zawartość flakonu Quintoniny do litra wina stołowego. Otrzymacie natychmiast skuteczne i wyśmienite wino wzmacniające, którego szklanka przed każdym posiłkiem przywróci Wam w kilku dniach; apetyt, siły i sen. Tylko 5 fr. 75. We wszystkich aptekach i w Phie Centrale w Lens.

LENS 12-14.

— **Piętnastolecie szkoły polskiej).** — Komitet Tow. Miejscowych podaje do wiadomości, że urządza w niedzielę, dnia 21-go maja wielkie święto 15-lecia szkoły polskiej, które będzie połączone z obchodem 148 rocznicy Konstytucji 3-go maja w sali p. Pelczyka, Route de Bethune.

O godzinie 10-tej msza św. w kościele św. Elżbiety, towarzystwa posiadające sztandary proszone są o wysłanie takowych. — O godzinie 14,30 otwarcie uroczystości i powitanie władz i gości. — Wprowadzenie jubilatów szkoły polskiej. Złożenie życzeń pp. naucz. Krąkowskim z okazji 15-lecia pracy w Lens.. Występ Koła śpiewu im. Jan Kiepury. Referat o szkolnictwie polskim. Występ dzieci., pokazy gimnastyczne, występ Koła amatorskiego i zakończenie.

Zabawa taneczna do późnej nocy i strzelanie do tarczy o nagrody.

W nadziei, iż cała Polonia się licznie stawi na powyższą uroczystość, dziękujemy słowami „Cześć wspólnej pracy"!

ANGRES.

— **(Podziękowanie).** — Niżej podpisany składam serdeczne podziękowanie Sekcji Polskiej C. G. T. jak również wszystkim ofiarodawcom oraz tym, którzy się przyczynili do zbiórki, która przyniosła mi 649.50 franków, wręczonych mi przez Zarząd.

Bartkowiak Michał.

SALLAUMINES.

Miesięczne zebranie **Klubu sport „Wisła"** odbędzie się w niedzielę, dnia 21 maja br. o godz. 10 rano w sali p. Delbara

NOYELLES SOUS LENS.

— **Tow. gimn. „Sokół"** odbędzie miesięczne zebranie w niedzielę, dnia 21 maja br. o godz. 2 po południu w sali p. Delcourt'a. — Ważne sprawy.

Po zebraniu odbędzie się strzelanie do tarczy o piękne nagrody.

NOYELLES SOUS LENS.

— **Stow. Rez. i Byl. Wojskowych** urządza zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 21 maja o godz. 5-ej w sali p. Delcourta.

ROUVROY.

—**Filia Zw. Starców b. Poszkodowanych** urządza zebranie w niedzielę, 21 bm. o 10ej rano w lokalu p. Zakrzewskiego. Zbiórka na F.O.N.

— **Stowarzyszenie Rezerwistów i b. Wojsk.** dnia 21-go maja o mfwyfwyfwyfwywy zawiadamia, iż zebranie miesięczne nie odbędzie się w niedzielę, dnia 12 maja z powodu wyjazdu pierwszego Zarządu do Lens na jednodniowy kurs dla prezesów, sekretarzy, skarbników oraz referentów, natomiast zebranie miesięczne odbędzie się dnia 28-go maja o godzinie 10-tej rano w Cafe du Bld. Sprawy bardzo ważne.

— **Tow. Gimn. Sokół** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę dnia 21 maja br. o godz. 2.30 po poł. w siedzibie.

Noc kwitnącej wiśni...

Taką nazwę nadało Harcerstwo balowi, który się odbędzie w tę sobotę, 20 maja, w wielkiej sali „Alhambra" w Lens.

Dlaczego „Noc kwitnącej wiśni?" — bo sala będzie udekorowana kwiatami wiśni, a kwiaty te są symbolem patriotyzmu. Wiadomo zaś, że dochód z balu będzie przeznaczony na FON. oraz na kolonie letnie harcerstwa.

Protektorat nad „Nocą kwitnącej wiśni" objęli: p. konsul gen. **Aleksander Kawałkowski,** p. **Aleksandrowa Kawałkowska** oraz p. **dr. Zdziarska-Zaleska,** przewodnicząca ZHP we Francji.

W czasie balu p. **M. Black,** uczenica Ignacego Paderewskiego, wykona na fortepianie kilka utworów Chopina, Moniuszki i Paderewskiego, a p. prof. **Melzer** z Lens odegra kilka utworów na wiolonczeli.

Do tańca przygrywać będzie znana i tryskająca młodzieńczą werwą orkiestra p. **Calińskiego.** Po za tym wiele różnych niespodzianek. Wspaniały bufet polski.

Początek balu o godz. 21. — Wstęp 15 fr.

Wszyscy sympatycy i przyjaciele Harcerstwa spotykają się na „Nocy kwitnącej wiśni". (...)

HARNES.

— W niedzielę, dnia 21 maja br. odbędzie się zebranie **Koła Przyjaciół Harcerzy** w Domu Polskim o godzinie 2-giej po południu.

— **Sekcja Federacji Robotników Polskich** odbędzie swe miesięczne zebranie w niedzielę, dnia 21 maja br. o godzinie 3-ciej po poł. w lokalu p. Dembickiego przy przejeździe kolejowym. — Przybędzie prezes generalny F. R. P.

LOOS EN GOHELLE.

— **Szkółka polska przy T. U. R.** w Loos en Gohelle urządza dnia 21 maja br. obchód 3-go Maja z referatem, śpiewem, deklamacjami, teatrem i baletem, wyprowadzonym przez dziatwę szkolną. Z tej okazji prosimy całą Polonię o przybycie na ów obchód.

Wstęp wolny. Początek o godz. 5-ej wieczór, w lokalu p. Mendla. — Będzie obecny przedstawiciel Komisji Kult. - Oświatowej oraz nauczyciel p. Paszta.

„Cześć Oświacie!"

OSTRICOURT.

— **Tow. hodowlane „Dobre Gniazdo"** odbędzie zebranie dnia 21 maja br. o godzinie 2 po poł. w lokalu p. Gliwińskiego — Garguetelles.

— **Koło Rez. i był. Wojsk. R. P.** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 21-go maja r.b. o godz. 3-iej po poł. w świetlicy francusko-polskiej, przy szybie VI.

LIBERCOURT.

— **Bractwo Kurkowe „Dobry Strzał"** odbędzie zebranie miesięczne, w niedzielę, dnia 21 maja br. o godz. 2 po poł. w lokalu kolegi Marszałka. — Ważne sprawy.

— **Koło Rez. i był Wojskowych** odbędzie miesięczne zebranie, w niedzielę, dnia 21-go maja br. w sali kopalnianej św. Kazimierza szyb 5-ty o godz. 2-iep po poł.

GRENAY.

— **Tow. św. Barbary** urządza zebranie w niedzielę, dnia 21 maja br. o godz. 2 po poł. w lokalu p. Jasińczuka.

Środek przeciwartretyczny Gandol, polecono mi...

... w pewnej aptece. Cierpiąc na reumatyzm od 20 lat, żaden środek nie uśmierzał dotąd mych boleści. Odczułam ulgę natychmiast, gdy rozpoczęłam kurację proszkami Gandol. Poleciłam Gandol wielu moim przyjaciółkom, którym również pomógł na bóle nerek i reumatyzm". (Pani Petit, 124, avenue de Rosny, Le Perreux sur Marne (Seine). — Gandol, bez żadnej szkody dla żołądka, kosztuje 14 fr. 30 na dziesięciodniową kurację. Do nabycia we wszystkich aptekach i w Phie Centrale w Lens.

HENIN-LIETARD.

QUINCAILLERIE CAPON
Artykuły gospodarcze
PODARKI NA 1-szą KOMUNIĘ
Artykuły szklane i fajansowe.
Narzędzia ogrodnicze — Ogrodzenia.
HENIN-LIETARD, 5, Pl. J. Jaures

ARRAS.

— **(Włamanie).** — Do mieszkania wdowy Voyez podczas jej nieobecności zakradł się złodziej, którego łupem padło 1.500 franków. Jak stwierdzono w toku śledztwa, złodziej nie pozostawił po sobie żadnych śladów. Sposób wykonania kradzieży wskazuje, że wdowa padła prawdopodobnie ofiarą swych domowników.

SALLAUMINES.

— **Koło Rez. i był Wojsk.** bierze udział w uroczystości 5-ej rocznicy miejscowego Koła śpiewu „Jedność" w niedzielę, dnia 21-go maja br. Zbiórka kolegów o godz. 4-ej po południu u p. Żywickiego.

DOURGES.

— **Bractwo Kurkowe im. Fr. Ratajczaka** urządza zebranie w niedzielę, 21. bm. o g. 5-ej popoł. w sali p. Górskiego.

BRUAY i okolica

2 górników polskich zasypanych w kopalni Marles. — 1 zabity i 1 ciężko ranny.

W podziemiach kopalni nr. 2 kompanii Marles, podczas gdy dwaj górnicy polscy **Edward Chrząszcz i Józef Konieczny** zajęci byli wyrębywaniem węgla z pokładu, nastąpiło nagle zawalenie się stropu. Obaj górnicy zostali przysypani wielkimi masami węgla.

Nieszczęście spostrzeżono natychmiast i rzucono się na ratunek przysypanym. Po nadludzkich wysiłkach z pod kamieni wydobyto górnika Koniecznego, który doznał złamania nogi. Rannego wywieziono natychmiast na powierzchnię i ulokowano w szpitalu w Auchel. Wkrótce potem wydobyto górnika Chrząszcza. Niestety, rodak już nie żył. Tragicznie zmarły górnik, który liczył zaledwie 36 lat, pozostawił żonę i troje małoletnich dzieci w wieku 13, 11 i 5 lat.

Na miejsce wypadku zjechali delegat górniczy i przedstawiciel urzędu górniczego w celu przeprowadzenia dochodzeń.

Pogrążonej w żałobie rodzinie składamy tą drogą wyrazy szczerego współczucia.

BRUAY EN ARTOIS.

— **Tow. Kasy Wzajemnej Pomocy** bierze czynny udział w rocznicy Tow. Młodzieży im. św. Kazimierza. Zbiórka członków 21 maja o godz. 15-ej w Domu Polskim.

— W niedzielę, dnia 21-go maja odbędzie się zebranie **Strzelczyń** w świetlicy o godzinie 2,30 po południu.

— **Koło Związku Rezerwistów i b. Wojsk.** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę, 12 maja w Cercle des Mines o godzinie 15-tej.

KOMUNIKAT ZWIĄZKU BRACTW KURKOWYCH.

Dalsze strzelanie o mistrzostwo Związku odbędzie się w niedzielę, dnia 21 maja b. r. od godz. 10—12 do południa.

Strzelają Bractwa: Auchel „Dobra Dwunastka" — kapt. z Marles; Bractwo Divion im. Stefana Batorego od godz. 10—12-ej do południa — kapt. z Cal. Ricouart i Bractwo Rouvroy Noumea „Dobry Strzał" — kap. z Libercourt, od godz. 10—12 do poł.

Proszę kapitanów o nadesłanie mi zaraz raportów z wyniku strzelania i to najpóźniej do dwóch dni po strzelaniu. Również należy przysłać raporty z pierwszego kwartału, ze strzelania związkowego.

Krawczyk, kapt. Zw. Br. Kurk.

BRUAY EN ARTOIS.

CAPITOLE
Sobota 20, niedziela 21, i poniedziałek 22-go
Freddie Bartholomew, Spencer Tracy, Lionel Barrymore, Melvyn Douglas w:
„CAPITAINES COURAGEUX"
Laurel i Hardy w:
„ON DEMANDE UNE ETOILE"

DIVION, Cite 30.

— **Sekcja Polska przy C. G. T.** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 21 maja o godzinie 10-tej rano w sali p. Croenna. Ważne sprawy.

BRUAY.

Prawdziwy amator akordeonu grywa tylko na instrumentach wielkich marek włoskich „Cooperativa" — „Brovarone" — „Ranco" — „Izzy" — **Firma V. MICHEL** — 84, rue de la République BRUAY posiada wielki wybór. Każdymu zakupującymu **akordeon lub skrzypce, zapewnia 4 miesiące bezpłatnych lekcyj.** — Nasze instrumenty są gwarantowane 4 lata. — **Wypożyczanie. — Reperacje. — Zamiana wszelkich instrumentów. — Mówi się po polsku.**

(122 K.)

NOEUX les MINES.

— **Oddział Zw. Strzel.** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 12-go maja o godzinie 14-tej w lokalu p. Lisieckiego. Z powodu bardzo ważnych spraw, zaprasza się wszystkich członków i członkinie.

— **Bractwo Kurkowe Polskich Strzelców** urządza strzelanie o króla kurkowego w niedzielę, dnia 21-go maja w strzelnicy obok sali zebrań. Początek strzelania o godzinie 14-tej, zakończenie i ogłoszenie wyniku o godzinie 18-tej. O jak najliczniejsze przybycie członków prosi **Zarząd.**

— **(Uwaga Rodacy i Rodaczki z Noeux les Mines i okolicy).** — Podaje się do wiadomości iż. Obwód Z. S. urządza wielki nocny bal na sali p. Lisieckiego w Noeux w sobotę, dnia 27 maja. Bal ten zapowiada się bardzo wspaniale, dlatego też wszyscy strzelcy i strzelczynie z Bully, Mazingarbe, Barlin, Hersin-Coupigny i Noeux winni gremialny wziąć udział. Zapowiedział nam również swój udział znany wirtuoz **Fr. Rzepka,** który chce się z nami zabawić. Początek o godzinie 20-tej. Zapraszamy również wszystkich Rodaków i Rodaczki.

Tow. św. Barbary odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 21 maja br. o godzinie 2 po poł. w sali polskiej.

BARLIN.

— **Tow. Kult.-Oświat.** odbędzie zebranie miesięczne 21 bm. o 2-ej popoł. w sali polskiej. Bld. Arago. Zostanie wygłoszony referat o znaczeniu Gdańska jako portu polskiego w życiu gospodarczym Polski.

Sekcja F. R. Polek odbędzie zebranie 21 bm. o 2.30 popoł. w sali p. Gl. Ininka. Sprawy bardzo ważne.

— **Tow. Hodowlane „Czysty Drób"** urządza miesięczne zebranie w niedzielę, 21. bm. o godz. 10 rano w sali p. Zurczyka.

MARLES les MINES.

— **Polski Klub Motocyklistów „Polonia"** obchodzi swą pierwszą rocznicę w niedzielę dnia 21-go maja w sali p. Lisa.

O godzinie 10 rano msza św. na intencję Państwa Polskiego. Uprasza się o przysłanie sztandarów. — Od godziny 3 do 5-tej przyjmowanie towarzystw i klubów. — O godziny 5-tej otwarcie uroczystości, powitanie władz i gości. Występ Koła śpiewu. Występy sokole oraz inne niespodzianki.. Rozdanie nagród i zabawa taneczna. W wolnych chwilach strzelanie do tarczy o nagrody. Wydaje się dwie nagrody honorowe, jedną dla Tow. Miejscowych za największą liczbę członków wprowadzonych w szeregu i płatnych przy kasie i jedną nagrodę dla Klubów motocyklowych.

HAILLICOURT I.

—**Oddział Strzelczyń** urządza miesięczne zebranie dn. 21 bm. o godz. 14-ej w świetlicy Z. S., u p. Donnera.

MARLES LES MINES.

— **Koło Inwalidów Wojennych** odbędzie zebranie miesięczne, w niedzielę, dnia 21-go maja br. w lokalu kol. prezesa o godz. 10-ej. Koledzy Inwalidzi, którzy jeszcze nie złożyli na F. O. N., proszeni są złożyć na zebraniu.

HAILLICOURT, szyb 6.

— **Stow. Rez. i był Wojskowych** odbędzie zebranie w niedzielę, dnia 21 maja br. w lokalu p. Pawłowskiego o godz. 3 po poł.

VALENCIENNES i okolica

ESCAUDAIN.

Sekcja F. R. P. urządza miesięczne zebranie w niedzielę, 21 maja br. o godz. 2-giej po południu, w sali p. Gawła. — Bardzo ważne sprawy.

ANZIN.

— **Koło Zw. Inwalidów Woj. R. Z.** urządza zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 21 maja o godzinie 10 rano w sali p. Zimolonga. Ważne sprawy.

Tow. Gimn. „Sokół" odbędzie zebranie w niedzielę, 21 maja br. o godz. 3 po poł. w sali druha Zimolonga. — Każdy druh powinien zabrać ze sobą fotografię.

Wszelkie korespondencje należy kierować na ręce sekretarza: Justek Stanisław, 16, Rue de la Somme, 16 Anzin (Nord).

MONTIGNY EN OSTREVENT.

— **Koło Rez. i był. Wojskowych** odbędzie zebranie, dnia 21 maja br. o godz. 16-ej w świetlicy. — Ważne sprawy.

Od Redakcji: Drugiej części komunikatu nie zamieszczamy, ponieważ nadszedł zapóźno.

DENAIN.

— **Koło Stow. Rez. i był. Wojsk. R. P.** odbędzie miesięczne zebranie w niedzielę, 21 maja br. o godz. 14.30 w lokalu zebrań — 61, rue Turennes, Denain. — Ważne sprawy.

AULNAYE.

— **Stowarzyszenie Rezerwistów i b. Wojsk.** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę, 12 maja o godzinie 14-tej w sali Hotel de la Gare w Aulnoye.

VIEUX - CONDE.

— **Koło Rezerwistów i b. Wojskowych** odbędzie kwartalne zebranie w niedzielę, dnia 21-go maja maja o godzinie 10 rano w lokalu p. Szymańskiej. Rewizorowie kasy pół godziny wcześniej.

— **Kom. Tow. Miejscowych** urządza obchód Konstytucji 3-go Maja, dnia 21 maja na Surmont.

Rano Msza św. o godz. 9-ej.

Otwarcie kasy o godz. 4.30. — Otwarcie uroczystości o godz. 5-ej. — Występ Koła śpiewu. — Występy dzieci z Tow. Polek. — Występy harcerzy. — Występ Sokoła. — Odegranie przedstawienia teatralnego przez Koło Rez. i był Wojskowych — Odegranie przez Koło śpiewu teatru p. t. „Szaleńcy" dramat. — Zakończenie.

Niech żyją!

1914 - 25 - 1939
Niech Żyją Jubilaci!

W dn. Srebrnego Wesela, 19-go maja 1939 r.

naszym najdroższym Rodzicom
Janowi Eberhardtowi
oraz Jego czcigodnej Małżonce
Zofii z domu Długiej

składamy najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego oraz doczekania się Wesela Złotego.

Jubilaci dzielni, prawi,
Niech Wam Pan Bóg błogosławi
Niech opieką swą otoczy
Życie zmieni w sen uroczy.
Niech Wam szczęścia gwiazda [świeci
Cieszcie się wzdięcznością dzieci
Tego Wam życzą wdzięczne dzieci:

Jan, Lucja, Franciszek, Julia, Edmund i Marta.

ONNAING, w maju 1939 r.

(2193)

ABSCON.

— **Tow. gimn. Sokół** urządza miesięczne zebranie, dnia 21 maja br. o godz. 10 rano w lokalu p. Mika. — Sprawa dnia sportowego.

Pharmacie Centrale
naprzeciw teatru — **DENAIN**
— Specjalności — przepisy lekarskie. —
— Aptekarz do usług klienteli. —
(157-27 ag.)

ABSCON.

— **Koło Rezerwistów i b. Wojskowych** — urządza zebranie w niedzielę, dnia 12-go maja o godzinie 10-tej rano w sali p. Mikczyńskiego. Uprasza się wszystkich polskich muzyków o liczne przybycie, celem założenia orkiestry przy Kole.

Kapelusze COLIN
dla panów — pań — dzieci
DENAIN

BRUAY-THIERS.

—**Tow. Gimn. „Sokół"** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę dn. 21 bm. o 3ej popoł. u p. Mrózka w Thiers.

LOURCHES.

— **Komitet Tow. Miejscowych** urządza w niedzielę, 21 bm. o godz. 17-ej w sali p. Pacały obchód Konstytucji 3-go Maja. Program bardzo urozmaicony. Spodziewamy się przybycia przedstawicieli władz i prasy. — A więc Rodacy, prosimy o liczne przybycie.

QUIEVRECHAIN.

— **Koło Rez. i b. Wojskowych** zwołuje zebranie miesięczne w niedzielę, dnia 21-go maja b. r. o godzinie 10-tej rano w sali „Cafe des Arts". Bardzo ważne sprawy.

Jednocześnie apelujemy do całej kolonii, aby wszyscy wojskowi sympatycy wstąpili w nasze szeregi i prosimy o przybycie na owe zebranie.

Kaden Bandrowski wśród wychodźtwa polskiego.

Juliusz Kaden-Bandrowski, sekretarz Polskiej Akademii i Literatury, jak o tym donosiliśmy, wygłosił w Lille odczyt na temat „Bohaterstwo w Literaturze Polskiej". Odczyt wygłoszony po francusku oklaskiwali żywo liczni słuchacze, gdyż zawierał on bardzo wiele zajmujących i nowych dla słuchaczy szczegółów.

Przed odczytem pp. konsulowie wydali herbatkę na cześć gościa. Podczas tego przyjęcia, które odbyło się w salonach konsulatu, p. Kaden Bandrowski zetknął się z przedstawicielami Wychodztwa polskiego oraz z przedstawicielami społeczeństwa francuskiego.

SIN LE NOBLE.

— **(Kamieniem w „milszelinkę").** — Wieczorem, o godz. 19.04, w chwili przejazdu przez Sin le Noble, „miszelinki" nieznany osobnik rzucił kamieniem w wóz motorowy. Jedna szyba została rozbita. Z pasażerów nikt nic nie ucierpiał.

DOUAI i okolica

Wystawa polska w Douai.

Komenda Okręgu Nord Zw. Harcerstwa Polskiego zaprasza wszystkich Rodaków z Douai i okolicy na wystawę prac młodzieży harcerskiej, jaka się odbędzie w sobotę 20 i w niedzielę 21 maja br. w lokalu Foyer de l'Union Franco-Americain, przy ulicy Forestier nr. 8, w Douai (ulica przedłużona przez plac od dworca, obok muzeum miejskiego).

Otwarcie wystawy nastąpi w sobotę, dnia 20 maja br. o godz. 17.30 poczem nastąpi zwiedzanie do godz. 19.30. Drugiego dnia, to jest w niedzielę 21 maja cały dzień wystawa będzie otwarta. — Wstęp wolny. Młodzież polska zorganizowana pragnie pokazać, że pracuje, że praca ta wydaje pewne wyniki, dlatego każdy Polak powinien zainteresować się wystawą. Szczególni młodzież niech gremialnie weźmie udział w zwiedzaniu wystawy.

Komenda Okręgu.

AUBERCHICOURT.

Opieka Rady Rodzicielskiej w dniu 21-go maja zwołuje zebranie w lokalu pana Dwornika, Route de Douai.

Uprasza się o przybycie wszystkich Rodziców, którym zależy, aby ich dzieci nauczyły się po polsku pisać i czytać. Przybędzie pani nauczycielka Strzępkówna, która zda sprawozdanie ze swej pracy.

Od Redakcji: Nie podano godziny.

MONCHECOURT.

— **(Podziękowanie).** — Wszystkim rodakom, krewnym i znajomym, którzy wzięli udział w smutnym obrzędzie pogrzebowym mego najukochańszego męża, naszego ojca i teścia oraz dziadka, ś. p. **Antoniego Wierzelewskiego,** a szczególnie ks. proboszczowi Lubeckiemu oraz prezesowi F.R.P p. Kaźmierczakowi za przemówienie nad grobem i Tow. Różańca żywego — za wydelegowanie chorągwi i za zajęcie się zbiórką na cmentarzu, która przyniosła sumę fr. 459.50.

Składamy tę drogą staropolskie „Bóg zapłać". — W smutku pogrążeni

Wierzelewska Jadwiga, wdowa z dziećmi.

GUESNAIN.

Zebranie **Oddziału Zw. Strzeleckiego** odbędzie się w niedzielę, dnia 21 maja b. r. o godz. 10 przed południem w lokalu p. Topczyńskiego.

— **Tow. Polek im. Elizy Orzeszkowej** — dnia 21 maja b.r urządza swą 6-tą rocznicę połączoną z Konstytucją 3-go Maja która się odbędzie w sali p. Łabenckiego.

Rano o godz. 9-ej Msza św. w kościele w Guesnain która odprawi ks. Lubecki. — Od godz. 4- 5-ej przyjmowanie Tow. i gości. — Dalszy program będzie ogłoszony w sali.

Zapraszamy wszystkie Rodaczki i Rodaków z Guesnain i okolicy.

ECAILLON-VUILLEMIN.

— **(Podziękowanie).** — W imieniu tutejszej kolonii, dziękujemy publicznie Zw. Polaków we Francji, za otrzymaną 50-procentową zapomogę, na zakup książek dla naszej biblioteki szkolnej, za cenę 200.90 fr.

Słomowicz St., k. kursu czwart.

DOUAI.

— **Zw. Inwalidów Wojennych R. P.** odbędzie zebranie miesięczne w niedzielę dnia 21 maja o godz. 10 przed południem w lokalu p. Falbierskiego, przy rue des Ecoles, 26 w Douai.

Przypomina się Kolegom, że lista zbiórki na F.O.N. nie jest jeszcze zamknięta i którzy z kolegów nie postąpił w myśl uchwały, to powinien to uczynić. Koledzy, którzy mają zezwolenie na nieograniczony czas, muszą złożyć tak zwane oświadczenia życia, które przez Związek muszą być potwierdzone.

ECAILLON.

— **Oddział Zw. Strzel. im. Gen. Bema** odbędzie zebranie reorganizacyjne celem powołania na nowo do życia Oddziału w niedzielę dnia 12-go maja o godzinie 10-tej rano w lokalu p. Wiśniewskiego.

MONTIGNY en OSTREVENT.

— Zebranie **Oddziału Zw. Strzeleckiego im.Gen. J. Sowińskiego** odbędzie się dnia 28 maja b. r. o godzinie 15-tej w świetlicy. Ważne sprawy.

Podajemy również do wiadomości, że Oddział nasz bierze udział w uroczystości Bractwa Różańca Żywego Matek w czwartek dnia 18-go maja, a w niedzielę dnia 21-go maja w rocznicy Koła śpiewu „Róża Leśna" w sali p. Dupskiego.

Zbiórka na powyższych uroczystościach o godzinie 17,30 obok salki.

PARYŻ i okręg paryski

Pielgrzymka doroczna na groby Zasłużonych Polaków w Montmorency.

W miesiącu maju, według przyjętej tradycji, emigracja polska składa hołd zasłużonym Polakom, spoczywającym na cmentarzu Montmorency.

Zasłużonym emigrantom polskim, którzy w czasie kiedy Polska straciła swoją niepodległość, w najcięższych warunkach pobytu, poza granicami Polski idei podjęcia walki zbrojnej o odzyskanie niepodległości służyli wytrwale, wielkim duchom i prochom polskich bohaterów, emigracja polska powinna oddać cześć i wziąć jak najliczniejszy udział w pielgrzymce dorocznej na ich groby.

Rok bieżący, tak ważny w doniosłe momenty zrozumienia dziejowego posłannictwa Polski przez Naród Francuski od wieków z nami zaprzyjaźniony — stał się okazją do zorganizowania na symbolicznym cmentarzu — manifestacji przymierza polsko - francuskiego. Zarząd III. Okręgu Związku Polaków zachęca gorąco przedstawicieli wszystkich organizacyj (ze sztandarami) oraz wszystkich Rodaków i Rodaczki do wzięcia jak najliczniejszego udziału w pielgrzymce, aby podkreślić że inicjatywa społeczeństwa francuskiego, które w porozumieniu ze społeczeństwem polskim pragnie zaznaczyć manifestacyjnie uznanie i pamięć dla bohaterów polskich — znalazła wśród nas pełne zrozumienie.

Msza św. za dusze zasłużonych odbędzie się dnia 21 maja o godz. 11-ej w Montmorency. Pochód na groby o godzinie 12-ej.

Pociągi odchodzą o godzinie 9.15 — 9.30 — 10-ej. Na te pociągi bilety aller i retour wynoszą 6 frs. (bilety należy nabywać w okienku naprzeciw okienka 32).

Zaznaczamy, że na pociągi odchodzące po godzinie 10-ej nie przysługuje prawo zniżki.

Spis kupców cudzoziemskich w Paryżu.

(K) Prefektura policji paryskiej przeprowadza spis kupców cudzoziemskich w Paryżu i dep. Sekwany. Jednocześnie ze spisem połączona jest kontrola dokumentów kupców obcokrajowców.

Wydarzenia dnia w Paryżu i okręgu paryskim.

Paryż.— Sąd przysięgłych skazał na dożywotnie ciężkie roboty za zabójstwo, Emila Bosmana.

Laon. — Wskutek niesnasek panujących pomiędzy T. zamieszkałymi w Avin, pani T. wniosła zażalenie przeciw swemu mężowi o złe obchodzenie się z nią. (s.m.)

Rambouillet. — Przed sądem karnym odbyły się dwie rozprawy. W pierwszej Jan Kowalik został skazany na miesiąc więzienia i grzywnę 100 fr. za brak karty tożsamości. W drugiej, pani Katarzyna B. na grzywnę 50 fr. za obrazę mera w urzędowaniu. (s.m.)

La Croix en Brie. — Podczas pracy został ranny odłamkiem cegły, która oderwała się od muru 17-letni Paweł Malnowicz. (s.m.)

Voulton. — Władze aresztowały za okradzenie swego towarzysza pracy i rodaka Kulawińskiego, Teofila Borowicza. Aresztowanego oddano do dyspozycji władz sądowych w Provins. (s.m.)

Saint Cheron. — Za niezastosowanie się do przepisów o cudzoziemcach, aresztowano Bednarskiego Michała. Na polecenie sądu wypuszczono go jednak na wolność. (s.m.)

Meaux. — P. Bajewicz otrzymał ostatnio nakaz wyjazdu z Francji. B. do nakazu nie zastosował się, wobec czego został aresztowany. (s.m.)

Sens. — Za kradzież 9.500 fr. sąd karny skazał zaocznie na rok więzienia Józefa Kalicę, który w międzyczasie opuścił miejscowość. (s.m.)

Sokół paryski.

W sobotę dnia 20 maja 1939 r. w lokalu własnym 7, rue Corneille, Paryż 6 metro: Odeon, o godz. 9-tej wieczorem odbędzie się specjalne zebranie, poświęcone wycieczce do Montmorency w niedzielę, dnia 21 maja br. na Groby bohaterów polskich — wicie wieńca i podział kwiatów. — Udział członków obowiązkowy. — Czołem!

Dr. Fr. Brabander, prezes.

BLANC - MESNIL.

W sobotę 20 maja o godz. 8 wieczór ks. Kopij - Bielawski odprawi uroczyste nabożeństwo majowe w nowym kościele w Blanc - Mesnil. Zwyczajem polskim — młodzież i starsi śpiewać będą polskie pieśni religijne.

Będzie to pierwsze nabożeństwo polskie w tym roku z którego skorzystają wszyscy rodacy.

LES MUREAUX.

— **(Obchód Konstytucji 3 Maja).** — Tow. Kult. Ośw. im. J. Piłsudskiego wspólnie z Oddz. Zw. Strzeleckiego w Les Mureaux, urządza w niedzielę, dnia 21 maja obchód Konstytucji 3 Maja. Program uroczystości: Odczyt o Konstytucji 3 Maja, śpiew, deklamacje, inscenizacje oraz tańce ludowe wykonane przez harcerki i strzelców miejsc. Zapraszamy na powyższą uroczystość wszystkich Rodaków z Les Mureaux i okolicy. Wstęp bezpłatny.

ST. DENIS.

— **(U Strzelca).** — Oddział Strzelecki obchodził w ścisłym gronie obchód wielkanocny. Otwarcia uroczystości dokonał p. Urbaniec, po czym zasadniczy referat o znaczeniu pracy strzeleckiej, wygłosił p. Łoziński. Przemówienie o znazeniu uroczystości wielkanocnej wygłosił p. Sobczak. Popisami śpiewaczymi i wystawieniem sztuczki zapełniono dalszą część programu. Na zakończenie podano herbatkę, po czym po odśpiewaniu hymnu narodowego wszyscy w wesołym nastroju z miłe spędzonego dnia wracali do domu.

Bawiono się wesoło i dzień powyższy, który swą obecnością zaszczyciła panna Kortylewska, komendantka z Paryża, pozostanie obecnym na długo w pamięci.

TROYES (Aube).

— **(Wykłady o obronie przeciwgazowej i przeciwlotniczej).** — Stowarzyszenie Rezerwistów i b. Wojskowych w Troyes, wspólnie z Ligą Morską i Kolonialną urządzają szereg wykładów dotyczących obrony przeciwgazowej i przeciwlotniczej.

Wstęp na wykłady dozwolony dla wszystkich i uważamy, że wobec sytuacji jaka się wytwarza obecnie, każdy z nas powinien posiadać wiadomości o tym w jaki sposób ratować siebie i innych w razie ataku gazowego lub lotniczego.

Wykłady odbywać się będą w soboty od godziny 8 wiecz. punktualnie. Prowadzić wykłady będzie p. Tadeusz Matzankę w Troyes 5, rue Arnaud. Pierwszy wykład w sobotę, dnia 20-go maja o godzinie 8-mej wiecz.

ANGERS.

— **(Odwołanie obchodu).** — Zarząd Tow. Pol. Kat. św. Michała w Angers i okolicy, podaje do wiadomości zainteresowanych, że projektowany obchód Konstytucji 3-go Maja, wraz z zabawą taneczną w nadchodzącą niedzielę, nie odbędzie się i zostaje odłożony z powodu braku sali.

SOISSONS (Aisne).

— **(Zebranie Z. P. O. K.).** — Zarząd Z. P. O. K. podaje do wiadomości, iż mies. zebranie odbędzie się w niedzielę 21 maja o godz. 16 w sali Domu Polskiego przy rue Plocq, 10. O liczne przybycie prosi **Zarząd.**

AULNAY SOUS BOIS.

— **(W Tow. P. O. K.)** — Pięknie obchodziło uroczystość wielkanocną Koło Zw. Pracy Ob. Kobiet. Rano odbyło się uroczyste nabożeństwo, a uroczystość świecka miała miejsce w lokalu p. Fabickiego. Przybyły ksiądz polski dokonał poświęcenia potraw, po czym krótkie przemówienie do zebranych wygłosiła prezeska Oddziału. Dzielono się jajkiem święconym, życząc sobie wszelkiej pomyślności.

Uroczystość urozmaiciły deklamacje, śpiewy inscenizacje harcerzy i harcerek, a b. Wojskowi odśpiewali kilka piosenek wojskowych.

Na zabawie, która odbyła się wieczorem zebrano 40 fr. na FON. Sumę powyższą przekazano do Banku PKO. w Paryżu.

ST. DENIS.

— **(Z Komitetu Tow.)** — Komitet Towarzystw podaje do wiadomości, że wszelką korespondencję dla Komitetu, należy kierować na adres prezesa Komitetu, p. Szylaka Jana, 2, rue de l'Alouette, St. Denis (Seine).

AUBERVILLIERS.

— **(Z życia kolonii).** — W drugie święto Wielkanocy urządził Komitet Tow. Miejscowych, święcone. Członkinie Z.P.O.K. pięknie zastawiły stół. Uroczystość rozpoczęła w imieniu Komitetu pani Ćwiokowa, witając gości w osobie p. Regamey'a, prezesa Zw. Polaków. Następnie przemówili pp. Krawczyk L. i Regamay. Potem ks. Wartołowicz poświęcił obficie zastawione stoły i wygłosił piękne okolicznościowe przemówienie po którym odśpiewano „Wesoły nam dziś dzień nastał". Bardzo pięknie bawiła gości dziatwa, która wystąpiła z inscenizacjami i deklamacjami oraz śpiewem. W dalszym programie upiększył uroczystość ks. Wartołowicz wyświetleniem filmu p.t. „Zaolzie do Macierzy" i „Jasna Góra". Po wyczerpaniu programu przystąpiono do spożycia potraw.

Tą drogą Komitet Tow. Miejsc. składa serdeczne podziękowanie Z.P.O.K., Tow. Kult. Ośw. im. Piłsudskiego i Koła P. H. za pomoc daną w urządzeniu tej uroczystości.

DIVES S. M.

— **(Obchód Konstytucji 3-go Maja).** — Dnia 21-go maja o godzinie 6 po południu rozpocznie się w sali kooperatywy w Dives s. Mer, przedstawienie ku uczczeniu 3-go Maja.

Program uroczystości będzie obfity i urozmaicony. Obok części patriotycznej: jak odczyt, wierszyki, oraz śpiewy, będzie wystawiona sztuka pod tyt.: „Kopciusze", oraz szereg tańców i występy małych dzieci.

Wstęp na przedstawienie po 2 franki. — Wstęp dla dzieci polskich bezpłatny. — Czysty dochód będzie przeznaczony na nagrody związane z zakończeniem roku szkolnego.

Młodociani artyści zapraszają na przedstawienie całą kolonię z Dives oraz Rodaków z okolicy.

SOISSONS (Aisne).

— **(Akademia żałobna).** — Tow. Kult. Ośw. im. Marsz. J. Piłsudskiego wraz z Zw. Strzel. urządzają wspólną akademię żałobną z powodu przypadającej 4-ej rocznicy zgonu ś.p. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Akademia odbędzie się w niedzielę 21 maja br.

O godz. 11 Msza św. w kościele polskim odprawiona przez miejsc. prob. ks. Sinkę. Po nabożeństwie na salce przy kościele pol. odbędzie się akademia. Program zostanie ogłoszony na miejscu. Prosimy, ażeby wszyscy Polacy zamieszkali w Soissons i okolicy jak najliczniej przybyli na akademię.

TROYES (Aube).

— **(Odznaczenie krzyżem i medalem ochotniczym).** — Stowarzyszenie Rezerwistów i b. Wojskowych w Troyes 5, rue Arnaud, podaje do wiadomości kolegom, że ochotnicy wojsk polskich otrzymają prawdopodobnie w niedługim czasie odznaczenia ochotnicze.

Krzyż i medal ochotniczy będzie przyznany osobom, które pełniąc służbę ochotniczą przyczyniły się do ugruntowania niepodległości Ojczyzny. Krzyż i medal ochotniczy za wojnę mają charakter odznaczenia wojskowego.

Krzyż ochotniczy za wojnę może być nadany osobom, jeżeli:

1. poległy lub były ranne na polu bitwy, albo,
2. zostały odznaczone krzyżem „virtuti militari" lub krzyżem walecznych, albo
3. służyły czynnie 3 miesiące, w tym co najmniej 2 miesiące w oddziałach walczących na froncie lub 6 miesięcy na stanowiskach instruktora w szkołach wojskowych broni i w obozach szkolnych.

Medal ochotniczy może być nadany tym ochotnikom, których czas służby wynosił co najmniej 1 miesiąc.

Koledzy ochotnicy powinni już teraz podawać dokładny przebieg ich służby koledze Aleksandrowiczowi, sekretarzowi Stowarzyszenia, lub koledze Wieczorkowi, prezesowi, w soboty od godziny 6 do 8-mej wieczorem.

TROYES (Aube).

— **(Zebranie Z. P. O. K.).** — Podaje się do wiadomości członkiniom i sympatyczkom, iż kolejne mies. zebranie Z. P. O. K. w Troyes odbędzie się w sobotę dnia 20 maja o godz. 8 wiecz. w siedzibie przy ul. Neuve Marmilles nr. 18. Sprawy pilne i ważne. O konieczne przybycie uprasza **Zarząd.**

WSCHODNIA FRANCJA

Uroczystość poświęcenia nowego sztandaru Tow. im. ks. J. Poniatowskiego w Uckange.

Niecodzienna uroczystość polska odbyła się w ostatnią niedzielę, 14 maja w Uckange, uroczystość poświęcenia nowego sztandaru Tow. im. ks. J. Poniatowskiego. Wspomniane towarzystwo ma za sobą 16-letnią działalność, bo tak długo już istnieje. Przechodziło to towarzystwo złe i dobre czasy, utrzymało się jednak do dnia dzisiejszego i jest chlubą kolonii polskiej w Uckange, bo chociaż pod swoim sztandarem nie skupia całej miejscowej Polonii, to jednak cieszy się sympatią większości tejże, starając się sprostać wypisanemu na sztandarze hasłu „Bóg, Honor — Ojczyzna".

Ofiarności miejscowej Polonii i niezmordowanym zabiegom zarządu Towarzystwa z prezesem p. Gruszką na czele należy zawdzięczać, że piękny i bogaty sztandar został ufundowany, zastępując zupełnie zniszczony, który 15 przeszło lat służył Towarzystwu, a który obecnie przekazano jako pamiątkę do muzeum w kraju. Uroczystość poświęcenia nowego sztandaru połączono z obchodem Konstytucji 3 maja, a miała ona następujący przebieg.

O godzinie 3 po południu zebrali się licznie Rodacy z Uckange w sali hotelu de la Poste, skąd wyruszono na nabożeństwo do kościoła. W kościele w czasie nabożeństwa ks. dziekan Rogaczewski poświęcił nowy sztandar. Wygłaszając naukę ze stopni ołtarza, pełną wzniosłych myśli i wskazań, ks. Dziekan podkreślił obecną pełną godności postawę Polski i jej obywateli — emigrantów polskich, gotowych każdej chwili stanąć w obronie wolności i prawa. Kazanie ks. Dziekana zrobiło na licznie zebranych w kościele wielkie wrażenie.

Po nabożeństwie powrócono na salę, gdzie prezes p. Gruszka otwierając uroczystość zobrazował historię towarzystwa, po czym witał zebranych gości i Polonię miejscową. Z gości należy wymienić: ks. dziekana Rogaczewskiego, patrona towarzystwa, wice-konsula honorowego p. Zaleskiego z Metz, oraz delegację przybyłą ze sztandarami na uroczystość z Metz, Talange, Hayange, Thionville, Hagondange, Terville. Ze strony Francuzów byli obecni przedstawiciele duchowieństwa, władz komunalnych z merem na czele oraz delegacje towarzystw francuskich i świetna orkiestra, która wspaniale swą muzyką upiększyła uroczystość.

Po otwarciu uroczystości nastąpiły przemówienia, które rozpoczął konsul honorowy p. Zaleski, składając im. konsula Strasburskiego p. Nagórnego serdeczne życzenia zebranej na uroczystości Polonii, a w przemówieniu do Francuzów podkreślając dziejową misję Polski w czasach dzisiejszych. O obowiązkach względem Ojczyzny bardzo ładnie mówił p. Banaś — wice-prezes Okręgu Tow. Katolickich. Z przemówień gości francuskich na podkreślenie zasługują przemówienia miejscowego mera, proboszcza francuskiego, ks. Leroy, oraz dyrektora huty, p. Menard. Mówcy francuscy podkreślili przyjaźń obu narodów kończyli swoje przemówienia okrzykami na cześć Polski i Francji.

Po przemówieniach nastąpiła część artystyczna, która stała na wysokim poziomie. Szkoda tylko, że w sali uroczystości panowało trochę za dużo gwaru, co utrudniało publiczności słuchanie amatorów, którzy wysilali się na scenie aby dać publiczności jaknajwięcej wrażeń. A część artystyczna była bardzo ładna i stała na wysokim poziomie. Rozpoczęło ją wręczenie kwiatów chrzestnym sztandaru. Kwiaty z odpowiednimi wierszykami wręczyła chrzestnej p. Menard mała Wanda Rosołówna, a chrzestnemu p. Zaleskiemu, mała Irena Siwikówna. Dobrze dobrany Chór amatorski, pod kierownictwem p. Antczakówny witał gości pieśnią powitalną. Dzieci szkolne głosiły wiersze o Polsce i Konstytucji 3 maja. Tak samo dzieci szkolne odegrały okolicznościowy teatrzyk p.t. „Konstytucja 3-go maja". Starsi amatorzy dali wesołą komedyjkę p.t. „Jak Kapral Szczapa dostał się do raju". Amatorzy byli wyśmienici w swoich rolach. Reżyserowała obie sztuczki p. Biernaczyk. Wspólnym śpiewem hymnu narodowego zakończona została piękna uroczystość Tow. im. ks. Poniatowskiego w Uckange. Po uroczystości była zabawa. Bawiono się wesoło i beztrosko do późna. Całość uroczystości wypadła dobrze i zbliżyła Francuzów do Polaków, zacieśniając węzły przyjaźni. Należy zaznaczyć, że Towarzystwo im. ks. Poniatowskiego w Uckange należy do Okręgu Towarzystw Katolickich i jest bardzo czynnym członkiem w tym Okręgu, któremu patronuje szczęśliwie ks. dziekan Rogaczewski z Metz. **W.T.**

Nabożeństwa dla Polaków z okręgu Briey i Nancy.

Niedziela, 21 maja: **Blenod les Pont a Mousson:** Od godz. 7—8.30 spowiedź, o godz. 8.30 Msza św. z kazaniem.

Nancy (kościół St. Epvre) od godz. 10—12 spowiedź, o godz. 12 Msza św. z kazaniem.

Blenod les Pont a Mousson: o godz. 15 nabożeństwo majowe.

Wszystkim Rodakom z Homecourt, Pont a Mousson, Blenod i Nancy zwracam uwagę na dokonaną zmianę w zwykłym porządku nabożeństw i podkreślam, że zmiana ta jest jednorazowa i tylko na ten miesiąc. Proszę bardzo o zwrócenie uwagi wszystkim tym, którzy stale bywają na nabożeństwach, a którzy tej zmiany mogli nie zauważyć.

Wszystkich zachęcam do udziału w nabożeństwach powyższych.

Ks. Tadeusz Kirschke
Wasz duszpasterz z Briey.

Śmiertelny wypadek na drodze.

Creutzwald. — 63-letni pensjonowany górnik, Jan Scherer z L'Hopital jechał onegdaj rowerem z Carling do Merten. Tempo jazdy na stromej ulicy stawało się coraz szybsze, ponieważ hamulce przy rowerze nie funkcjonowały. Na skręcie przed restauracją Fourny, Scherer całą siłą wpadł na maszt betonowy. Staruszek odniósł w zderzeniu pęknięcie czaszki, wskutek którego niebawem zmarł w szpitalu, dokąd go natychmiast przewieziono.

Siedmiu szpiegów przed sądem wojskowym.

Besançon. — Sąd wojskowy w Besançon rozpatrywał onegdaj aferę szpiegowską, w której skazanych zostało 7 osób: niejaki Allemann, ob. szwajcarski, lat 33, oskarżony o zbieranie informacji, dotyczących fortyfikacji, trzej Francuzi, Schoor, Hartmann i Meyer z Alzacji oraz trzej inni oskarżeni, którzy zbiegli, w tym jedna kobieta.

Alemann skazany został na 20 lat więzienia i 20 lat zakazu pobytu, — Schoor na 15 lat, Hartmann na 4 lata a Meyer na 5 lat tej samej kary. Trzem nieobecnym szpiegom wymierzono zaocznie najwyższą karę, 20 lat więzienia i 20 lat zakazu pobytu.

Komunikat grona technicznego Okręgu XI. Sokoła.

Grono techniczne XI. Okręgu daje do wiadomości wszystkim Rodakom z Joudreville i okolicy, że mistrzostwo koszykówki XI. Okręgu Sokołów Polskich we Francji odbędzie się w dniu 21 maja 1939 roku w Joudreville o godz. 18. W tych mistrzostwach wszystkie gniazda, które mają drużynę koszykówki biorą udział — a mistrz XI Okręgu zdobędzie puchar wędrowny, podarowany przez byłego konsula generalnego R.P. w Strasburgu. Więc prosimy o łaskawe przybycie wszystkich zainteresowanych sportem i sokolstwem. Czołem!

ROMBAS.

Oddział Zw. Strzel. im. gen. Sowińskiego w Rombas zwołuje na dzień 21 maja br. zebranie miesięczne o godzinie 4 popołudniu u p. Genne rue Versailles 23. Prosi się wszystkich członków o przybycie, ponieważ zostaną wręczone dyplomy i żetony. Sympatycy mile widziani. **Zarząd.**

THIONVILLE.

Komitet Tow. Miejscowych podaje do wiadomości całej kolonii, że uroczystość Konstytucji 3-go Maja, odbędzie się w przyszłą niedzielę, t. j. dnia 21-go maja w Hotel - Central, rue Vau - Banal.

O godzinie 3-ciej nabożeństwo odprawi ks. Grządka w kaplicy polskiej. O godz. 4-tej zbiórka w sali, na której odbędzie się akademia i występy dzieci szkolnych pod przewodnictwem nauczyciela p. Rembowskiego, będą odegrane 2 sztuki teatralne, jedną odegrają dzieci z kolonii Talange, drugą dzieci z kolonii Thionville.

Komitet Tow. Miejscowych.

Wypadł z jadącego autobusu.

Metz. — Onegdaj wieczorem, przed godz. 8-mą, 24-letni Ferdynand Levert przy forcie Moselle wypadł w niewyjaśnionych okolicznościach z autobusu. Młodzieńca, który doznał różnych obrażeń wewnętrznych, przewieziono do szpitala.

EXINCOURT.

Komitet Towarzystw Miejscowych urządza uroczystość obchodu konstytucji 3 maja w dniu 21 maja. Program obchodu jest następujący: Msza polska za pomyślność ojczyzny o godz. 8,45 w kościele w Audincourt. Właściwa uroczystość rozpocznie się o godz. 16, na którą złoży się piękny program urozmaicony niespodziankami, oraz odegranie sztuki teatralnej „W gospodzie pod sroką", na które to tak jak na nabożeństwo i imprezę obchodu zapraszamy wszystkich rodaków z kolonii i okolicy.

AUDUN LE TICHE.

Kolonia polska w Audun le Tiche urządza dnia 21 maja t.j. w niedzielę, uroczystość Konstytucji majowej, na którą zaprasza całą Polonię miejscową i pozamiejscową. Mamy nadzieję, że każdy Polak i obywatel weźmie udział w tak doniosłym dla nas święcie.

Program: — O godz. 8-mej rano nabożeństwo z kazaniem okolicznościowym, a dalszy ciąg programu o godzinie 6-ej wieczorem. A więc referat p. nauczyciela Michalaka o Konstytucji majowej, dalej występ dzieci szkolnych, deklamacje, melo-deklamacje śpiew i inscenizacje pod kier. ob. Michalaka. Po wyczerpaniu całego programu zabawa taneczna do godz. 3-ciej rano.

UWAGA! — Ogłoszenie niniejsze prosimy uważać jako zaproszenie, osobnych zaproszeń wysyłać nie będziemy.

WITTENHEIM.

Koło Przyj. Związku Strzeleckiego w niedzielę dnia 21 maja br. o godz. 10 rano odbędzie zebranie na które wszystkich członków i sympatyków serdecznie zaprasza. — Ważne sprawy.

MULHOUSE.

Komitet Tow. Miejscowych urządza w niedzielę, dnia 21-go maja obchód Konstytucji 3-go Maja wspólnie z wszystkimi Towarzystwami, na którą to uroczystość zaprasza wszystkich Rodaków z Miluzy i okolicy.

O godzinie 11 msza św. w kościele polskim, którą odprawi ks. prob. Pachciarz na pomyślność Ojczyzny. Po nabożeństwie złożenie wieńca przed pomnikiem poległych przez dzieci szkolne. O godz. 12 przerwa obiadowa do godziny 15-tej.

O godzinie 15-tej akademia na sali Cafe Patron w Dornach - Miluza, na którą się złożą przemówienia i występy dzieci szkolnych, deklamacje, śpiewy i inscenizacja. Po akademii zabawa taneczna.

HAYANGE.

— **(O dalszy rozwój orkiestry polskiej).** — W najbliższą niedzielę 21. maja w sali muzycznej o godzinie 18 odbędzie się zebranie członków Koła muzycznego „Polonia". Na to zebranie prosi się nietylko członków, którzy obecnie należą do orkiestry, ale i tych wszystkich, którzy dawniej należeli, a z tych czy innych względów odeszli, przechodząc do innych orkiestr.

Polska orkiestra w Hayange, istniejąca już 10 lat, a niejednokrotnie zapisana chlubnymi głoskami w historii polskiego Wychodztwa w Hayange, nie może i nie powinna być kopciuszkiem. Przeciwnie, powinna być wielką i na wysokim poziomie stojącą organizacją muzyczną-polską, z której wszyscy Polacy w Hayange byliby dumni. Warunki są ku temu dobre, aby taka silna orkiestra polska tu istniała. Chodzi tylko o zrozumienie. Mianowicie, chodzi o to, aby młodzi Polacy muzycy wszyscy jak jeden wstąpili do orkiestry polskiej, a stworzy się wtedy naprawdę orkiestrę silną, którą zaimponujemy wszystkim.

Dając powyższe pod rozwagę sumienia i honoru naszym młodym i starszym muzykom polskim jeszcze raz prosimy, aby w niedzielę 21 maja przyszli wszyscy na zebranie orkiestry polskiej. Od ich dobrej woli i poczucia obowiązku obywatelskiego zależyć będzie, czy w Hayange orkiestra polska będzie naprawdę godną wielkiego naszego narodu.

Prezes, **Antoni Rzepa.**

STIRING WENDEL.

— **(Likwidacja Oddziału Z. P. O. K.)** — Komunikujemy uprzejmie, iż z dniem 3 maja 1939 r. został w Stiring Wendel Oddział Z. P. O. K. zlikwidowany.

Za cały zarząd: **Wierzchaczowa.**

ŚRODKOWA FRANCJA

Święto Narodowe i rocznica zgonu marsz. Piłsudskiego, w Montluçon.

Staraniem tut. Komitetu Towarzystw Miejscowych, w dniu 14-ym b.m. kolonia nasza obchodziła 148-ą rocznicę uchwalenia Konstytucji Trzeciomajowej, jaką organizatorzy połączyli z uczczeniem pamięci Pierwszego Marszałka Polski.

O godz. 9-ej rano w kościele St. Paul odprawiona została Msza św., na którą licznie przybyli rodacy i dziatwa szkolna z nauczycielem p. Rajniszem na czele.

W godzinach po południowych na salce p. Schmidta odbyła się uroczysta akademia, której pierwszą część poświęcono Konstytucji 3-go Maja, drugą zaś uczczeniu pamięci Wskrzesiciela Niepodległości Polski.

Akademię zagaił prezes Komitetu Tow. Miejscowych p. Jakub Słomian, witając przybyłych rodaków, nauczyciela p. Rajnisza i niżej podpisanego, jako przedstawiciela „Narodowca", po czym podał do wiadomości zebranych program uroczystości.

Po odegraniu Hymnu Narodowego przez dobrze zgraną orkiestrę polską „Tenor" — sekretarz Tow. Kult. Oświatowego p. Klejno Adolf wygłosił odczyt o Konstytucji 3-go Maja, następnie zaś niżej podpisany, nawiązując do pamiętnej daty uchwalenia Konstytucji wskazał na różnice istniejące pomiędzy Polską ówczesną i w dobie obecnej. Obecnie Polska oparta o silną Armię i zwarty duchowo Naród może stawić czoło silnemu, a zaborczemu nieprzyjacielowi. Okrzyk: Niech żyje Armia, Jej Wódz Marszałek Rydz-Śmigły podchwyciła zebrana na sali publiczność.

Z kolei szereg piosenek okolicznościowych i deklamacji wykonała b. udatnie dziatwa szkolna, zbierając za nie zasłużone i huczne brawa, których publiczność nie szczędziła również chórowi miejscowego Oddziału Związku Pracy Obyw. Kobiet za wykonanie kilku pieśni narodowych i ludowych.

Ogólny zachwyt wzbudziła czteroletnia Lili Woroszyłło świetnym oddaniem wierszyka „Jestem Polka". Idąc za przykładem córki — rodzice jej wzbogacili program: mama deklamacją „Polskie Serca na Obczyźnie", a tatuś wesołymi Przygodami p. Mani.

Następnie 12-letnia Urszula Dąbrowska z Koła Teatralnego „Wesoły Krakowiak" wyrecytowała z wdziękiem wiersz „Jak nie kochać", orkiestra zaś wykonała szereg utworów muzycznych.

W międzyczasie miejscowi Strzelcy przygotowali się do jednoaktówki „W świetlicy", z której publiczność dowiedziała się, jakich to wyczynów trzeba dokonać aby zostać strzelcem. Zapewne odegranie tej sztuczki zachęci niejednego z młodych, a ospałych młodzianów do zapisania się w szeregi strzeleckie.

Na zakończenie pierwszej części programu p. Słomian, Prezes Komitetu odczytał odezwę Związku Polaków w sprawie zbiórki na oświatę. W czasie krótkiej przerwy panie z miejscowego Oddziału Związku Pracy Obyw. Kobiet rozsprzedawały kokardki — dochód z których w kwocie 105 frs. został przeznaczony na Oświatę.

Drugą część programu, poświęconą uczczeniu pamięci Marszałka Piłsudskiego, zapoczątkował p. Dobosz Łucjan — prezes Oddz. Strzeleckiego, wygłaszając świetnie przez siebie napisany referat p. t. „Cześć Marszałkowi" po czym p. Zgoła Antoni wygłosił odczyt „Czyny Marszałka". Obydwu referatów drużyna harcerska i Oddział Strzelecki wysłuchały stojąc na baczność naprzeciw portretu Marszałka, przybranego żałobą. Po zarządzonej przez Prezesa Komitetu minucie ciszy — orkiestra „Tenor" wykonała Marsza Żałobnego Szopena.

Z kolei znów dziatwa szkolna wykonała kilka deklamacji z cyklu „Wspomnienia w legendzie" i pieśń „To nie prawda, że Ciebie już niema" oraz inscenizację o orlęciu spod Lwowa — Jurku Bitchanie, który legł w boju o Polskę mimo swego młodocianego wieku.

Na zakończenie p. Rajnisz, miejscowy nauczyciel zapoznał zebranych z nastrojami, panującymi w chwili obecnej, wśród młodzieży w Polsce, odczytując otrzymane listy ze szkół, a w których autorzy i autorki dają wyraz zapałowi i gotowości stanięcia w obronie granic Rzeczypospolitej. Wreszcie p. Prezes Komitetu w serdecznych słowach podziękował wszystkim organizacjom za przyczynienie się do uświetnienia uroczystości.

UWAGA POLACY departamentu LOIRE:

Polska Pielgrzymka do Lourdes.

W poniedziałek dnia 12 czerwca, wyrusza do Lourdes wielka pielgrzymka polska do Lourdes. Po raz pierwszy organizowana jest i obejmuje wszystkie parafie i kolonie polskie w całej Francji. Zapowiada się więc liczbowo okazale i organizacyjnie wspaniale, jako jedna, potężna, polska manifestacja religijna w Lourdes.

Pielgrzymka wyrusza dnia 12 czerwca, a wraca z Lourdes, we wtorek, dnia 20 czerwca. Koszta przejazdu kolejowego, tam i z powrotem, poniżej 300 fr. Utrzymanie, nocleg, w pensjonatach w Lourdes na dobę — do 30-tu franków. — Pielgrzymkę organizuje i prowadzi całe duchowieństwo polskie we Francji. Zapisy i zgłoszenia przyjmuje najbliższy waszej kolonii ksiądz polski. Zatem, w parafii La Ricamarie: L'Abbe Krzyszkowski, aumonier polonais, La Ricamarie - Montcel. Dla Beaulieu, Roche-la-Moliere, Firminy, l'Abbe Knapik, aumonier polonais, Cite Beaulieu, par Roche la Moliere, wreszcie dla miasta St. Etienne i całego zagłębia de la Loire Polaków pracujących w przemyśle, kopalniach, oraz Rodaków pracujących po poszczególnych fermach na roli, adres: l'Abbe Wahrol, rue Scheurer-Kestner (M-on Richard) a Saint Etienne (Loire).

Ze względu na krótki już czas, prosimy bardzo zgłaszać się jak najwcześniej i podać swój adres, żeby można listownie informacje przeprowadzić.

Ks. Fr. Wahrol,
duszpasterz polski w St. Etienne.

Odczyt Juliusza Kaden - Bandrowskiego w Lyonie.

Publiczność francuska w Lyonie, która okazuje wiele sympatii dla Polaków, miała ostatnio nielada okazję nietylko sympatię tę pogłębić, ale zarazem zapoznać się bliżej z duchem polskim i rozwojem kulturalnym pomiędzy Francją a wielkim zaprzyjaźnionym państwem — Polską. Przyczyniły się do tego przede wszystkim Towarzystwa polsko - francuskie a mianowicie „Les Amis de la Pologne", „Le Cercle Universitaire Franco - Polonais" i „L'Association Franco - Polonaise de Lyon et du Sud-Est".

Wspomniane Stowarzyszenia, by pogłębić przyjaźń francusko - polską, zorganizowały wspólnie, dnia 10 maja br. konferencję na temat rozwoju literatury polskiej z odczytem Juliusza Kaden-Bandrowskiego, jednego z najpopularniejszych pisarzy polskich doby współczesnej.

Odczyt odbył się w wielkiej sali Uniwersytetu Lyońskiego, przy Quai Claudius Bernard i zgromadził prawie całą elitę francuską ze świata literackiego, naukowego i gospodarczego.

Zebranych powitał rektor Uniwersyteu p. Lirondelle, a następnie po serdecznej przemowie, skierowanej raczej do Polaków, udzielił głosu p. Kaden-Bandrowskiemu.

Referent scharakteryzował na wstępie nasz dorobek kulturalny w ciągu wieków, podkreślając dobitnie wysiłek ludu polskiego w walce o własną literaturę. Jako najbardziej popularnych pisarzy i poetów polskich, którzy w ciągu stuleci podtrzymywali ducha polskiego, p. Bandrowski wymienił: Kochanowskiego, Mickiewicza, Wyspiańskiego, Żeromskiego, Sienkiewicza, Słowackiego, i Kraszewskiego.

Odczyt m. in. wysłuchali prefekt Bollaert, zastępca p. Herriota p. Cohendy, prokuratorzy p. Sennebier, p. Astie, Insp. Akademii Lyońskiej p. Rontenville, dziek. Cariand i Douin pani Touchon, gen. Andre, wiceprezes Tow. „Les Amis de la Pologne" p. Patouillet, pani Naude sekretarka tegoż Towarzystwa, panna Erhard, prezes Towarzystwa „Association Franco-Polonaise; prezes Koła Uniwersyteckiego p. Baumgartner i wielu, wielu innych.

Z Polaków byli obecni p. Konsul Mierzyński wraz z całym personelem konsularnym, przedstawiciele towarzystw polskich oraz liczna Polonia z Lyonu i pobliskich osiedli.

O godz. 8 wieczorem dostojnego Gościa podejmowano bankietem. W czasie deseru przemówienia wygłosili p. Lirondelle, prefekt Lyonu p. Bollaert, p. Cohendy, p. Salles i p. konsul Mierzyński.

Wspomnianym wyżej Stowarzyszeniom polsko-francuskim należy się pełne uznanie za zorganizowanie tak pięknego wieczoru, z którego zaczerpnięte wiadomości przyczynią się niezawodnie do jeszcze większej sympatii Francji do Polski i odwrotnie.

Mikołaj Woźniak.

20 maja 1914 — 20 maja 1939

W dniu Srebrnych Godów Prezesa Okręgu VI. Związku Polaków we Francji, Prezesa Komitetu Tow. Miejscowych w Montceau les Mines — La Saule, Prezesa Koła Przyjaciół Harcerzy i b. Prezesa Okręgu Zjednoczenia Tow. Katolickich

Walentego Smektały

i Jego czcigodnej Małżonki,

Anny z Wolnych Smektałowej

składamy zacnym Jubilatom z głębi serca płynące, **najlepsze życzenia.**

Niechaj Opatrzność Boża wynagrodzi Im hojnie wszelkie trudy i ofiary ponoszone od najwcześniejszej młodości w pracy społecznej dla dobra polskiego ludu wychodźczego i zachowa Ich przez najdłuższe lata w pełni zdrowia i sił oraz zadowolenia z dobrze pełnionego obowiązku życiowego, w otoczeniu szczęścia rodzinnego i powszechnego szacunku i uznania polskiego Wychodztwa i wdzięcznej Ojczyzny.

Czcigodni Jubilaci niech żyją!

Wydawnictwo i Czytelnicy „Narodowca" Okręgu Montceau-les-Mines.

MONTLUCON.

— **(Z Sądu).** — Miejscowy Trybunał Karny rozpatrywał skargę wniesioną przez naszego rodaka p. Michała Kobusińskiego przeciwko żonie. Krewka ta, a marnotrawna niewiasta, w ciągu kilkuletniego pożycia zdołała przetrwonić oszczędności męża w kwocie kilkunastu tysięcy fr. Władze zmuszone były zająć się dziećmi małżonków, gdyż niegodna matka pieniądze doręczane przez męża trwoniła na hulankach, a męża i dzieci głodziła. Dzieci oddano do zakładu dobroczynnego. Przed kilku tygodniami Kobusińska w czasie sprzeczki, wynikej z powodu nieprzygotowania obiadu, na który otrzymała pieniądze, a te przetrwoniła, schwyciła butelki i dotkliwie pobiła męża. Trybunał skazał ją na 15 dni aresztu, i zawiesił wymiar kary. (!)

MONTCEAU LES MINES.

— **(Piękny czyn Polaka — inwalidy pracy).** — Inwalida pracy, który już od roku 1933 do dzisiejszego dnia nie pracuję, a jako syn Polski kochający swą Ojczyznę, składam jedną dniówkę inwalidzką w wysokości 10 fr. na F.O.N. na listę FEP. nr. 33.111-A. Gdy będzie potrzeba, to złożę drugą ofiarę, stawię swą pierś dla obrony granic polskich.

Inwalida **Biel Stanisław.**

ESSARTS-BAUDRAS.

Koło Przyjaciół Harcerzy zwołuje zebranie miesięczne, w niedzielę, dn. 21 maja br. w świetlicy Harcerskiej w Baudras zaraz po nabożeństwie o godz. 10.30, na które zaprasza się wszystkich członków, jak również Komendanta i nauczycielstwo. Ważne sprawy.

Zarazem podaje się do wiadomości, iż Koło obchodzi swe 7-lecie dnia 28 maja w sali kina w Essarts.

Rano o godz. 9 odbędzie się Msza św. na intencję Koła.

Od godz. 4—6-ej przyjmowanie Tow., Kół i Klubów. — O godz. 6.30 otwarcie uroczystości przez prezesa Koła. — Referat Komendanta. — Przemówienia poszczególnych prezesów. — Występy. — Loteria fantowa i zabawa taneczna.

Koło wydaje dwie nagrody: jedną za największą ilość członków płatnych i wprowadzonych w szeregu; jedną za najdalsze przybycie.

Towarzystwa, posiadające sztandary, są proszone o wzięcie udziału z nimi w Mszy św.

Towarzystwa, mające zamiar wystąpić na rocznicy, powinny się zgłosić 5 dni przed datą tej uroczystości u Prezesa Koła: Kazińskiego w Baudras nr. 3/1 par Sanvignes — (S. et L.

GAUTHERETS.

Zarząd Koła Rez. i byl. Wojskowych — przypomina swym członkom, że w niedzielę 21 maja br. Koło bierze udział w pierwszej rocznicy Koła Rez. i byl. Wojskowych w Bois du Verne. Zbiórka o godz. 13.30 przed lokalem Olympia. Wyjazd na rowerach o godzinie 13.45.

Zebranie miesięczne odbędzie się w niedzielę 28-go maja o godz. 14 na sali kopalnianej.

(Ciąg dalszy Kroniki na stronie 6-tej).

VILLEFRANCHE (Saone).

— (**Nowy zarząd Opieki Rodzicielskiej**). — Odbyło się tu zebranie Opieki Rodzicielskiej. Po dłuższych wywodach i dyskusjach przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszły następujące osoby: prezeska: Maria Dobrowolska; sekretarz: Stanisław Pietrzak; skarbniczka: Waleria Kozłowa; Komisja rewizyjna: p.p. Rabiezińska i Szweda. Po wyborze nowego zarządu przystąpiono do zbiórki na Obronę Narodową. Ofiarodawcami byli:
Dobrowolski Jan 55 fr.; Mielczarek Tadeusz 50 fr.; Szafran Stanisław 25 fr.; Nowak Fr., Szczykułowicz i Rużański po 20 fr.; Toporowski 15 fr.; Mielczarek R., Czech K., Rabieczyński, Pietrzak, Rorała, Politof, Szweda, Kozłowa, An. Cebenko, St. Lis i Wasilczyk Zyg. po 10 fr.; Bertas, Kopył, Osowicz, Polińska, Stańczuk, Wiśniewski, Gajewicz, St. Kłąbowski, Masłowski, Masłowski J., Budner M., Wnuk St., Demczuk Leon, Podwórny Jan, Szeplycka, Lebeńko Michał, Lenkowiak Wojciech, po 5 fr.; Dynega 3 fr.; i Ojaweł Jan 2 fr. Po 2 franki dali bezrobotni: Blendniak i Mucha; Ogółem zebrano 490 fr.
Rodakom z kolonii polskiej Villefranche i okolicy składamy podziękowanie za te składki na Fundusz Obrony Narodowej.

Zarząd Polskiej Opieki Rodz.
w Villefranche s. Saone.

LA SAULE.

— (**W Sekcji C.G.T.**). — Zebranie Sekcji Polskiej C.G.T. w La Saule odbędzie się w niedzielę dn. 21go maja br. w kooperatywie na Lucy o godz. 3-iej punktualnie po poł. Obecność wszystkich członków pożądana. — Uprasza się członków o punktualne przybycie. **Zarząd.**

MAGNY.

— (**Zebranie Sekcji**). — Sekcja Polska C. G. T. i F. E. P. w Magny zwołuje zebranie w dn. 21 maja b.r. o godz. 2.30 punktualnie w sali p. Bonnin w Bois du Leu. — Ważne sprawy. — Nie powinno zabraknąć ani jednego członka.

Południowa Francja.

LA ROYALE p. ALES (Gard).

— (**Zebranie Tow. św. Barbary**). — Podaje się do wiadomości członkom Tow. Górn. Polskich im. św. Barbary, iż zebranie, które nie mogło się odbyć w pierwszą niedzielę miesiąca, odbędzie się w niedzielę 21 maja o godz. 14 w Domu Polskim w La Royale. Zarząd uprasza o jak najliczniejsze przybycie.

— (**Zebranie Koła P. H.**). — Tak samo Koło Przyjaciół Harcerzy z Ales zwołuje swe mies. zebranie w niedzielę 21 maja o godz. 16 w Domu Polskim w La Royale. Zarząd uprasza o liczne przybycie.

ALES.

—) (**Z sądu karnego**). — Za niezastosowanie się do nakazu opuszczenia granic Francji na 6 mies. więzienia skazany został Ozarnik Józef, robotnik z Rousson. Za nie odnowienie na czas karty indentyczności skazani zostali po miesiącu więzienia i 100 fr kary Jurasek Paweł z Grand Combe i Lombardi Angelo z Grand Combe. Za zatrudnienie obcokrajowców bez ważnej karty identyczności na 16 fr. kary skazana została restauratorka p. Puechlon.

GRAISSESSAC.

— **Oddział Zw. Strzeleckiego w Graissessac** obchodził w dniu 7 maja uroczystość Konstytucji. O godz. 15, prezes Z.S. ob. Kluba Br. dokonał otwarcia uroczystości i powitał gości. Przemówienie o znaczeniu Konstytucji wygłosił przodownik świetlicy ob. Podczaski T. Po referacie odśpiewano Rotę. W dalszym ciągu przemawiał kierownik szkółki Graissessac p. Gmyrek J. Dzieci szkolne odśpiewały następnie hymn narodowy i wystąpiły z deklamacjami. Dodać należy, że dzieci należycie wywiązały się ze swego zadania. Na końcu wzniesiono okrzyki na cześć Rzeczypospolitej Polski i rządu polskiego, Armii i Marszałka Rydza Śmigłego.

VILLENEUVE s. Lot.

— (**Zebranie osadników**). — Zarząd Koła zawiadamia członków i sympatyków, iż w niedzielę, dnia 28-go maja odbędzie się zebranie miesięczne o godzinie 10-tej rano w restauracji Terrade rue de Pujols. Zarząd apeluje do członków i sympatyków o punktualne przybycie. Sprawy bardzo ważne.

Członkowie uchwalili odbyć obchód majowy u p. prezesa Kowalika w fermie Filliole, gminie Dalmayrae par St. Livrade dnia 28 maja punktualnie o godzinie 2-giej po poł. Wzywa się członków i sympatyków do licznego udziału.

Dnia 23 kwietnia zebrano składkę dobrowolną na F. O. N. u 12 członków. Członkowie złożyli 460 fr. a z kasy 300 fr. — razem 760 franków.

LA GRAND COMBE.

—) (**Solidarność robotnicza**). — Na chorego od 6 miesięcy Polaka Gołasa Franciszka który ma żonę i pięcioro dzieci zebrano na wypuszczone przez Sekcję Polską C. G. T. listę sumę 509,60 fr.

LA GRAND - COMBE.

—) (**Zwycięstwo młodego polskiego kolarza**). — Ostatnio odbyły się w kilku punktach tutejszej okolicy wyścigi rowerowe. Wyróżnił się trzykrotnie Polak Król Bronisław, lat 17 zdobywając za każdym razem 1-szą nagrodę.

LIMOGES (H. Vienne).

— (**Obchód Święta Narodowego**). — Koło Związku Osadników Polskich w Limoges — przygotowuje na niedzielę 28 maja br. Wielki Obchód 148-ej Rocznicy Konstytucji Majowej, połączony z zabawą taneczną.

Uroczystość zapowiada się wspaniale.

Początek o godz. 5 po poł. — O godzinie 9-ej wieczorem uroczysta akademia, na której zebrani usłyszą koncert muzyki polskiej z udziałem p. Dominikiewiczówny (skrzypce), oraz liczne deklamacje dzieci, śpiewy i przemówienia okolicznościowe.

W czasie zabawy przygrywać będzie doborowa orkiestra.

Na ten tak pięknie zapowiadający się obchód narodowy Zarząd Koła bardzo serdecznie zaprasza wszystkich Polaków z bliższych i dalszych okolic razem z ich rodzinami.

Tegoż dnia o godz. 2 po poł. odbędzie się miesięczne zebranie Koła.

Na F. O. N.

Połownicy i robotnicy zatrudnieni na fermach S. A. D. A.

Liput Gerard 15 fr., Kozioł Marcin 10 fr., Kozioł Stanisław 5 fr.; Przydrygo Antoni 10 fr.; Aleksandrowicz Helena 20 fr.; Janicki Wawrzyniec 8 fr.; Liput Marianna 25 fr.; Kostrzewa Józef z rodziną 200 fr. — Razem: 293 fr.

Robotnicy polscy z papierni Laroche-Joubart z Angouleme.

Haladus Ignacy 30 fr.; Haladus Józef 20 fr.; Urbańczyk Antoni 25 fr.; Urbańczyk Stan. 25 fr.; Orzech Jan 25 fr.; Maran Ludwik, Job Jan po 20 fr.; Jabłoński Antoni 25 fr.; Wofk Teodor 20 fr.; Horodeski Jan 15 fr.; Stelmarski Józef 20 fr. — Razem: 245 fr.

* * *

Kubiak Roman z rodziną (prezes Okręgu Perigueux) 100 fr.; Członkowie Koła Z.O.P. Le Fleix 70 fr., Benisz Karol 20 fr., Koło Bergerac 505 fr.; Antoni Majewski z rodziną 100 fr.; Szóstka Bronisław 10 fr.; Budzyński St. i pracownicy rolni z Chateau des Granges 360 fr.

BELGJA

Obchód Święta 3-go Maja wielką manifestacją patrjotyczną w Liege.

Leodium. — W niedzielę dnia 7 maja o godz. 3 popoł. odbył się tutaj obchód 3-go Maja.

Obchód 3-ciomajowy rozpoczął się odprawieniem uroczystego Te Deum w kościele St. Jacques przez miejscowego ks. J. **Oficjalskiego.**

Po Te Deum zebrani udali się na salę „pod Szklanym Dachem" gdzie odbyła się akademia. Scena była pięknie udekorowana. Tło było ułożone z wielkiej flagi o barwach narodowych i drugiej o barwach belgijskich, wśród 11 sztandarów towarzystw polskich wybijało się popiersie śp. Marsz. Józefa Piłsudskiego.

Po odśpiewaniu hymnu narodowego, otworzył akademię p. Nowak, prezes Centr. Zw. Tow. i Org. Polskich w Belgii, witając p. konsula R. P. w Brukseli p. Sławińskiego, jego małżonkę, p. insp. Hatta, przedstawicieli różnych organizacyj i zebranych.

W swoim referacie p. Nowak potępił ostro jednostki i czynniki, szkodzące emigracji i to, co miało ostatnio miejsce na zebraniach: kłótnie i bójki. Czynniki te, widząc tylko własne korzyści, dążą do rozbicia życia organizacyjnego w okręgu. Aby tylko móc zasiąść w fotelu prezydialnym, wszczynają kłótnie, wywołują systematycznie spory na zebraniach, które, niekiedy, zamieniają się na bójki. P. Nowak, nawołuje do zgody w pracy społecznej, do jedności w życiu organizacyjnym, do złączenia się i do stworzenia jednej silnej organizacji przy wspólnym wysiłku.

Zebrani kilka razy przerywali przemówienie p. Nowaka gorącymi oklaskami.

Następnie zabrał głos p. konsul Sławiński. Na jego widok cała sala zerwała się i go powitała oklaskami, dając tym dowód przywiązania emigracji polskiej z Okręgu Leodium do Państwa Polskiego, którego konsul jest przedstawicielem.

Nasamprzód p. konsul podziękował wszystkim za ten dowód przywiązania do Polski, po czym przystąpił od razu do przemówienia. Bez żadnych frazesów i zbędnych słów p. Konsul w krótkich, ale mocnych słowach potępił szkodliwą działalność niektórych jednostek, poczem bez żadnych ogródek i dyplomacji, jak to sam zresztą zaznaczył zganił otwarcie to niezrozumienie pracy społecznej w tutejszym Okręgu.

Odpowiedziała mu na to burza oklasków zgromadzonej emigracji. W dalszym ciągu przemówienia p. konsul Sławiński podniósł ważną rolę, jaką pełni w obecnej chwili Polska.

„Polska jest jedna, mocna, zwarta, zjednoczona — mówił p. konsul Sławiński. — **Wróg musi się liczyć nie z państwem, lecz z mocarstwem. Jesteśmy teraz siłą, której lęka się wróg."**

Po każdym słowie rozległ się dosłownie grzmot oklasków. **To nie ręce biją, lecz serca, duma Narodu niezwyciężonego w swoich przekonaniach, w swojej rycerskości, w swojej kulturze, w swoim patriotyźmie. Jest to odpowiedź każdego Polaka na zaborczość niemiecką, którą nie przebije się przez mur, piersi tak ofiarnych.**

Potem znów usłyszeliśmy głos p. Konsula: „Wasze oklaski są odpowiedzią. W jedności jest siła. Czy my Polacy na emigracji mamy żyć w niezgodzie, wskutek ambicji jakiejś jednostki? Czy mamy rozbijać organizacje z tego powodu? W Polsce, niedawno w groźnej chwili, ludność dostrzegła siłę tylko w Polsce zjednoczonej. Wszystkie waśnie poszły w kąt i stworzyło się mocarstwo, które jest dziś w stanie oprzeć się dzikim zakusom zaborczości germańskiej.

My również Polacy w Belgii, możemy stworzyć jedną silną organizację, ale do tego jest potrzebne **pozbycie się własnej fałszywej ambicji.**

Po skończonym przemowieniu rozległa się w sali długo niemilknąca salwa braw. To wychodźcy dając p. konsulowi Sławińskiemu dowód przywiązania do Ojczyzny i gotowości pomóc jej w razie wojny, okazali w ten sposób wyraz wielkiego patriotyzmu Polaka na emigracji.

W imieniu zebranych p. Nowak serdecznie dziękował p. Konsulowi za jego przemówienie, po czym oddał głos p. **Bełkowskiemu**, znanemu mówcy w Okręgu Liege.

P. Bełkowski jest starym wiarusem polskim, byłym sierżantem armii polskiej, b. powstańcem górnośląskim, odznaczonym kilkoma medalami. Jego mowa była niewyszukana lecz z głębi duszy i była prosta, jaką może być mowa byłego sierżanta.

W kilku słowach wypowiedział to, co każdy prawdziwy Polak czuje. Mówiąc o Niemcach p. Bełkowski powiedział, iż każde ich posunięcie przeciw Polsce będzie dla nich zgubą. Spotka ich drugie „Psie Pole", gdyż... Grunwaldu jest za mało na nich."

Stary wiarus został wynagrodzony burzą oklasków.

Wkrótce potem odśpiewano „Pierwszą Brygadę", po czym p. Konsul i jego małżonka opuścili salę z powodu braku czasu.

Nastąpił referat: „Konstytucja Trzeciego Maja", wygłoszony przez seniora Wychodźtwa polskiego w Belgii p. Kałuzkiego.

Przystąpiono do drugiej części obchodu, do występów scenicznych wykonanych przez młodzież polską z Okręgu Liege.

Najprzód wystąpiła dziatwa szkolna z wierszykami i kilku piosenkami.

Potem występowały harcerki ze śpiewami zastąpione wkrótce przez harcerzy. W tej ostatniej scenie widzimy harcerzy, zgromadzonych przy ognisku, śpiewających. Nie jest to zwyczajny śpiew, lecz śpiew świadczący o patriotyźmie młodzieży polskiej. Publiczność gorąco oklaskuje młodych wykonawców. Jest czego, gdyż treść piosenki jest następująca:

A nasza drużyna koło Gdańska stoi
Pisze listy do Hitlera, że go się nie boi.
Hupaj, siupaj... Hupaj, siupaj dana itd.
Od Zbąszynia idzie droga prosto do Berlina
Hupaj siup!
A w Berlinie doktor Goebbels robi propagandę
A my jemu wzamian za to urządzimy grandę.
Hupaj siupaj... dana...
Pod Płowcami król Łokietek dobrze zbił Germana.
Goeringowi się przypomni polskie polowanie,
Kiedy mu Marszałek Śmigły sprawi setne lanie
Hupaj siupaj... dana...
Pod Grunwaldem król Jagiełło także zbił Germana.

Po piosence następuje krótkie jednoaktowe przedstawienie, gdzie nawkroś przebija się polskie poczucie dumy narodowej i patriotyzm dzisiejszej młodzieży na emigracji.

Harcerze zbierają rzęsiste oklaski po czym odchodzą.

Pan Nowak zakończył wreszcie akademię 3-ciomajową która tak wspaniale się odbyła.

Po akademji nastąpiła zabawa taneczna, która trwała do późna w nocy przy dźwiękach chyba najlepszej orkiestry, która, kiedykolwiek, przeszła przez salę „Legia".

(Lea.)

Do wszystkich Towarzystw i Organizacji Polskich w Belgii.

1. Zarząd Centralnego Związku podaje do ogólnej wiadomości że w związku z przeniesieniem siedziby Centrali z Quaregnon do Liege w najbliższych dniach, prosimy wszelką korespondencję kierować na adres prezesa: Stanisław Nowak — 4, rue Neuf-Cour — **Beyne - Heusay** lub sekretarza: Józef Witczak — 22, rue Bluets — **Peronnes les Binche** do czasu dopóki nie będzie podany dokładny adres biura Centralnego Związku. Nadmieniamy również, by listy polecone były adresowane na nazwisko prezesa lub sekretarza a nie na Centralny Związek. Listy polecone z adresem na Centralny Związek wrócą z powrotem.

2. Zarząd Centralnego Związku podaje wszystkim Towarzystwom i Organizacjom do wiadomości iż skarbnicy Okręgowi już otrzymali znaczki na rok 1939 w kolorze zielonym. Wszystkie Towarzystwa i Organizacje są zobowiązane swe składki uregulować do końca miesiąca maja br. Zaznaczamy, że tylko znaczki w kolorze zielonym są ważne na rok 1939.

Uwaga: — W roku bieżącym można tylko uregulować składki w Okręgach Centralnego Związku i to: Limbourg, Liege, Mons i Charleroi.

Wszystkie Towarzystwa Kobiece i męskie tylko tam mogą nabyć znaczki na rok 1939.

J. Witczak, sekr. **St. Nowak**, prezes.

Narodowiec

NAJWIĘKSZY i najbardziej rozpowszechniony dziennik polski na Wychodźtwie, daje zawsze:

● Najświeższe telegramy,
● Najwięcej wiadomości,
● Najciekawsze powieści.

Poświęcenie sztandaru b. Wojskowych Polskich w Vottem 21 maja.

Bruksela. — W dniu 21 maja odbędzie się w Vottem poświęcenie sztandaru b. Wojskowych i Rez. Polskich, zorganizowane przez miejscową organizację, na której czele stoi p. prezes Stępień Józef, sekr. Kikta Michał i skarbnik Turek Karol.

Początek uroczystości wyznaczono na godzinę 3 po poł. w lokalu (Cafe Bonaco), 56, rue Lavaniste Voie w Vottem. Zebrani udadzą się do kościoła, gdzie uroczyste Te Deum odśpiewane zostanie przez ks. Oficjalskiego, poczem nastąpi powrót na salę, gdzie odbędzie się uroczysta Akademia. Po skończonej uroczystości zorganizowaną zostanie zabawa taneczna z licznymi niespodziankami. Przygrywać do niej będzie orkiestra polska.

Vir.

MAURAGE.

Koło b. Wojsk. i Rezerw. R.P. — podaje członkom do wiadomości, iż w niedzielę 21 maja o godz. 2-giej pp. odbędzie się zebranie w lokalu zebrań. Zaprasza się wszystkich członków. Z powodu ważnych spraw zapraszamy również i tych członków, którzy zalegają ze składkami miesięcznymi, aby przybyli się z takowych uiścić.

Także zaprasza się i tych Polaków, którzy jeszcze chodzą luzem, nie należąc do towarzystw, aby wstępowali w szeregi naszego Koła a także i tych, którzy mają w swej miejscowości Koło a łączą się w drugiej przez co szkodzą Kołu w swej miejscowości. O liczne i punktualne przybycie prosi **Zarząd.**

Od Redakcji: — Listy ofiarodawców na F. O. N. będą zamieszczone nieco później z braku miejsca.

Uwaga Rodacy w Marchienne-Docherie

Oddz. Zw. Strzel. wspólnie z Zw. Pr. Ob. Kobiet Polskich w Docherie zawiadamia Sz. Rodaków z Marchienne-Docherie i okolicy, iż w niedzielę, dnia 21 maja br. urządza uroczyście obchód Konstytucji 3 Maja w sali komunalnej w Marchienne-au-Pont przy placu.

Program uroczystości: 1) Zbiórka wszystkich Rodaków o godz. 3.30 na sali komunalnej w Marchienne-au-Pont. 2) Godz. 4 wymarsz do kościoła przy Placu w Marchienne. 3) Powrót na salę i przywitanie władz i gości. 4) Przemówienie p. Konsula R. P. z Brukseli. 5) Przemówienie instruktorki z Głównego. Zarządu Związku Pracy Ob. Kobiet Polskich z Paryża. 6) Odczyt o znaczeniu Konstytucji 3 Maja. 7) Występ dzieci szkolnych z śpiewem i deklamacjami. 8) Występ Polek z Zw. Pr. Ob. Kobiet z Docherie z sztuką pod tyt.: „Świt" w 1 akcie (sztuka ludowa). 9) Występ Koła Muz. „Chopin" z Dampremy z koncertem Kwiaty Polskie. — Następnie zabawa taneczna.

SPORT

Twórzmy kluby turystyczne na Północy.

Mamy wiosnę, a z nią piękne dni, dni słoneczne, wolne od zajęcia oraz wakacje, podczas których niejeden z Was będzie chciał zażyć świeżego powietrza i przyjemności jazdy rowerowej... i to zupełnie słusznie!

Ileż to korzyści tak dla ciała, dla ducha a wreszcie dla wiedzy przynoszą wycieczki rowerem na świeżym i zdrowym powietrzu... najlepiej o tym wiedzą ci wszyscy, którzy władają na swoją dwukółkową maszynę i ruszają w świat.

Często jednak zdarzają się wypadki, że amator, czy amatorka jazdy rowerowej, nie mogąc sobie znaleźć kolegów lub koleżanek w sąsiedztwie, w których towarzystwie jechałoby się raźniej, zaniedbuje swe projekty.

Nieraz jest znów tak, że są pragnący jazdy rowerowej, są rowery, jest pogoda, tylko nie wiadomo dokąd jechać. Brak właśnie tego celu, który jest koniecznym przy organizowaniu wycieczki. Brak też niejednokrotnie znajomości trasy do pewnych znanych malowniczych punktów.

Aby temu zapobiec i ułatwić turystykę rowerową oraz zapoznać możliwie wszystkich z malowniczymi zakątkami, miastami francuskimi itp., najlepszy skutek osiągnie się przez założenie w każdej kolonii polskiej Klubu Turystyki Kolarskiej, której organizacją pragnie się zająć Zarząd Związku Kolarzy Polskich we Francji, opracowując obecnie statut i pewne kwestie z dziedziny ubezpieczenia swych członków.

Zw. Kol. Polsk. we Francji liczy na pomoc wszystkich chętnych, którzy zechcieliby mu ułatwić organizowanie Klubu Turystyki Kolarskiej w swej kolonii. W tym celu, osoby pragnące dołożyć pomocy Związkowi, proszone są o skomunikowanie się ze sekretarzem Związku, pisząc po instrukcje pod adres: Tadeusz Adamczak, 245, Cite des Alouettes BULLY LES MINES (P. de C.)

W najbliższych dniach ukażą się dalsze komunikaty oraz wyjaśnienia czym będą Kluby Turystyki Kolarskiej, które ze względu na cel naukowo-rozrywkowy powinny się cieszyć wielkim powodzeniem u wszystkich, tak młodzieży obojga płci, jak i u starszych, którzy na nowo będą czuli się młodymi.

Tadeusz Adamczak,
Sekr. Zw. Kol. Polsk. we Francji.

Jan Nowak wygrywa Narodowy Bieg Naprzełaj emigracji polskiej w Belgii.

Liege. — Narodowy Bieg Naprzełaj wychodztwa polskiego w Belgii rozegrany został wobec rekordowego zainteresowania zarówno publiczności, jak i zawodników. Na stadionie w La Broucke zgromadziło się około tysiąca widzów, wśród których bardzo dużo przyjechało z innych kolonii. Zawody zaszczycił swą obecnością p. minister RP. w Brukseli Michał Mościcki, który przybył w towarzystwie konsula R.P. w Brukseli i honorowego konsula generalnego Vaxelaira.

P. minister Mościcki odbył przegląd 200 zawodników i zawodniczek, zgłoszonych do biegów.

Trasa biegu dla seniorów (od 18 do 36 lat) prowadziła ze stadionu pod górę po czym po przebiegnięciu przez rzeczkę, powracała z powrotem na stadion. Była ona dobrze wybraną, gdyż pozwalała publiczności śledzić wszystkie etapy biegu, wynoszącego około 2,900 metr.

Zaraz po starcie szybkim sprintem wysunął się na czoło zawodników Jan Nowak z Eysden, który już do końca nie oddał nikomu prowadzenia. Za Nowakiem walczono zawzięcie. Trzech zawodników odbijało się jednak wyraźnie od reszty, a mianowicie: Ratajczak ze Zwartberga, Mucha z Chatelineau i Sieczka z Eysden. Ratajczak, znany z poprzednich swych zwycięstw w biegach naprzełaj emigracji wyszedł z łatwością na drugie miejsce, choć przybył dopiero 50 metrów za Nowakiem. Ponieważ Ratajczak nie był obecnym przy raporcie zawodników, nie pozwolono mu biec w normalnej konkurencji i stanął poza konkursem. Jest to naszym zdaniem błędem, gdyż zawodnik zgłoszony do biegu, ma zawsze prawo wziąść w nim udział o ile stanie na mecie, względnie jest obecnym przy losowaniu, gdy takowe ma miejsce. Za Ratajczakiem przybył o jakieś 10 metr. z tyłu Mucha, czwartym zaś był Sieczka. Czas Nowaka miał wynieść 9:15 (?)

W konkurencji pań wygrała, jak było do przewidzenia, znana zawodniczka Czarnojańczyk z Charleroi przebiegając przestrzeń 500 metr. w czasie około 1:25. Za nią przybyła 14-letnia Ratajczakówna ze Zwartbergu, która zapowiada się bardzo obiecująco.

Szczegółowe wyniki wszystkich konkurencji podamy później. Vir.

U Ruchu Carvin.

Klub Sp. Ruch Carvin gościć będzie u siebie w niedzielę 21 maja drużyne Warty Noyelles z dwoma oddziałami w meczu o mistrzostwo. O godzinie 1,30 zagra drugi oddział a o 3. Ruch I. — Warta Noyelles I. Więc gra będzie bardzo ciekawa, bo drużyna Warty Noyelles znajduje się w dobrej formie. Ruch chce się utrzymać u czoła tabeli, to też będzie walczył ambitnie aby nie pozwolić wywieźć sobie punktów z Carvin. Zapraszamy na mecz całą Polonię z Carvin i Libercourt, by swą obecnością naszych graczy do gry zachęcała.

Uwaga! Ruch Carvin urządza miesięczne zebranie w niedzielę 21 maja na sali kopalnianej o godz. 10 rano. Prosi się wszystkich członków o liczne przybycie. Omawiane będą sprawy roczne. **Zarząd.**

Uwaga Sportowcy z Noeux i okolicy!

W niedzielę, 21 maja przybędzie do Uranii Noeux leader tabeli ligowej Promień Montigny en Gohelle. Walka o punkty zapowiada się bardzo interesującą, ponieważ Promień jako mistrz zeszłoroczny będzie się chciał z góry z Uranią załatwić, ale Urania tak łatwo nie da sobie punktów zabrać o czym się już dobrze inni przekonali.

A więc wszyscy na boisko aby graczom naszym dodać otuchy do gry. II. oddz. grają o godz. 13,30; I. Oddz. o godz. 15-tej.

Rapid Ostricourt u Oceanu Cal. Ric.

W niedzielę dnia 21 maja przyjeżdża do Oceanu Rapid Ostricourt celem rozegrania meczu o mistrzostwo Kl. A. O godz. 12-tej grają oddziały młodzieży o puchar i dwa medale pamiątkowe. Zarazem podajemy do wiadomości, iż począwszy od 21 maja wstęp na boisko także pobierać będziemy od kobiet i to 1 fr.

LENS, szyb 9.

— (**U „Rapidu" Lens**). W niedzielę, dnia 21-go maja wyjeżdża Rapid do Dourges na mecz o mistrzostwo. Zbiórka o godzinie 13 w lokalu p. Lienarda. Uprasza się o punktualne przybycie graczy.

Kto będzie w tym roku mistrzem koszykówce strzeleckiej w Północnej Francji.

Jak wielkim powodzeniem cieszy się wśród młodzieży strzeleckiej w Północnej Francji piłka koszykowa dowodzi tego chociażby ilość drużyn, która przekracza ilość Oddziałów. Na 55 Oddziałów jest 59 drużyn piłki koszykowej — grupujących około 400 strzelców i junaków miłośników tej ulubionej gry sportowej.

Zw. Strzelecki jest zresztą największym pionierem tej gałęzi sportu polskiego na wychodztwie.

W ubiegłym roku — palmę mistrzowską dzierżył Oddział Zw. Strzeleckiego im. Gen. Dąbrowskiego w Sessevalle, wice-mistrzostwo zdobyli strzelcy z Abscon.

W roku bieżącym do finałowych rozgrywek, które odbędą się w niedzielę 21 maja o godz. 9 rano na Stadionie Bollaert w Lens, zakwalifikowały się drużyny oddziałów: Abscon, Sessevalle, Vendin le Vieil I., Vendin le Vieil II., Haillicourt II. i Marles les Mines.

W tegorocznych zawodach o mistrzostwo Zw. Strzeleckiego w Półn. Francji — największe szanse mają strzelcy z Abscon i Marles les Mines, którzy w bieżącym roku bezkonkurencyjnie wygrywali w swoich grupach największą ilość meczów piłki koszykowej.

Rozgrywki niedzielne mogą jednak stworzyć pewną niespodziankę, ponieważ reszta drużyn czasu nie straciła oraz z zaciętością i uparcie będzie walczyć o tytuł mistrza Zw. Strzeleckiego w Północnej Francji.

Tegoroczne zawody piłki koszykowej odbędą się poraz ostatni jako wspólne mistrzostwa dwuch nowoutworzonych okręgów Zw. Strzeleckiego — w następnych zawodach — każdy z Okręgów zorganizuje swoje mistrzostwa oddzielnie.

Wielka uroczystość sportowa w Retinne w dniu 21 maja.

Bruksela. — Zjednoczone organizacje polskie w Retinne organizują w dniu 21 maja wielkie Święto Sportowe, połączone z obchodem Święta Narodowego.

Wszyscy emigranci proszeni są o liczne przybycie na boisko w Retinne w celu obejrzenia dwóch meczów piłki nożnej. O godz. 14 Polonia II. zmierzy się z klubem belgijskim Junior Micheroux, po czym o godz. 16 odbędzie się spotkanie między reprezentacją Limburgii i Polonią z Retinne. Mecze te posłużą do wybrania graczy, którzy wejdą reprezentacji emigracji polskiej w Belgii.

Rano o godz. 11,30 odbędzie się nabożeństwo, a o godz. 18,30 w sali Casino-Hasard uroczysta Akademia. Vir.

Koszykówka w Sokole. O mistrzostwo Zw. na P. de C. klasa I.

Bruay I. — Noeux I. 30:21.

Dnia 1 maja odbyła się zaległa gra między Noeux — Bruay na boisku w Noeux. Gra od początku do końca była szybka i twarda. Pierwsze minuty gry należą do Bruay po czym Noeux wyrównuje i gra jest na rownym poziomie. Do połowy prowadzi Bruay wynikiem 10:8. Wynik końcowy 30:21. Kosze dla Bruay zdobyli: — Przymencki Leon 16, Jan 6, Kasprzak 4, Olszewski i Nowak M. po 2. Dla Noeux zdobyli: Jereczek 8, Majszak 6, Hadyniak 4 i Pietrzyk 3. Sędzia p. Izydorczyk z Auchel.

Tabela Klasy I. z P. de C.

Gniazdo	G.	W.	P.	P.	Kosze
1. Bruay	10	10	0	20	490:157
2. Noeux	10	7	3	17	543:223
3. Auchel	10	6	4	16	435:307
4. Haillicourt	10	5	5	15	272:299
5. Hersin C.	10	2	8	12	196:412
6. Noyelles	10	1	9	11	139:509

Mistrzem klasy I. z P. de C. zostało ponownie gniazdo Bruay. Zdobyło mistrzostwo w składzie: Przymencki Leon i Jan, Olszewski Henryk i Ryszard i Kasprzak.

Wicemistrzem zostało gniazdo Noeux.

Kto najwięcej zdobył koszy.

w serii I. II.

1. Przymencki Jan 149, 2. Przymencki Leon 143, 3. Olszewski Henryk 138 wszyscy z Bruay. 4. Pietrzyk Fr. 127, 5. Jereczek W. 119, 6. Hadyniak 116, wszyscy z Noeux, 7. Izydorczyk Fr. 115, 8. Łuczak 113 z Auchel, 9. Opiola B. 105 z Hersin C., 10. Borowiak Fr. z Haillicourt i Kowalski z Noyelles po 81.

Bruay II. — Noeux II. 16:42.

Noeux II. zwyciężyło Bruay II. wynikiem 12:16; do połowy wynik 16 6 dla Noeux.

Tabela klasy II.

Gniazdo	G.	W.	P.	P.	Kosze
1. Haillicourt	6	4	2	10	161:122
2. Auchel	6	4	2	10	203:156
3. Noeux	6	3	3	9	213:134
4. Bruay	6	1	5	7	71:136

Między Haillicourt — Auchel odbędzie się dodatkowa gra o wyłonienie mistrza klasy II.

O mistrzostwo Nord.

Abscon — Calonne Lievin 34:27.

Dnia 7 maja na boisku Calonne przy ładnej pogodzie spotkały się drużynyn Abscon i Calonne. Gra stała na wysokim poziomie. Do połowy 10:17 dla Abscon. Po połowie oba oddziały się wysilają aby zwyciężyć, ale Abscon utrzymuje przewagę koszową i wygrywa wynikiem 34:27. Kosze dla Abscon zdobyli: Konieczny 14, Wilczyński 9, Furmanowski 6, Cwójdziński 5. Dla Calonne zdobyli: Manikowski 10, Schreiber Ed. 7, Schreiber J. 6 i Kendziora J. 4. Sędzia Kasprzak z Bruay.

Tabela z Nord.

Gniazdo	G.	W.	P.	P.	Kosze
1. Ostricourt	6	4	2	10	225:118
2. Calonne	5	3	2	8	245:113
3. Abscon	5	3	2	8	235: 90
4. Mont. en G.	6	1	5	7	45:329

Bruay czy Ostricourt zdobędzie puchar przemysłowców polskich z Bruay.

Już nie długo, bo 21-go maja na stadionie miejskim w Bruay zmierzą się w lekkiejatletyce dwie najsilniejsze kolonie: Bruay i Ostricourt. W skład powyższych reprezentacji wchodzą najlepsi lekkoatleci z Emigracji. Będzie to więc nielada sensacja dla Bruay i jego okolicy. Ze względu na zbliżające się Igrzyska sportowe Polaków z Zagranicy, będzie to zarazem próba formy dla naszych przyszłych reprezentantów. Zaznaczamy, iż zawodnicy z Bruay i Ostricourt są dobrze przygotowani. Spodziewać się należy, iż padną rekordy emigracyjne.

Zarazem dodajemy, iż organizatorzy zawodów postarali się o wszelką wygodę dla widzów.

Wszelkie konkurencje, jak skoki, rzuty, biegi będą odbywały się przed trybuną a wyniki podawane przez głośniki. Więc kto żyw niech podąży na zawody.

Wieczorem zabawa taneczna i wydanie nagród na sali p. Kukiełczyńskiego,

Zaprasza się całą młodzież.

Program zawodów:

O godz. 15.30 wybieg drużyn na boisko, przedstawienie obu drużyn i wspólna fotografia. — O godz. 16 rozpoczęcie zawodów.

Biegi: 100, 200, 400, 1.500, 3.000 metrów,
Skoki: w dal, wzwyż i o tyczce.
Rzuty: kula, dysk i oszczep.
Sztafeta: 4x100 i 4x400 metrów.

Bieg 100 m.

BRUAY: Jereczek — Krzywański; rez: Łuczak.
OSTRICOURT: Zboralski — Mikołajczak; rez.: Cichocki.

Bieg 200 m.

BRUAY: Batkowski — Jereczek, rez.; Pietrzyk.
OSTRICOURT: Cichocki — Gocki; rez.; Mikołajczak.

Bieg 400 m.

BRUAY: Łuczak — Pietrzyk, rez.: Kiełbasiewicz.
OSTRICOURT: Cichocki — Gocki, rez.; Mikołajczak.

Bieg 1.500 m.

BRUAY: Urbaniak — Stangret; rez.: Kiełbasiewicz.
OSTRICOURT: Sroczyński — Wawrzyniak.

Bieg 3.000 m.

BRUAY: Czaja — Kisiel, rez.: Jankowski i Biegański.
OSTRICOURT: Lurka — Korczyński, rez. Słomianny.

Rzut kulą.

BRUAY: Drzewiecki — St. Tabaka, rez.: Izydorczyk.
OSTRICOURT: Zboralski — Wojton, rez.: Napierała.

Rzut dyskiem.

BRUAY: Batkowski — Izydorczyk, rez.: Tabaka St.
OSTRICOURT: Słoma J. — Słoma Al., rez.: Zboralski.

Rzut oszczepem.

BRUAY: Batkowski — Izydorczyk, rez.: Krzywański.

Skok w dal.

BRUAY: Krzywański — Jereczek, rez.: Izydorczyk.
OSTRICOURT: Zboralski — Wojton.

Skok wzwyż.

BRUAY: Tabaka Ed. — Izydorczyk, rez.: Tabaka St.
OSTRICOURT: Pławczyk — Nowiński.

Skok o tyczce.

BRUAY: Karwacki — Izydorczyk, rez.: Olejniczak.
OSTRICOURT: Pławczyk — Pawlak.

Sztafeta 4x100 m.

BRUAY: Krzywański — Jereczek — Kasprzak — Batkowski, rez.: Łuczak — Pietrzyk.
OSTRICOURT: Pławczyk — Zboralski — Cichocki — Gocki.

Sztafeta 4x400.

BRUAY: Urbaniak — Jereczek — Kiełbasiewicz — Łuczak, rez.: Olszewski — Pietrzyk.
OSTRICOURT: Mikołajczak — Gocki — Cichocki — Sroczyński.

Sędziowie: Klupczyński, Fabisz W., Słoma Jan, Wróblewski H., Stangret, Hadyniak; Sekretarz: Mielczarek Mieczysław, kierownik zawodów: Błaszak St.

Finały bokserskie Zw. Strzeleckiego odbędą się w niedzielę, 21 maja w Lievin.

Ilość zgłoszonych strzelców - bokserów na pierwszy krok bokserski i zawody o mistrzostwo Zw. Strzeleckiego w Północnej Francji, które odbyły się w Noyelles sous Lens w niedzielę 23 kwietnia — nie pozwoliła zakończyć zawodów.

Zwycięscy walk półfinałowych zostali zakwalifikowani do finałów mistrzostw bokserskich. Są nimi Cebula T., z Courrieres, Grzegorzewski Bronisław z Abscon, Andrzejczak M., Rydlewski Wł., i Świtalski Bronisław z Leforest, Wiśniewski Karol, Palczyński Władysław i Skorupski Józef w Mericourt s. Lens Waligóra Br. i Kajczyk z Sallaumines, Bączyk Edmund z Vendin le Vieil.

Poza tym niektórzy strzelcy bokserzy jak Jakubowski T., z Wingles, Świderski Władysław z Leforest, Kłodziński St. z Sallamines, Cygan Józef z Bruay, Lewandowski z Leforest i Ler Józef z Avion, którzy są zwycięzcami pierwszego kroku bokserskiego lub mimo przegranej walki w zawodach o mistrzostwo wykazali wyższą klasę pięściarską — zostali przyjęci do poza konkursowych walk finałowych.

Zawody finałowe odbędą się w niedzielę 21 maja br. o godz. 15 w sali „Tivoli", Place Gambetta, w Lievin (P. de C.)

Komendy Okręgów Z. S. Nord i Pas de Calais wzywają powyższych zawodników do stawienia się do walk o godzinę przed zawodami, celem dokonania formalności związanych z zawodami, które ze względu na formę pięściarzy zapowiadają się nadzwyczaj interesująco.

Spodziewany jest również udział w walkach — strzelców bokserów z Okręgu Paryskiego w świetnym Olkiem na czele.

Organizatorzy zawodów finałowych, żywią nadzieję, że tak jak w Noyelles — kolonia polska w Lievin, Avion i Bully les Mines zainteresuje się tymi ciekawymi zawodami i licznie przybędzie oklaskiwać zwycięzców.

Już teraz należy rozpocząć przygotowania do

Wielkiego Zlotu Młodzieży Polskiej we Francji

który odbędzie się w obecności p. Ambasadora Łukasiewicza dnia 29 maja w Lens.

Organizacje Młodzieżowe z Komitetami swych miejscowości powinny poczynić starania, by jak najliczniej przybyć na Zlot i zamanifestować swe przywiązanie do Ojczyzny.

Kultura i Sztuka

Muzyka - Śpiew - Teatr - Literatura - Kino

(Dodatek bezpłatny „Narodowca")

Koło śpiewu „Lutnia" w Divion obchodziło swe 15-lecie.

Do najstarszych chórów w północnej Francji zalicza się już dziś niewątpliwie chór Koła śpiewu „Lutnia" w Divion.

Chór ten zmienne przechodził koleje losu i niemałe musiał pokonywać przeszkody.

Trudności jednak żadne nie zraziły ideowych pionierów pieśni polskiej z Divion. — Wielu założycieli wytrwało na posterunku społeczno - narodowym, aby dziś móc cieszyć się pięknym owocem swej pracy społeczno - artystycznej.

„Lutnia" uroczyście obchodziła ub. niedzieli, 14 maja swe 15-lecie.

O godz. 8 rano mszę św. na intencję Koła śpiewu odprawił ks. prob. Namysłowski. W nabożeństwie wzięła udział licznie polonia miejscowa z 15 sztandarami bratnich Kół zamiejscowych i Tow. miejscowych.

Chór Koła „Lutnia" wykonał w czasie mszy w sposób wysoce artystyczny szereg pieśni kościelnych pod batutą p. Stanisława Calińskiego, który jest dyrygentem tego zespołu.

O godz. 4-ej po poł. odbyła się uroczystość jubileuszowa w sali p. Croena w Divion. Na uroczystość przybyły wszystkie miejscowe towarzystwa w liczbie 12-tu oraz bratnie Koła śpiewu: „Harmonia" z Auchel, „Słowik" z Marles, „Cecylia" z Calonne Ricouart, „Cecylia" z Barlin i „Wanda" z Bruay.

Po otwarciu uroczystości przez prezesa p. **Jankowskiego,** który powitał z Okr. II.: pp. prezesa **Szłapkę** i sekretarza **M. Calińskiego** oraz skarbnika **Goździewicza,** następnie prezesa K. T. M. p. **Michalaka,** sekretarza K. T. M. p. Piołeckiego, oraz założyciela Koła p. Biejotę a także przedstawicieli prasy i zebrane Koła, towarzystwa i delegacje — chór Koła „Lutnia" odśpiewał pieśń powitalną, poczym sekretarz Koła p. Wujec odczytał kronikę z 15-letniej działalności Koła.

Jak opiewała ta kronika, Koło „Lutnia" w Divion założono 24 sierpnia 1924 r.

Założycielami byli: **Biejota Jan, Pawlaczyk Wawrzyniec i Żak Ludwik.** Po roku działalności Koło miało już członków 40-tu i nabyło sobie sztandar.

Koło mianowało członkami honorowymi za pięcioletnią pracę w chórze: **Biejotę Jana, Lewandowskiego Jana, Przeweckiego Jana i Jezuitę Marię.**

Zostali obdarzeni dyplomami na obchodzie 6-ej rocznicy za pięcioletnią pracę w Kole: **Kaczmarek Apolina, Lewandowska Stanisława i Narlach Piotr.**

Na 9-tej rocznicy otrzymali dyplomy za pięcioletnią pracę: **Jankowska Cecylia, Wujec Petronela i Łukowiak Stanisława.**

Poza tym Koło wydało dyplomy na wesela zielone i jubileuszowe.

Koło brało udział w zjazdach związkowych 3 razy, w okręgowych 10 razy. Lekcji odbyło się 500. Pieśni wyćwiczono się 75 świeckich i 35 kościelnych. Zebrań odbyło Koło 125, posiedzeń zarządu 45, walnych 13.

Poza tym Koło było jakiś czas nieczynne, od 7. 6. 1936 r. do 27. 9. 1937 roku, potem znów zostało powołane do czynności i do dzisiejszego dnia rozwija się dobrze z liczbą członków 42. Koło miało dwa wypadki żałoby: zmarł Lewandowski Jan i Cybal Antoni.

Stan kasy Koła za 15-lecie wykazał dochodu: 31.931,45 fr., rozchodu 31.655,90; pozostaje w kasie 275.55 fr.

Po odczytaniu kroniki kolejno składali życzenia: prezes okręgowy p. **Szłapka,** prezes K. T. M. p. **Michalak,** ks. prob. **Namysłowski, red. Stacherski** w imieniu „Narodowca", oraz p. **Jankowski,** jako radny Wydziału Okr. Kół Śpiewaczych.

Następnie sześć połączonych chórów z Okręgu II-go odśpiewało na sali 3 pieśni i 3 wiązanki pieśni pod batutą p. Calińskiego, wywołując burzliwe oklaski wśród publiczności.

Była to nielada atrakcja artystyczna. A potem połączone chóry artystyczne Kół śpiewu z Barlin i Calonne Ricouart oraz z Bruay odśpiewały wspólnie na scenie kilka piosenek w sposób brawurowy. Dalszy program upiększył swym występem chóry Kół z Auchel i z Marles.

Jak wynika z tych występów, chóry II-go Okręgu pod sprężystym kierownictwem swego młodego i pełnego zapału dyrygenta, p. Calińskiego, czynią znaczne i stałe postępy. Niewątpliwie na zjazd 18 czerwca chóry te odpowiednio się przygotują, co wnioskować można z ich teraźniejszej pracy.

Uroczystość w nastroju wysoce patriotycznym zakończono odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę", po czym odbyła się zabawa taneczna.

Kołu śpiewu „Lutnia" Szczęść Boże w dalszej pracy. (es)

Mandoliny, Banjos, Mandole, Gitary wszystkie modele, instrumenty specjalne dla Klubów i Orkiestr uczniowskich.
Jules Braleret
Boulevard Gambetta. Tel. 9.
MARLES les MINES (P. de C.)
Ułatwienia w płatności. —
Wysyłka na całą Francję.
Piszcie nam.

Co słychać u mandolinistów w Noyelles sous Lens.

W ramach obchodu 5-ej rocznicy Klubu mandolinistów „Trio" Noyelles sous Lens odbył się konkurs muzyczny zespołów mandolinowych, z udziałem najlepszych klubów z północnej Francji.

Obszerna, pięknie ozdobiona sala p. Szymurskiego ,mimo deszczu, zapełniła się po brzegi muzykami i sympatykami pięknej muzyki mandolinowej.

Pan Szwarc, kierownik Sekcji mandolinistów przy Zw. Tow. Muz., składając życzenia z okazji 5-lecia „Trio" Noyelles, zachęcał muzyków do wytrwałej pracy nad rozwojem sztuki muzycznej.

Sam konkurs stał na wysokim poziomie.

Porównując występy zespołów na konkursie w Noyelles sous Lens, w dniu 30 kwietnia br. z występami z roku ubiegłego, musimy stwierdzić, że kluby nasze czynią kolosalne postępy i niewątpliwie wkrótce staną na wysokim poziomie artystycznym.

Klub „Trio" Noyelles, który dotychczas występował bez konkurencji, będzie miał w przyszłości ciężki orzech do zgryzienia, pragnąc ponownie zdobyć puchar wędrowny.

Sceptycy obecni na sali, napewno przekonali się, że muzyka mandolinowa, to nie „brzękanie na pudłach" jak się nieraz z przekąsem wyrażali.

Do konkursu stanęło 7 klubów z Nord i Pas de Calais.

Publiczność życzliwie oklaskiwała każdy występ. Miło stwierdzić, że podczas występów tak publiczność, jak i muzycy — zachowali wzorowy spokój.

Wynik konkursu jest następujący:

Nagroda I. Klub „Trio" Pecquencourt z utworem „Amor" (fantazja) 31 pkt. na 35 możliwych.

Nagroda II. Klub „Wesoły Wędrownik" Calonne Ricouart — utwór „Siberia" 30 pkt.

Nagroda III. Klub „Carmen" Bruay en Artois — utwór „Suite Espagnole" 27 pkt.

Dalszy wynik następujący:

Klub „Bajadera" Ostricourt — utwór „Z piosenką przez Lwów", 25 pkt.

Klub „Mewa" Montigny en Gohelle — utw. ,Calif de Bagdad" 24 pkt.

Klub „Moniuszko" Rouvroy — utwór „Scenes Champetres", 21 pkt.

Klub „Lira" Drocourt — utwór „Concert fantaisie". 18 pkt.

Sąd konkursowy w osobie p. Kordasa, znanego muzyka - kompozytora, wywiązał się bez zarzutu.

Na specjalne wyróżnienie zasługuje Klub z Pecquencourt, składający się w większości z 12—13 letnich muzyków oraz Calonne Ricouart, z dobrze sharmonizowanym zespołem. STOCKI Edmund.

Hallo! Hallo!! Hallo!!!

Rodacy z Lens i okolicy.

Wielka impreza śpiewaczo-teatralna w dniu 21 maja br.

„O święta pieśni gminna, ludowy skarbcu nasz, o jakiż nie pojęty ty dla nas urok masz"...

Tak zaczyna się „Hymn do pieśni". Oto Szan. Polonio z Lens i okolicy tą świętą pieśnią polską rozpoczynamy naszą niedzielną imprezę śpiewaczą, zorganizowaną przez trzy połączone koła śpiewacze: „Nowa Polonia" — Lens, „Słowik z nad Loretty" — Grenay i „Polonia" — Bully.

Wszystkie te Koła, pod wspólnym kierownictwem dyr. St. Smakulskiego postanowiły się zlać w jedną całość dla krzewienia pieśni i sztuki polskiej, celem podniesienia poziomu wychodźczej pieśni oraz by zapoznać naszą młodzież i jej rodziny z polską pieśnią i sztuką.

Trzy te połączone Koła śpiewacze już w ub. niedzielę, 14 maja urządziły taką imprezę w Grenay, w Patronażu, gdzie Polonia dopisała tak licznie, że aż miejsca zabrakło. Duża sala była zupełnie przepełniona.

Z tym samym programem spieszymy i do Was, Szan. Polonio z Lens, aby i Wam uczynić miłą przyjemność i dać możność spędzenia miłe wieczoru przy dźwiękach polskich melodii .

W programie jest 15 punktów: występ chórów, muzyka, niespodzianka oraz odegranie pięknych sztuk: p. t. **„Wiesław",** czyli „Krakowskie Wesele" i **„Białe Fartuszki".** — Śpiewy, tańce, śmiech bez końca oraz monologi, kuplety i inne rozmaitości.

Apelujemy więc do Was, Szan. Polonio z Lens i okolicy i prosimy o poparcie przez przybycie na to przedstawienie. Ze śpiewaków niech nie zabraknie nikogo.

Śpiew a szczególnie pieśń nasza rozwesela duszę każdego Polaka. — Niech ta impreza trzech kół połączonych rozweseli miłośnika pieśni, a bodźcem będzie temu, kto dla niej pracuje. Kto kocha pieśń, ten kocha wszystko, co piękne, ten pieśnią osładza swe życie. Więc przybądźcież w niedzielę, 21 maja wszyscy do Lens a usłyszycie piękne polskie melodie, zobaczycie nasze dawne stroje, pokażemy Wam nieśmiertelność naszej ukochanej Polski, naszej drogiej Ojczyzny.

Niechże więc i w Lens nie podda się Polonia, jeno z zwycięstwem idzie na imprezę śpiewaczo-teatralną, urządzaną **w dniu 21 maja w Patronażu, szybu 9-go, obok kościoła.**

O godz. 4-ej otwarcie kasy, o godz. 5-tej punktualnie otwarcie sceny.

Z powodu obfitego programu punktualność będzie przestrzegana.

Komisja organizacyjna:

Stan. Smakulski, kierownik dyr.
Prezes **Bartkowiak W.,** prezes z Bully.
sekr. **Gąsiorowski St.,** prezes z Lens.
skarb. **Cichy F.,** prezes z Grenay.

Obchód 15-lecia Koła śpiewu „Róża Leśna" w Montigny en Ostrevent.

Zarząd Koła śpiewu „Róża Leśna" podaje wszystkim Kołom śpiewaczym z Okr. I-go jak i wszystkim Tow. miejscowym do wiadomości, iż Koło obchodzi w niedzielę, dnia 21 maja r.b. w sali p. Dupskiego na Barrois swoją 15-letnią rocznicę istnienia, na którą wszystkie Koła zainteresowane jak i miejscowe Tow. oraz Rodaków, Rodaczki i Młodzież obojga płci serdecznie zaprasza Zarząd Koła.

Co do programu, to ten podany zostanie w sali. Nadmieniamy tylko, że o godz. 10.30 rano odprawi miejscowy ksiądz proboszcz, Czerniawski Franciszek nabożeństwo na intencję Koła i za zmarłych członków, na którą Zarząd prosi Tow., posiadające sztandary o wysłanie ich na powyższe nabożeństwo.

Po poł. od godz. 4-ej do 5.30 przyjmowanie bratnich Kół i Tow. w sali.

UWAGA: Ze względów oszczędnościowych, Koło nie wysyła do nikogo specjalnych zaproszeń, za tym powyżej wymienieni będą tak łaskawi niniejsze zaproszenie uważać za miarodajne.

Za Zarząd Koła:
K. Chmieliński, sekretarz.

Obchód 2-giej rocznicy Klubu Mandolinistów „Moniuszko" w Rouvroy-Noumea.

Klub Mandolinistów „Moniuszko" obchodzi swą 2-gą rocznicę, połączoną z konkursem muzycznym, dnia 21 maja w sali p. Woźniaka. Zapraszamy Sz. Polonię z Rouvroy i okolicy.

Jednocześnie uprasza się bratnie Kluby i Koła, jeśliby z jakich bądź powodów zaproszenia nie otrzymały, by niniejszy komunikat uważały za zaproszenie.

Program uroczystości: o godz. 9-ej rano Msza św., od godz.15—17 przyjmowanie. O godz. 17-ej otwarcie uroczystości. Dalszy program będzie ogłoszony w sali.

Mamy nadzieję, iż Szan. Rodacy i Rodaczki swą obecnością nas zaszczycić raczą i przybędą licznie.

Zarząd.

Z obchodu 2-giej rocznicy Chóru kościelnego „Cecylia" w Pont de la Deule.

Niedziela, dnia 23 kwietnia r. b., była dla kolonii naszej pamiętnym dniem: dnia tego Chór kościelny obchodził swą drugą rocznicę założenia.

O godz. 8 rano odbyła się uroczysta Msza św. odprawiona przez naszego proboszcza ks. Makulca.

Wieczorem, o godz. 6-ej odbyła się dalsza uroczystość w sali Patronażu przy kościele. Prezes otworzył uroczystość, po czym odśpiewano pieśń: „Wesoły nam dziś dzień nastał" a następnie chór Koła śpiewu „Chopin" z Asturies wystąpił pod batutą dyrygenta Kamradowskiego z pieśnią powitalną, oraz z innymi pieśniami, za co zgromadzeni nie szczędzili mu hucznych oklasków. Do zebranych przemówił teraz nasz wielce szanowny ks. prob. Makulec a po tym młodzież z Chóru a zarazem z K. S. M. P. odegrała sztukę ludową, przeplataną tańcami, pod tytułem „Bursztyny Kasi", pod kierownictwem p. Dzieniakowej. Amatorzy wywiązali się z swych ról dobrze, za co dziękowano im rzęsistymi oklaskami.

Ubolewania godnym jest tylko to, iż kolonia nasza nie dopisała dostatecznie, czego z punktu widzenia solidarności społecznej i narodowej nie można zrozumieć. Chór, jako kościelny, powinien być przecież przez rodaków popierany, gdyż upiększa on nasze polskie nabożeństwa. Apelujemy za tym do wszystkich rodaków i ich synów i córek, aby mieli zaufanie do Chóru i zechcieli zrozumieć jak bardzo nam zależy na tym, aby naszą młodzież wychować pod hasłem „Bóg i Ojczyzna. Cześć pieśni!

Cugier Józef, sekretarz.

KĄCIK RADIOWY

SOBOTA, 20-go MAJA.

Program ogólnopolski.

Warszawa I. (Raszyn) i in. Rozgł. Polskie.

Godz. — 12.03. (Audycja południowa) — 15.00 (Teatr Wyobraźni dla dzieci) — 15.30 — 16.00.,(Muzyka obiadowa) — 16.00 (Dziennik popołudniowy) — 16.03. (Wiadomości gospodarcz.) — 16.20. (Kronika literacka) — 16.35. (Recital skrzypcowy Hugo Schützа) — 17.00 (Transmisja nabożeństwa majowego z Kościoła Akademickiego św. Anny w Warszawie) — 18.00. (Co nam przyniesie letni sezon turystyczny) — 18.10. (Kobiece zespoły wokalne) — 18.30 **(Audycja dla Polaków za granicą: 1) Gawęda, 2) Przed Trzecim Sejmem Polaków z Zagranicy — pogadanki — wygł. Jerzy Grabowski, 3) Audycja dla młodzieży: „Na Podolu" — w oprac. Zofii Mierzwińskiej). — 19.15.** (Koncert rozrywkowy) — 20.00 (Audycja dla wsi) — 20.15. (Koncert) — 20.35. (Audycje informacyjne).

Stacje francuskie i zagraniczne.

Godz. — 19.30. Strasburg (Halka — opera Moniuszki) — 20.10. Bruksela franc. (Kwiat Hawaju — operetka Abrahama) — 20.30. Strasburg (Koncert symfoniczny) — 21.00. Rzym (Le astuzie femminili — opera Cimarosy) — 21.15. Luksemburg (Koncert symfoniczny — 21.30. Lon yn Reg. (Londyński Festiwal Muzyczny).

Największy wybór
Organola - Hohner,
2—3—5 rzędowe z klawiszami jak przy pianinie, — wszystkie modele.
JULES BRALERET
Boulevard Gambetta. Tel. 9.
MARLES les MINES (P. de C.)
Ułatwienia w płatności. —
Wysyłka na całą Francję.
Piszcie nam.

KOMUNIKATY

Komunikat Związku Polskich Tow. Muzycznych we Francji.

Odezwa do kolonii Calonne Lievin i okolicy.

Zarząd Związku Polskich Tow. Muzyczn. we Francji, podaje do łaskawej wiadomości, iż w niedzielę, dnia 14 maja br., na zebraniu reorganizacyjnym powołano do życia **Koło Muzyczne „Chopin",** które rozpoczyna swą pracę z dniem **21-go maja br. pierwszym zebraniem,** które się odbędzie o godz. 10 rano w lokalu p. Maćkowiaka.

Koledzy i byli muzycy z Calonne Lievin! Gdzie się podziały te piękne tony muzyki polskiej po uroczystościach w Waszej Kolonii, te które upiększają i kształcą ducha polskiego a sercu polskiemu niosą wspomnienia naszego kochanego Kraju ojczystego? Z tym trzeba skończyć! Nie czas na frazesy i różnice w zapatrywaniach, Kolonia w Calonne Lievin musi znów rozbrzmiewać tonami polskiej muzyki i posiadać swe Koło Muzyczne, które zostało obudzone ze śpiączki po długim letargu.

Zatem wszyscy Muzycy niech pośpieszą na pierwsze zebranie odnowionego Koła i zapiszą się na członków, gdzie Was ze szczerego serca przyjmą. Do widzenia na zebraniu. „Cześć Polskiej Muzyce!"

Za Zarząd Związku Polsk. Tow. Muz. we Francji:
Fr. Olejniczak, sekretarz związkowy.

Komunikat Okręgu I-go Związku Kół Śpiew.

Zarząd Okręgu I-go Związku Kół Śpiew. we Francji zawiadamia niniejszym zarządy poszczególnych Kół, iż w niedzielę, dnia 4-go czerwca b.r. o godz. 10-ej w lokalu „Pod Zegarem" w Douai, odbędzie się przed-zjazdowa konferencja delegatów.

Na porządku obrad zjazd, połączony z konkursem kół śpiewaczych o ocenę i inne bardzo ważne sprawy.

Wobec tego koła winny wydelegować swego delegata.

W związku z wydanym dekretem w sprawie legalizacji, co spowodowało liczne zgłoszenia świeckich i kościelnych chórów z prośbą o przyjęcie ich do Związku i Okręgu, wszystkie chóry, znajdujące się na terenie dep. Nord winny **w dniu 4 czerwca wysłać swego delegata.**

Przewidziany Zjazd śpiewaczy, który miał się odbyć, jak już poprzednio podaliśmy dn. 25 czerwca b.r., został ze względu na różne nieprzewidziane okoliczności odłożony na dzień 2-go lipca br. w miejscowej sali kopalnianej Mines d'Aniche w Waziers.

Dolata Jan, sekr. Okręgu I.

AVION.

Koło amatorskie „Jedność" — odbędzie swe miesięczne zebranie w niedzielę 21 maja br. o godz. 14 w sali p. Wajstakowej. Obecność wszystkich członków pożądana. Po zebraniu próba.

BULLY - GRENAY.

— **Koło muzyczne „Harmonia"** zaprasza członków oraz sympatyków muzyki na zebranie miesięczne, które się odbędzie w niedzielę, dnia 21 maja godzinie 10-tej rano w siedzibie Koła u p. Pietrusiaka. Ważne sprawy. Uprasza się o liczny udział.

BARLIN.

— **Koło amatorskie im. „Bartosza Głowackiego"** odbędzie zebranie miesięczne w sali polskiej przy Bld. Araga w niedzielę, dnia21 maja o godzinie 3-ciej po południu Prosimy o przybycie wszystkich członków. Sprawy bardzo ważne.

SALLAUMINES.

Koło Śpiewu „Jedność" — urządza swą 5-tą rocznicę istnienia w niedzielę, dnia 21 maja w sali p. Jańczaka, na którą zaprasza szanowną Polonię z Sallaumines i okolicy.

Rano o godz. 8.30 Msza św. w intencji Koła. Od godz. 3.30 do 430 przyjmowanie kół i towarzystw. Wspólna fotografia koła. O godz. 4.45 otwarcie uroczystości. Powitanie przedstawicieli władz, Związku, prasy i gości. Występ miejscowego koła z pieśnią powitalną. Referat o idei śpiewaczej i przemówienia. Występy przybyłych kół z pieśniami dowolnymi. Występ członków miejscowego koła z pieśniami. Rozdanie nagród dla towarzystw miejsc. Zabawa taneczna, podczas całej uroczystości sprzedawanie losów loterii fantowej i strzelanie do tarczy o nagrody i Poczta japońska. — Towarzystwa posiadające sztandary proszone są o wysłanie takowych na Mszę św. O liczny udział w uroczystości prosi **Zarząd.**

MAZINGARBE.

Koło śpiewu „Cecylia" obchodzi w niedzielę 21 maja br. swą 16-tą rocznicę istnienia, na którą uprzejmie zaprasza wszystkie Koła, Towarzystwa i Bractwa, oraz Szanowną Polonię z Mazingarbe i okolicy.

Rano o godz. 11.45 msza św. na intencję Koła.

Od godz. 5—6-ej przyjmowanie Kół i Towarzystw. — Otwarcie uroczystości o godz. 6-ej. — Powitanie przedstawicieli władz, kół, tow. i gości. — Występ miejscowego koła z pieśnia powitalną. — Referat o idei śpiewaczej i przemówienia. — Występy przybyłych bratnich kół z pieśniami. — Występ miejscowego koła z pieśniami. — Zakończenie uroczystości. — Zabawa taneczna.

Podczas uroczystości strzelanie do tarczy o nagrody.

Rocznica odbędzie się u p. Matuszewskiego w Vermelles (obok dworca).

WAZIERS.

Tow. Śpiewu „Dzwon Zygmunta". — Komunikat o lekcji w dn. 18 bm. nadszedł do Redakcji już po ukazaniu się „Narodowca" z datą na 18 maja.

PULVERSHEIM.

Koło Śpiewu „Słowik Leśny" — podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 21 maja br. urządza uroczystość Konstytucji 3 maja, na którą uprzejmie zapraszamy wszystkie towarzystwa o wzięcie udziału ze sztandarami. — Prosimy wszystkich Rodaków i Rodaczki z pobliskich osiedli i kolonii polskich o jaknajliczniejsze przybycie, by upiększyć tę naszą uroczystość, która odbędzie się na sali p. Neurycha, na krzyżówce, dnia 21 maja. Uroczystość odbędzie się według załączonego programu.

Najpierw będzie Msza św. w kościele w Pulversheim o godz. 10.15, którą odprawi ks. patron Wiatr z Ensisheim. Po poł. punktualnie o godz. 2.30 rozpocznie się akademia na sali p. Neurycha. Pieśń powitalną odśpiewa Koło Śpiewu „Słowik Leśny". Potem nastąpi zagajenie i powitanie gości przez prezesa Koła Śpiewu druha Krzyżańskiego. Następnie wspólnie odśpiewamy „Boże coś Polskę". Dalej przemówienie ks. patrona Wiatra, deklamacja p. Szuby, przemówienie okręgowego prezesa p. Konopińskiego, odśpiewanie pieśni „Witaj majowa jutrzenko", przez Koło Śpiewu, przemówienie prezesa V Okr. Kół Śpiewaczych p. Zabrockiego, pieśń „Niech Orły w górze płyną" w wykonaniu Koła Śpiewu, deklamacje dziewczynek szkolnych. W końcu pieśń „Jeszcze Polska nie zginęła" odśpiewa Koło Śpiewu „Słowik Leśny".

AU STOCK ARTÉSIEN
DE MONTIGNY-EN-GOHELLE
WSZYSTKO DO BUDOWY po NAJNIŻSZYCH CENACH
Belki 65/18 po 7 fr. za metr. Listwy 0.40 f.m. przy 1000 m. Stolarstwo seryjne i na miarę. Fibro-cement. Blachy galwanizowane. Pomywalki. Umywalnie. Garaże. Domki wszelkiego rodzaju, począwszy od 6.000 fr.
Cała gama od 2 do 5 pokoi widoczna na miejscu.
Zwróćcie się do: FIRMY ZAUFANIA.
—:- DOSTAWA FRANCO DO DOMU. -:—

Sprzedaż i zakup
terenów i posiadłośc drobne w Narodowc ułatwia ogłoszeni

Tłumaczenia wszelkich dokumentów do ślubu i naturalizacji załatwia tanio i szybko
BIURO POLSKIE
(AGENCE POLONAISE)
5, rue Bretonnie, MONTLUÇON
(Allier)
Gospodarstwa na połowę i w dzierżawę.
— Pełnomocnictwa, sprawy sądowe, —
Porady bezpłatnie!
(24 St.)

CHORZY! Przyjdźcie wszyscy z zaufaniem do:
Centralnej Kliniki w Paryżu
UWAGA! UWAGA!
nr. 4, Bld Denain, PARIS (naprzeciwko dworca Nord) — 2-gie piętro.
Leczenie wszystkich chorób nowemi metodami.
Elektryczność — Zastrzyki.
Choroby weneryczne: tryper — syfilis — choroby kobiece — krwi — skóry — reumatyzm — płuc — żołądka — gardła — nosa itd... itd...
PRZEŚWIETLENIA — ANALIZY.
Konsultacje codziennie od 9 r. do 12 i od 3 do 7.30 wiecz. W niedzielę i święta od 9 r. do 12-ej. — Ceny umiarkowane — Assurances Sociales.
Mówi się po polsku i niemiecku. — Listowne porady bezpłatnie.

Zioła św. Jana Chrzciciela.
wyleczą Was ze wszystkich chorób: wewnętrznych i zewnętrznych oraz przestarzałych. — Po informacje piszcie z całym zaufaniem po polsku, załącz. 5 frs. znaczkami, podając swój dokładny i czytelny adres i przyślijcie buteleczkę z moczem do zbadania aptekarzowi mikrobiologowi I-szej klasy, Fakultetu Medycyny Paryskiej oraz Medycyny i Farmaceutyki Algieru. — Adresować: **A. PARIENTI,** Pharmacien, 23, rue de la République, PONT Ste MAXENCE (Oise)
Składnica w Douai: apteka Desmoulin, 7, Place Carnot.

Apteka „PANTEON"
28, rue des Carmes, PARIS V.
metro: Maubert Mutualité.
Wykonuje wszelkie analizy i recepty pp. lekarzy. ASSURANCES SOCIALES. Wypadki przy pracy. Wszystkie specjalności francuskie i zagraniczne. Sprzedaż ziół i perfumerii oraz artykuły higieniczne (pasy itd...) Kompletne leczenie przeciw: tryprowi, syfilisowi i chorobom krwi i skóry oraz wszelkich innych chorób (choroby kobiece, dziecinne).
Wysyłamy na prowincje za zaliczką z zachowaniem dyskrecji.
Informacje i porady listowne bezpłatnie wraz ze sposobem użycia lekarstw.
Pisać po polsku. (6 st.)

Pierze Polskie
ZAMBERG
18, Av. Van Pelt, 18 à LENS (P. de C.)
Dostarczam na całą Francji i Belgję. Czyste gęsie, do darcia po . . . 35.— i 45 fr. kg.
Darte ręcznie po 50.- 60.— 75.— i 85 fr. kg.
Puch (kwap) po 75.— 90.— i 150 fr. kg.
Na wsypy, gwar. damasu, garnitury, obrusy, prześcieradła i na pościele po spec. cenach.
Wysyłka bezpłat. Próbki na żądanie darmo.

Tłumacz Przysięgły
przy sądach francuskich
S. SIKORA
Licencié en Droit. — Expert. — Traducteur juré — 38, rue Hallé 38, — (Serv. N.)
PARIS (14-e).
Metro: Mouton-Duvernet. — Tel.: Gob. 94-98.
Od 5 do 7. W niedzielę i święta od 10 do 12
TŁUMACZENIA URZĘDOWE
na papierze stemplowym ważne na całą Francję. — Papiery do ślubu.
Naturalizacje.
Pełnomocnictwa. — Legalizacja dokumentów, sprawy cywilne, handlowe i karne przy sądach francuskich. — Rozwody na kredyt w najkrótszym czasie. — Zwrot dokumentów w ciągu 48 godzin. — Najtańsze ceny dla robotników. Porady ustne i listowne bezpłatne.

Przygody Profesora PIGUŁKI.

Pigułka, z dubeltówką w dłoni, czatuje pośród wzgórz na lisy. Jeden z nich gdzieś się w jarze schronił chce go wypłoszyć nemrod łysy.

Obszedłszy górę z drugiej strony cicho się skrada strzelec gracki natężył słuch swój zaostrzony i gotów z bronią do zasadzki...

— Co to za dziwny szum z daleka dochodzi mnie z głębi pieczary?... To jakiś gruby zwierz ucicka, — przypuszcza nasz myśliwy stary.

— Godnie strzałami go przywitam, nie ujdzie mi stąd zwierz nieznany!... Profesor za swą strzelbę chwyta, do strzału jest przygotowany...

Wtem się z otworu dym dobywa i nagle z głębi tej pieczary wyjeżdża co?... — lokomotywa?! Miał pecha znów profesor stary... (Jot-es).

GRATIS...

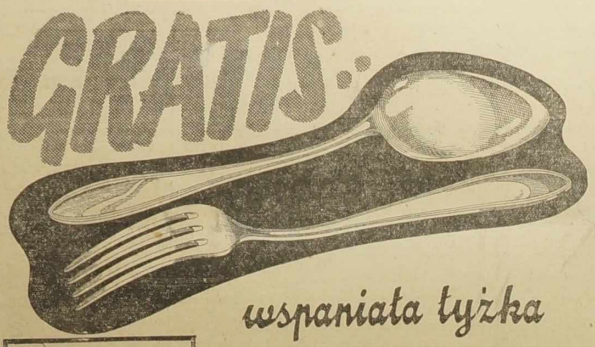

wspaniała łyżka i widelec

Wybierajcie swe premie wśród tej listy

ŁYŻKA I WIDELEC (wyżej przedstawione) wzamian za 45 bonów-premiowych
NÓŻ DESEROWY wzamian za 40 bonów-premiowych
NÓŻ STOŁOWY wzamian za 45 bonów-premiowych
ŁYŻECZKA DO KAWY wzamian za 12 bonów-premiowych
ŁYŻKA DO NABIERANIA ZUPY wzamian za 75 bonów-premiowych
LOPATKA DO TORTU wzamian za 54 bony-premjowe

Urządźcie się już od dzisiaj, tak, by otrzymać bez żadnych kosztów wspaniałe artykuły sztuki złotniczej. Sam fakt używania Sunlight-Mydła Słońce pozwoli Wam bowiem stać się szybko szczęśliwymi posiadaczkami bardzo ładnego serwisu stołowego, który wszyscy będą podziwiali. 45 bonów premiowych Sunlight - Mydła Słońce wystarczy, by otrzymać łyżkę i widelec, wyżej przedstawione. Ponadto, możecie później otrzymać kompletny serwis na warunkach wyszczególnionych w tabeli umieszczonej obok. Wszystkie sztuki serwisu są wykonane z białego metalu posrebrzanego pierwszej jakości t.zw. maillechort. Elegancki i nowoczesny styl oraz dobór całego serwisu jest zapewniony, nawet w wypadku gdy każda sztuka będzie żądana osobno.

Nie zapominajcie, że możecie również otrzymać ładne ręczniki kuchenne, rozmiarów 80 cm. na 55 cm, wzamian za 15 bonów premiowych lub trzy ręczniki za 42 bony, oraz wspaniałe ręczniki toaletowe po 22 bony premiowe za jeden ręcznik lub 60 bonów premiowych za 3 ręczniki. Gdy zbierzecie odpowiednią ilość bonów premiowych, prześlijcie je, zaznaczając wybrany podarek do Service P. de Savonneries Lever w Haubourdin (Nord).

Oto reprodukcja bonów - premiowych, które powinniście nam nadesłać.

Découpez ces bons supérieurs contenus dans les paquets de SUNLIGHT LE SAVON SOLEIL

SUNLIGHT MYDŁO SŁOŃCE

SPRÓBUJCIE SUNLIGHT MYDŁO SŁOŃCE DO TOALETY

Zauważyliście zapewne, że Sunlight-Mydło Słońce jest doskonałe dla rąk; lecz czy wiecie, że jest ono także bardzo cenne dla toalety? Piana jego cudownie działająca i czysta doda jędrności cerze i zapewni jej świeżość.

JEST TO SPECJALNOŚĆ LEVER.

PHYTO VERMIFUGE

ŚRODEK PRZECZYSZCZAJĄCY

DLA DZIECI

TLYKO SAME ZIOŁA! Leczenie aktywne lecz nie osłabiające, spreparowany przez Aptekarza 1-ej klasy, — Doktora DUROEULX, w

Laboratoires de PHYTOTHERAPIE
22, Rue de la Pyramide — DENAIN (Nord)

RODZICE! Jeżeli pragniecie posiadać ZDROWE i PIĘKNE DZIECI, starajcie się, usunąć natychmiast, jak tylko zauważycie, wszelkie robaki i glisty kiszkowe. Skrócicie przez to, Waszym pociechom, wiele cierpień i boleści. „Dowodami niechybnej i nieomylnej obecności robaków lub glist u DZIECI są objawy widoczne i bardzo łatwe dla każdego do zaobserwowania, jak: bladość twarzy, podkrążone oczy, bóle głowy i żołądka, senność, nagłe przebudzanie się, lub nagłe zrywanie się podczas snu, zgrzytanie zębami, swędzenie nosa i tylnej części ciała, oraz nienaturalny kolor moczu". Żądajcie w Aptece w Waszej miejscowości, lub piszcie bezpośrednio na adres w DENAIN.

ADRESY GŁÓWNYCH SKŁADÓW:

LENS, Pharmacie Centrale, Oddzial Polski, Place Jean Jaurès. = HENIN - LIETARD, Pharmacie Butin Place Carnot. = BRUAY EN ARTOIS, Pharmacie Dupont. = ARRAS, Pharmacie Dupont, Rue Saint Géry. = DENAIN, Mr. Duroeulx, Docteur en Pharmacie, Place de la Mairie.

WIELKA

Kancelarja Prawna

istnieje od kilkunastu lat

S. SKÓRNICKI

26, rue Beaubourg, — PARIS (3-e)
Metro: Rambuteau. — Tel.: Turbigo 54-78.

Załatwia w jaknajkrótszym czasie :—: i po zniżonych cenach. :—:

Tłumaczenia urzędowe ze wszystkich języków — ważne w całej Francji!

Pełnomocnictwa. — Akta rejentalne kupna i sprzedaży. — NATURALIZACJE. — Papiery do ślubu. — ROZWODY NA KREDYT. Legalizacje. — Obrona w sądach polskich i francuskich. — Porady ustne i listowne.

SPECJALNE WARUNKI DLA ROBOTNIKÓW.

Przyjęcia: od 9.30 — 12-ej i od 2.30 — 9-ej.
W soboty i niedziele od 9.30 — 12-ej.

SZCZĘŚCIE, RADOŚĆ I SPOKÓJ RODZINNY STWARZA ZDROWA KOBIETA.

Odmłodzenie i leczenie organizmu OWKALINEM niezbędnym jest dla kobiet, gdyż OWKALIN chroni skórę od uwiądu, a cały organizm od przedwczesnej starości. Otóż OWKALIN daje nadzwyczajne rezultaty przy anemji, ogólnej słabości, nieprawidłowych miesiączkowaniach; przy wszystkich chorobach kobiecych, przy neurastenji, reumatyzmie, diabecie, upławach, bólu głowy, bezsenności, przy zatwardzeniu, otyłości, wrzodach, krostach i innych chorobach skórnych i tak dalej. CENA 26 fr. 50. PISZCIE DO NAS, a my Wam prześlemy cudowny lek ten i opis użycia. — Opłata przy odbiorze. Przesyłka na nasz koszt w razie zamówienia nie mniej jak 2 pudełka. Piszcie do nas po polsku na adres:

LABORATOIRE N. KALEFLUID
66, Boulevard Exelmans, 66 — PARIS 16-e.

Piece kuchenne „Scholtes"

fabrykacja westfalska najpiękniejsze na rynku — do nabycia w firmie:

Aux Forges de St. Eloi

LENS — 67, Boulevard Basly, 67. — LENS
MASZYNY DO PRANIA marki „Sans Egale 34"
MASZYNY DO SZYCIA ELIAS HOWE
Skład sprzętów metalowych - żelaza - blachy - wózki polskie.
5% zniżki dla nowożeńców.
Sprzedaż za gotówkę i na raty. — Magazyn zamknięty w sobotę popoł.
„BUTANOL" — gaz do użytku domowego, cenlony przez znawców.

WIELKA KLINIKA I DOM POŁOŻNICZY

Polska Akuszerka z Warszawy

i lekarze specjaliści.

6, RUE D'ATLAS, — PARIS 19-e.
Metro: Belleville. — Tel.: Nord 46-65.
Autobus z Gare du Nord, Gare de l'Est i z Gare St. Lazare 26.

—:— Otwarta cały dzień i noc. —:—

Zwracajcie się z całem zaufaniem.
ASSURANCES SOCIALES!!! (150-6)

Rozpowszechniajcie „GAZETĘ dla KOBIET"

OGŁOSZENIA DROBNE

są płatne z góry. Ogłoszenia: „Dzierżawy", „Sprzedaże", „Kupna", „Różne" i „Matrymonialne" — nie przekraczające 10 wierszy, kosztują 20.— fr., trzykrotne ogłoszenie 50.— fr. „Wolne miejsca" nie przekraczające 3 wierszy, kosztują 12.— fr., trzykrotne ogłoszenie 30.— fr. Ogłoszenia dla poszukujących pracy 5.— fr., trzykrotne 10.— fr. Za każdy dodatkowy wiersz 2.— fr. W wydaniach niedzielnych ogłoszenia liczy się 20% drożej.

Wolne miejsca.

DZIEWCZYNA lub kobieta potrzebna od zaraz na fermę. 350 fr. i życie. Pisać: M-me Veuve Julien Maëse, Vron (Somme). (2195)

ROBOTNICA ROLNA znająca wszelkie prace i dojenie, potrzebna. Miejsce stałe, życie rodzinne; 375 fr. miesięcznie. Zgłaszać się do: Mme Rene Pierrot a Montimont par Vrigne aux Bois (Ardennes). (2188)

CZELADNIKA PIEKARSKIEGO jako pierwszego, który już pracował przy piecach parowych, przyjmę natychmiast. Zgłoszenia: PAWLAK Tomasz, Boulangerie rue de Vermelles, AUCHY LES MINES (P. de C.) (2186)

Matrymonjalne

POLAK lat 29, pragnie poznać dziewczynę do lat 25, w celu matrymonialnym, posiadającą około 20 tysięcy fr. Zgłoszenia listowne wraz z fotografią do „Narodowca" pod nr. 2192.

SPRZEDAŻE.

OSOBA PRYWATNA sprzedaje z powodu podwójnego zajęcia 10 konny Peugeot w zaufaniu. Dobry stan mechaniki i karoserii. 4.500 fr. DESMULIE, route de Douai w LENS (P. de C.) (2187).

DOM nadający się na interes obok kopalni, do sprzedania. Po informacje zgłaszać się do: OLESINSKI, rue de Montigny en Ostrevent, LALLAING — (Nord) (2190)

DOM HANDLOWY do sprzedania. Zgłaszać się: Mr. Laurent, Cafe-Cycles, rue du 10 Mars, Mericourt sous Lens (P. de C.) (2194).

Czytajcie i prenumerujcie „Narodowca".

BLISKO KONSULATU — NAJSTARSZA KANCELARJA POLSKA (istnieje od 30 lat)

Jerzy Lewiński

Adwokat Przysięgły przy b. Petersb. Sądzie Apelac.
Tłumacz Przysięgły

87, avenue WAGRAM. PARIS 17-e.
Metro: TERNES. Telefon: WAGRAM 54-46
od 9 — 12-tej i od 2 — 6-tej; w niedziele i święta od 9 — 12-tej

Urzędowe tłumaczenia ze wszystkich języków. — Natychmiastowe załatwienie. — Pełnomocnictwa. — Akta Kupna. — Sprzedaży. — Formalności do naturalizacji i do ślubu. — Rozwody. — Wypadki (Accidents). — Legalizacje. — Spadki we Francji, Polsce i innych krajach. — Sprowadzanie dokumentów z Polski i innych państw. — Obrona w sądach francuskich i polskich. — Podania, porady ustne i listowne. — Ściąganie wierzytelności we Francji z Polski i innych państw.

Restauracja Jan 14 rue de l'Hôtel de Ville, PARIS 4-ème, metro St. Paul i Pont Marie. Wydaje się obiady i kolacje o każdej porze. Bufet zaopatrzony w trunki polskie i francuskie. Ceny przystępne — obsługa polska. (111-eg)

Tłumacz Przysięgły

Z. WITTENBERG

82, rue Vauneau PARIS (7-e)
Tel. Lit. 10-84.

Tłumaczenia — Porady prawne. — Ceny zniżone dla robotników. —

MEBLE „LENS-MOBILIER"

18, Rue de Lille — LENS (P.-de-C.)

UWAGA! Najtaniej i najlepiej kupicie wszelkiego rodzaju potrzebne Wam MEBLE, tylko w naszych magazynach „LENS-MOBILIER".

Kredyt 18-to miesięczny!

Przed zakupem prosimy wstąpić do nas celem obejrzenia naszych najnowszych modeli MEBLI, jak: SYPIALNIE, JADALNIE, z masywnego drzewa mahoniowego, drzewa purpurowego, dębowego, orzechowego itd. itd. SZAFY Z LUSTRAMI — KREDENSY — ŁÓŻKA ŻELAZNE I DĘBOWE. — Wszelkiego rodzaju materace. — SALONY skórzane, pluszowe. — KANAPY. —

Wszystkie zakupy dostarczamy bezpłatnie do domu. — Przy zakupie zwracamy pozamiejscowym koszta podróży, oraz ofiarujemy cenne podarunki.

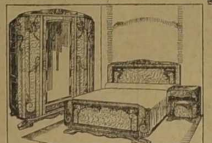

UBIORY Ad. LACROIX & Cie

LENS — 19, Place Jean Jaurès — LENS

Zielone Świątki

NASZE UBRANIA MARYNARKOWE gotowe do noszenia

Marynarka, materiału fantazyjnego na wzór angielskich, w kolorach: bronzowym, beżowym, granatowym i t. d.... 195 - 250 - 295

UBRANIE marynarkowe proste, z kamizelką dwurzędową, materiał ostatniej nowości 195 - 325 - 500

SPODNIE „shetland" lub flanelowe, kolory dobrane do marynarki. 89 - 99 - 110

SERIE reklamowe 125 - 150

NASZ SPECJALNY ODDZIAŁ UBRAŃ NA MIARĘ

ZOBACZCIE NASZE OKNA WYSTAWOWE

Ofiarujemy zegarek każdemu kupującemu ubranie do Komunii św.

DRUKARNIA „NARODOWCA"

zaopatrzona w nowoczesny sprzęt techniczny, wykonuje szybko, starannie i po przystępnych cenach wszelkie prace, w zakres drukarstwa wchodzące, jak: bilety wizytowe, ulotki, afisze, koperty, nagłówki firmowe, statuty, pisma, książki, druki luksusowe wielobarwne itp.

Niedaleko Konsulatu **Polska**

Kancelarja Adwokacka pod kierownictwem DOKTORA PRAW

Tłumacz Przysięgły przy Sądach Francuskich.

S. OLŚNICKI

106, r. Jouffroy — PARIS XVII
Przyjęcia od 9 — 7. W niedz., i święta od 10 — 1
Metro: WAGRAM. — Tel.: WAGRAM 88-91

TŁUMACZENIA URZĘDOWE

Papiery do ślubu — Naturalizacje. — Pełnomocnictwa. —

Akty rejentalne. — Rozwody. — Spadki. — Obrona w sądach francuskich i polskich.

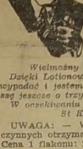

Słuchajcie!

BĘDZIECIE MIELI PIĘKNE WŁOSY NIE WYŁYSIEJĘCIE. WŁOSY WAM NIE BĘDĄ WYPADAĆ gdy używać będziecie LOTION NR. 163.

CZYTAJCIE JEDEN Z LISTÓW DZIĘKCZYNNYCH.

Wielmożny Panie Doktorze!
Dzięki Lotionowi Nr. 163, włosy przestały mi wypadać i jestem nadzwyczaj zadowolony. Proszę jeszcze o trzy butelki.
W orzeczkowaniu pozostaję z poważaniem.
St Kostecki, St. - Quentin (Aisne).

UWAGA: — Wiele podobnych listów dziękczynnych otrzymaliśmy za LOTION Nr. 163. — Cena 1 flakonu: 20 fr., 2 flakony: 38 fr., 3 flakony: 54 frs.

Nie czekajcie! Dziś jeszcze zamówcie Wasz Lotion Nr. 163. Do każdej butelki dodaje się bezpłatnie paczkę szamponu wartości 2 fr. (60 L.)

Zamówienia adresować do:

LAB. A. B. C., 55, Fbg. Montmartre, PARIS.

Kancelarja Prawna

Istniejąca od 1923 roku

Tłumaczenia - Pełnomocnictwa - Naturalizacje Porady prawne — Sprawy sądowe — Procesy

Biuro Podróży Wizy i bilety. Wyjazdy z ST.-QUENTIN, we wtorki i piątki — bez potrzeby wyjazdu do Lille lub też do Paryża.

WYCIECZKI — URLOPY

Wymiana i — przekaz pieniędzy po najlepszym kursie (R. C. 15121)

V. G. Siomiak, tłumacz
48, Rue Thiers ST.-QUENTIN (Aisne) Tel.: 28.87.

JEDYNY I NAJSTARSZY TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY

przy Sądzie Apelacyjnym w DOUAI

Józef URBANIAK

DOUAI (Nord), 3-ter, rue St. Thomas.

Tłumaczenie metryk do ślubu i naturalizacji wszędzie w (obcej) Francji. Pełnomocnictwa. Pośrednictwo we wszystkich sprawach sądowych. — Porady prawne 5 fr. — Znaczki na odpowiedź. Agencja ORBIS.

Travail exécuté par des ouvriers syndiqués

Imprimerie „NARODOWIEC" — M. Kwiatkowski rue Emile Zola — LENS
(Reg. de Com.: Béthune nr. 21231).
Le Gérant: Léon Garstka — LENS.
Za ogłoszenia Redakcja nie odpowiada.

Rozpowszechniajcie „GAZETĘ dla KOBIET"